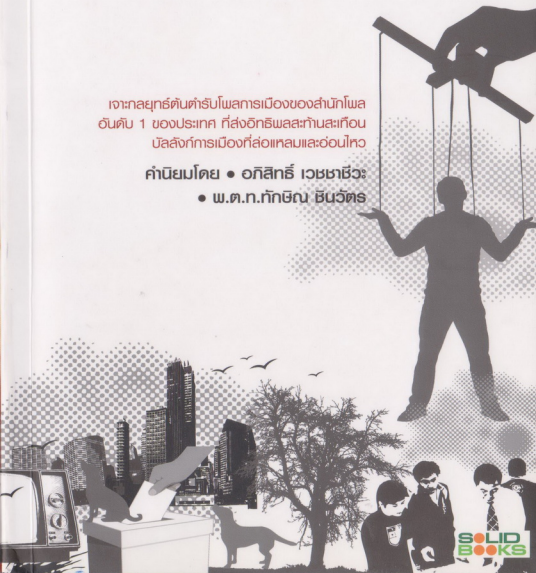

สวนดุสิตโพล : ชีเป็นชีตาย หรือดำทำนายอนาคต

เจาะกลยุทธ์ต้นตำรับโพลการเมืองของสำนักโพล
อันดับ 1 ของประเทศ ที่ส่งอิทธิพลสะเทือน
บัลลังก์การเมืองที่ส่อแหลมและอ่อนไหว

คำนิยมโดย • อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
• พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

Reading
lights up
our imagination.

มรณบัตรของสุชาติพันธุ์วัฒนธรรม

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

สวนดุสิตโพล : ชีเป็นชีวิตาย หรือคำทำนายอนาคต

กองบรรณาธิการสำนักพิมพ์โซลิค บุกส์

พิมพ์ครั้งที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553

ราคา 180 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

กองบรรณาธิการสำนักพิมพ์โซลิค บุกส์.

สวนดุสิตโพล : ชีเป็นชีวิตาย หรือคำทำนายอนาคต. -- กรุงเทพฯ : โซลิค บุกส์, 2553. 192 หน้า

1. การหยั่งเสียงมหาชน. 2. การหยั่งเสียงมหาชน -- แห่งการเมือง. I. ชื่อเรื่อง.

303.38

ISBN 978-974-235-710-8

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัท โซลิค มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด
1768 อาคารไทยซัมมิท ทาวเวอร์ (ชั้น 7) ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงหัวขวาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2654-7541-2, 0-2654-7544-50 โทรสาร 0-2654-7577

บรรณาธิการบริหาร นางนงนุช งามลักษณ์ ณ อยุธยา

บรรณาธิการ อุษณิษา ว่องมงคลฤทธิ์ ศรีเชษฐ์ ไคเรกเดอร์ ศรีณีย์ เสมาทอง
กองบรรณาธิการ สุทธิคุณ กองทอง, ตติสธร พงศ์จันทร์, สุพรรณ พันธุ์บุญกุล
ภาพ มาโนช ภาชีรัตน์

ศิลปกรรม อรรถพล คุณาพลเทวินทร์, วิภา สายสมร, ณัฏฐกานต์ หงษ์เทศการ, สัมฤทธิ์ มุตติกุล

SUAN DUSIT POLL

พิมพ์ที่ บริษัท ศรีวัฒนาอินเตอร์พรีนท์ จำกัด (มหาชน) 0-2675-5600

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้นที่ 19 เลขที่ 1858/87-90

ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

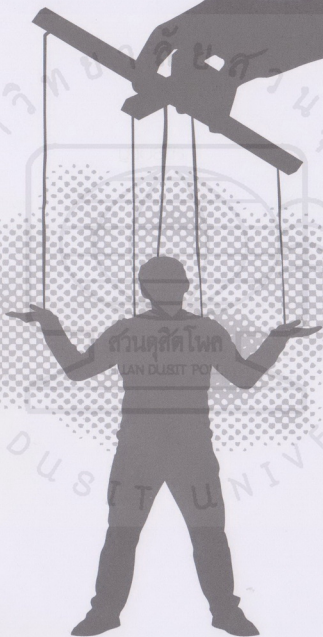
โทรศัพท์ 0-2739-8222, 0-2739-8000 โทรสาร 0-2739-8356-9

<http://www.se-ed.com>

หนังสือเล่มนี้ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์โซลิค บุกส์ ในเครือบริษัท โซลิค มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด

สารบัญ

คำสำนักพิมพ์	8
คำนิยม	10
จากใจ “คนทำไฟล”	14
คำคน “อ่าน” ไฟล	18
บทที่ 1 ล้วนดุสิตไฟล : ธีเป็นชีวิตย หรือคำทำนายนาคต	38
บทที่ 2 ไฟลแลกเกรต คนลอกไฟล และพวงทริต	54
บทที่ 3 เครื่องมืออันตราย	72
บทที่ 4 ศักชิงจ่ายทรจกร “ปัสลงทไฟล”	90

บทที่ 5	สำรวจคนทำโผ	102
บทที่ 6	จากคนทำโผสู่ตัวเอก “ปีกเปล่า”	116
บทที่ 7	มือปืนรับจ้างอรหันต์ทองคำ	130
บทที่ 8	วัดรอยเท้าครูโผ	140
บทที่ 9	“พบตายได้ แต่สวนดุสิตโผต้องอยู่!”	152
ภาคผนวก 1	บันได 5 ขั้นสู่การทำโผ	166
ภาคผนวก 2	ศัพท์โผน่ารู้	168
ภาคผนวก 3	30 เกร็ดเก็บตกลสวนดุสิตโผ	174
ภาคผนวก 4	ประสบการณ์ศึกษาร่วมสำนัก (โผ)	184

ถ้าคำว่า ‘เจ้าพ่อ (โพล)’ เป็นไปในลักษณะ
เกะกะเกเร ผมคงรับไม่ได้

ชวนดุสิตโพก

สน.สท.ดร.สุภูมิ อดุลย์ทรัพย์

พิมพ์ครั้งที่ ๑

สวนดุสิตโพล : ชี้นำชีวิต หรือคำทำนายอนาคต

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

SUAN DUSIT UNIVERSITY

สำนักพิมพ์สวนดุสิต

คำสำนักพิมพ์

เรื่องสั้น “อยากเป็นครู...จัดให้เลย” ในรวมเรื่องสั้น *กรวดต่างสี* ของ ฐพงศ์ ฉายะจินดา เจ้าของบทประพันธ์ชื่อดัง จำเลยรัก บรรยายบุคลิกของ “สุกิตต์” หัวหน้ากลุ่มแก๊งซ่าของนักเรียนพิภพหัดครู โรงเรียนพิภพหัดครูนครสวรรค์ รุ่น 10 ว่าเป็น “หนุ่มน้อยหน้าตาดี และมีอารมณ์รื่นเริงแจ่มใสอยู่เสมอ”

ใครรู้จัก “สุกิตต์” ย่อมต้องรู้จัก ดร.สุภูมิ เดชะภรพ ยิ่งใครรู้จัก “ดร.ทิลด็น” ใน *ปีกปลา* ยิ่งต้องรู้จัก ดร.สุภูมิ! จาก “เด็กบ้านนอก” ในถิ่นทุรกันดาร พูซึ่งไม่เคยฝันว่าจะได้ “Ph.D” นำหน้าชื่อ อาศัยความมานะ ใฝ่ดี ขยัน และอดทน ชีวิตในเส้นทาง “ครู” ที่เดินตามรอยเท้าพ่อตามพลีตราเรื่องครูไทยคลาสสิก ค่อยๆ เติบโตในวงการศึกษาจนคว้าตำแหน่ง “อธิการบดี” เป็นเกียรติประวัติของวงศ์ตระกูล

“เรื่องเล่าขาน” เชื้อลูกหลานเกี่ยวกับ ดร.สุภูมิ น่าจะลงอยู่เช่นนั้น หากไม่มีคำว่า “สวนดุสิตโพล” เข้ามา “เกี่ยว” ชีวิตการทำงาน “งาน” ที่เปลี่ยนชีวิตครูคนหนึ่งไปตลอดกาล

“งาน” ที่ทำให้ใครๆ จดจำ ดร.สุภูมิ ในฐานะ “เจ้าสำนักโพล” มากกว่าตำแหน่ง “อธิการบดี”

“งาน” ที่ทำให้อดีตครูบ้านนอกกลายเป็น “เจ้าพ่อโพล” ในวันนี้!

ในวันที่ ดร.สุภูมิ ให้เกียรติสำนักพิมพ์โพสดี บุกส์ ตีพิมพ์เรื่องราวของสวนดุสิตโพล สิ่งแรกที่เราสนใจได้ระหว่างรับการ

ถ่ายทอดเรื่องราวจาก ดร.สุภูมิ คือความเป็นคนง่าย ๆ มีเมตตา และให้
เกียรติคนทำงาน มันทำให้เรารู้สึกสบายใจทุกครั้ง ที่ “มีมิตร” กับ
ดร.สุภูมิ ประกอบกับอารมณ์รื่นเริงแจ่มใสที่ ดร.สุภูมิ มีอยู่เป็นนิสัย
จึงไม่แปลกใจเลยที่ ดร.สุภูมิ ยังถูกขนานนาม แขนงถึงหน้าอ่อนกว่าวัย
ทั้งๆ ที่สถานะของคนที่ไฟฟ้ามืดความเสี่ยงที่จะเจออุบัติเหตุไฟไหม้
และเหตุการณ์ไม่คาดเดาครั้งทีไฟไฟเพลิงฤทธิ์สะดุเดือดประทุประ
ทุกเข้า

ขณะที่คุยกันยังได้รับฟังเรื่องราวผ่านท่อนอกเล่า “เชิงลึก”
มากเท่าไร เราจึงพบว่า ดร.สุภูมิ ยังเป็น “นิทานตลาด” ที่รู้จักใช้
“กลยุทธ์” สร้าง “แบรนด์” จนสวนดุสิตไฟฟ้ามืดกลายเป็นสำนักไฟ
ดับดับหนึ่งของประเทศ

และยังมีพื้นที่สวนดุสิตไฟฟ้ามืด “go inter” เป็นสำนักไฟ
ดับดับอินเตอร์

เรื่องราวที่เข่นเข่นราวนวณียายพจนกัยขึ้นต้นต้นเกี่ยวกับสวน
ดุสิตไฟฟ้ามืดที่คุณอยากรู้เรื่องราวอยู่ในหนังสือเล่มนี้แล้ว พลิกไป
ที่ลานา ที่ละบรรทัด ดร.สุภูมิ จะค่อยๆ บอกให้รู้ว่าการสร้างสวนดุสิต
ไฟฟ้ามืดเป็นต้นต้นดับไฟการเมืองได้อย่างไร

ทำในสวนดุสิตไฟฟ้ามืดยังคงรักษาตำแหน่งสำนักไฟดับดับหนึ่ง
ไว้ได้

และสวนดุสิตไฟฟ้ามืดจะเผชิญชะตากรรมเช่นไรในวันที่มีเจ้าพ่อ
ไฟฟ้ามืด

ดร.สุภูมิ เอลยทรัพย์!

สำนักพิมพ์โซลิต บุกส์

คำนิยม

ผมติดตามโพลเป็นประจำอยู่แล้ว เพราะในการทำงานเราถือเอา
ได้เสียงสะท้อนจากประชาชนในลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์บ้าง นอกเหนือ
ไปจากการให้ความคิดเห็นกับเราในลักษณะทั่วไป และการแถลงข่าว
บางครั้งผมก็ต้องดูโพลด้วย เพื่อที่จะทราบว่ากระแสความสนใจ
ของประชาชนในตอนนั้นคืออะไร ประเด็นไหนที่พวกเขาสนใจในแง่บวก
แง่ลบ หรือมีประเด็นไหนที่เขาให้ความสำคัญ

ปัจจุบันโพลมีอยู่หลายสำนักหลายรูปแบบในการสำรวจ
ที่น่าแปลกใจคือการสำรวจในประเทศไทยมีความแตกต่างระหว่างคนที่
ตอบแบบสอบถามค่อนข้างมาก บางครั้งโพลแต่ละสำนักสำรวจเรื่อง
เดียวกัน ณ เวลาเดียวกัน แต่โพลโพลที่ออกมากลับสวนทางกัน

ผมคิดว่าที่เป็นแบบนี้อาจเป็นปัญหาจากการเลือกกลุ่ม
ตัวอย่าง ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะวิธีตั้งคำถามหรือตั้งโจทย์การรายงาน
ไม่ค่อยสอดคล้องกัน เนื่องจากเรามีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำโพล
การเมือง เวลาที่ดูโพลผมจะดูในส่วนของการตั้งคำถาม ถ้าคนปฏิเสธ
ไม่ได้มาตรฐาน ก็จะเป็นปัญหามาก

แม้ว่าเมืองอุบลินจะมีสำนักโพลหลายสำนักก็ตาม แต่ความจริงผมก็มีสำนักโพลอยู่ในใจแล้ว และเพราะผมอยู่ในวงการเมืองมานานพอสมควร จึงพอรู้ว่าความแม่นยำของแต่ละสำนักโพลเป็นอย่างไรบ้าง สำหรับ “สวนดุสิตโพล” เป็นสำนักโพลที่รู้จักกันเป็นอันดับต้นๆ การสำรวจของสวนดุสิตโพลค่อนข้างดี แต่ประเด็นการสำรวจเท่าที่ดังชื่อสังเกต ยังไม่ค่อยสำรวจเรื่องเดียวกันในแบบเดียวกันเป็นประจำ เช่น ผมพยายามดูประเด็นที่เปรียบเทียบเรื่องเดียวกันในแต่ละช่วงเวลา สวนดุสิตโพลมักจะประเด็นย่อยมากกว่าทำเป็นภาพรวม ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้ในการสำรวจแบบเดียวกันระหว่างเดือนที่แล้วหรือปีที่แล้ว บางครั้งการตั้งคำถามของสวนดุสิตโพลก็มีลักษณะเป็นวัฒนธรรมแบบ “ทรงใจ” ทำให้ไม่ค่อยได้คำตอบที่ชัดเจน

สุดท้ายนี้รัฐบาลอื่นจะใช้โพลมาวิเคราะห์การบริการประเทศอย่างไรหรือไม่ ผมคงตอบแทนกันไม่ได้ แต่สำหรับผมคิดว่าพลโพลก็เป็นตัวสะท้อนตัวหนึ่ง ซึ่งเราต้องพยายามทำความเข้าใจว่าพลโพลเป็นอย่างไรเพราะอะไร และอะไรที่จะต้องแก้ไขต่อไป

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

23 ธ.ค. 52

๑๕๒๖๖
มกราคม
พฤษภาคม
๑๑๔, ๑๕๗
กุมภาพันธ์
๕:๑๓๐
สิงหาคม
๑๕๗
ธันวาคม
๑๑๔, ๑๕๗

980721
1000
1000

ด้วยเหตุนี้ทางมหาวิทยาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์
มหาวิทยาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์ ขอเรียน
วิทาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์

มหาวิทยาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์
มหาวิทยาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์
วิทยาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์

วิทยาลัยศรีสุภัฏศรีสุรพันธุ์

ว.ศ.น.

SUAN DUSIT POLL

(ว.ศ.น.ทักษิณ บูชา)

๒๗ พ.ค. ๕๒

น.อ.

จากใจ “คนทำโพล”

ดีใจ! กว่าทุกครั้ง...

ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ผมต้องยอมรับเต็มปากเต็มคำว่า “ดีใจที่สุด”

เพราะครั้งนี้เป็นการเปิดตัวของ “สวนดุสิตโพล” ที่ครบวงจร... เป็นอีกก้าวหนึ่งที่สวนดุสิตโพลได้เปิดทุกมิติแก่ “ผู้อ่าน” นอกเหนือไปจาก “โพล” ที่เรานำเสนอต่อสาธารณะตามสื่อต่างๆ เดกเช่นที่ผ่านมา

วันนี้นงานของสวนดุสิตโพลได้ถูกเติมเต็ม 360°!

จากองค์แรกทีสวนดุสิตโพลเพียงพยายามสร้างความเข้าใจว่า “โพล” คืออะไร เนื่องจากประเด็นก่อนโพลเป็นเรื่องใหม่

หลายคนงง หลายคนอยากรู้ “ทำไม?” ต้องมีโพล

เมื่อเกิดกระแสวิงไวแล้วโพลคืออะไร คำถามที่เป็นองค์การ
ทำงานสำหรับสวนดุสิตโพลคือๆ มาจึงไม่ใช่แค่โพล

แต่อยากรู้ว่าโพลโพลแต่ละครั้งเป็นมาอย่างไร? เชื้อก่อได้
แค่ไหน?

17 ปีที่ผ่านมาคือบทพิสูจน์ของสวนดุสิตโพลได้เป็นอย่างดี
กระทั่งมาถึง “ผลงาน” ที่กำลังอยู่ในมือคุณ หลังจากความ
เฝ้าอาทรของสำนักพิมพ์โพสิทีฟ บุกส์ ก็ได้สร้างสรรค์งานชิ้นนี้ขึ้นมา
จึงนับเป็นองค์การที่มีคุณค่า สามารถตอบสนองความต้องการ
ของผู้อ่านเกี่ยวกับ “สวนดุสิตโพล” ได้อย่างจุใจ
งานของสวนดุสิตโพลจะถูกห่อหุ้มเต็มเต็มมากกว่า 360°

อย่างแน่นอน

เพราะนับจากนี้ “ผู้อ่าน” แต่ละท่านจะช่วยกันเติมคนละอย่าง
น้อยก็ +1°

+...+...+ มากกว่า 1° ไปเรื่อยๆ “มด” ของการรับรู้เกี่ยวกับ
ผลงานสวนดุสิตโพลก็จะยิ่งปรากฏเด่นชัดและขยายวงกว้างรอเย้า
พันเท่าทวีคูณ

อย่างนี้จึงไม่เพียงแค่ “เติมเต็ม”

แต่...มากกว่าที่คิดไว้!

อะไรก็ได้ที่มากกว่าคำว่า “ขอบคุณ”

รศ.ดร.สุบุญ เฉลยทรัพย์

ภาพประกอบจากนิตยสารฟุตบอลโลก 2002

ปล้นมือฉมัง 23 ายตติ
จับทันที่ยกแก๊งรอกัน
ตำรวจจับกุมตัวคนร้าย 23 ราย
แก๊งปล้นชิงทรัพย์ 23 ายตติ
จับทันที่ยกแก๊งรอกัน
แก๊งปล้นชิงทรัพย์ 23 ายตติ
จับทันที่ยกแก๊งรอกัน

ไทยปรีดี

โพธิ์ระบุด'ภา
เกื้อนนิ
ตังนีชา'

แบบ: ให้ความหมายเชิง
วิพากษ์วิจารณ์
ลักษณะ: วิจารณ์
แบบ: ให้ความหมายเชิง

แม่ภาวาทะใจมอญนางบอ
ปากไม่ยอมพูดถึงเรื่องน้ำ
ทะเลไว้กับใจของนางดัง
นี้" แล้วพลึง
แปด

โพธิ์ประทับราก

ปลาช่อน
ประหลาด
พบเห็นได้
เพียงปลาช่อน
เท่านั้น

นายคัส

6

1

10

1

ເອມເລີ

... für den ...

2000

... studies have shown that...

คำ: โครม

0074-5000
1-707-760

...the ...
...the ...
...the ...

...and the ...

แนะให้ฝ่ายหญิง
รักษาสถานะ
สภามั่นใจลงบ้าง
บนโต๊ะสนทนา

4 "ลูกนอก" สุลักษณ์

เปิดต้องเป็นครั้งแรก

กัญญา

Thaifwair

ד'תשס"ח

A4

အသံထွက်မှု

ထိုက်ထွက်

[illegible]

ทิศตมแห่งที่

คำคน “อ่าน” โพล

ในสมัยนี้เราได้รับรู้การทำประชามติ หรือการทำโพล ถึงไม่ทุกวันก็เกือบทุกสัปดาห์ จนเป็นส่วนหนึ่งของข่าวสารกับชีวิตประจำวันไปแล้ว นปรากฏการณ์นี้ได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อเกือบ 20 ปีมาแล้ว เมื่อเราได้ยินชื่อของสถาบันการศึกษาที่ถือว่าเป็นส่วนเริ่มต้นทุกเมื่องานนี้ คือ วิทยาลัยครูสวนดุสิต หรือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต หรือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในปัจจุบัน และชื่อเสียงของ ดร.สุภูมิ เอลยทรัพย์ ก็เริ่มเป็นที่รู้จักพร้อมกับงานนี้มาตั้งแต่วันนี้

การทำประชามติไม่เพียงเป็นกิจกรรมของนักศึกษาก่อนเท่านั้น แต่พลของกิจกรรมนี้ได้มีอิทธิพลต่อความรู้สึคนึกคิดของประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นความสำคัญที่รับผิดชอบต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องตรง ที่พอเพียงแก่ผู้ตอบคำถาม นั้นมีความสำคัญมาก ที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนัก และรับผิดชอบ เพื่อการทำประชามติเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างแท้จริง

ผมขอแสดงความชื่นชมต่อบทบาทของสถาบันและ ดร.สุภูมิ ที่มีบทบาท การบริหารมาจนปัจจุบัน และเชื่อว่าสถาบันจะยังมีพันธะในการทำหน้าที่นี้ต่อไปด้วย มาตรฐานที่พัฒนาไปเป็นลำดับ

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

ชวน หลีกภัย
อดีตนายกรัฐมนตรี

ทำคน “อ่าน” โพล

สำหรับความเห็นส่วนตัวของพนักงนการดำเนินงานในการทำประชามติ และผลงานของสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีดังต่อไปนี้

ในประเด็นที่สวนดุสิตโพลนำมาทำประชามติเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่มีความสำคัญ ก้นต่อสถานการณ์ ไม่พรา่พริ้อ เป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชน นอกจากนั้นโพลที่ออกมา ก็ค่อนข้างมีความแม่นยำ การสำรวจตรงกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้โพลที่ออกมาใกล้เคียงกับความเป็นจริง ทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

สิ่งที่ต้องขอชื่นชมอีกอย่างหนึ่งคือ ทีมงานสวนดุสิตโพลให้ความสำคัญต่อการนำข้อมูลเกี่ยวกับโพลกับทางพรรคชาติไทยด้วยดีเสมอมาเมื่อมีการร้องขอไป ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องดีที่มีการเผยแพร่ข้อมูลให้กับบุคคลและองค์กรภายนอกได้รับทราบโดยไม่มีการปิดบัง

อย่างไรก็ตาม พบมีความเห็นว่าการนำเสนอประเด็นใดๆ ควรระมัดระวังในการนำเสนอพลโพล และระมัดระวังความเป็นกลาง ไม่เอนเอียงไปยังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นในการทำประชามติ เนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลกระทบจากความเห็นที่นำไปสู่การโน้มน้าวชักนำให้ประชาชนเกิดความเชื่อ โดยที่บางครั้งสื่อมวลชนอาจจะนำความเห็นดังกล่าวไปขยายต่อจนทำให้เกิดประเด็นความขัดแย้งขึ้นมามากมายในสังคม จึงต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำเสนอ และอาจเป็นการสร้างปัญหาขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว

แะสิ่งที่อยากฝากไว้อีกอย่างหนึ่งก็คือ อยากให้สวนดุสิตโพลนำเสนอความเป็นองค์กรให้มากยิ่งขึ้น เพราะถ้าสวนดุสิตโพลนำเสนอในนามของอาจารย์สุภูมิ เฉลยกรพิทย์ มากเกินไปอาจจะกลายเป็นความเห็นส่วนบุคคล ซึ่งจะไม่เป็นพลดีต่อ “สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” ในระยะยาวได้

บรรการ ศิลปอาษา
อดีตนายกรัฐมนตรี

ทำคน “อ่าน” โพล

จากการทำโพลที่บันทึกไว้ว่า เกิดจากการสำรวจ หรือ ทำสำมะโน (Census) โดยโมเสสที่ภูเขาซีนาย และได้พัฒนาจนทั้งท้ายศตวรรษที่ 19 อันเป็นการทำการสำรวจทางสังคม (Social Survey) มาสู่ศตวรรษที่ 20 นักวิจัยทั้งหลายได้ทำการสำรวจวิจัยที่มีระเบียบวิธีที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จนถึงการทำโพลครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 โดยนิดาโพลว่าด้วยการเลือกตั้งทั่วไป กระทั่งส่วนสุดท้ายโพลได้ถือกำเนิดขึ้น และนับมาทุกอย่างยังตั้งแต่นั้นมาจนถึงบัดนี้เป็นเวลา 17 ปี

ตามกฎหมายของการทำการสำรวจประเภทแบบประจักษ์ปโตย คือ ไม่ได้ยึดเอาจำนวนของคนหรือตัวอย่างเป็นเงื่อนไขชี้ขาด แต่คือเอาผลประโยชน์ของปวงชนคนทั้งหมตเป็นสำคัญสูงสุด

ซึ่งสอดคล้องกับอาพพรประเทศไทย 10 ประการ ที่กระพริบได้วเคราะห์ไว้เมื่อ พ.ศ.2551

หนึ่งในอาพพรนั้น คือ “สื่อมวลชนสะท้อนได้เพียงปรากฏการณ์ แต่สะท้อนธาตุแท้ไม่ได้”

สำหรับการทำโพลตามสมัยนิยมปัจจุบัน คือ “การวิจัยเชิงสำรวจ” (Survey Research) ในทุกด้านของระบบสังคม คือ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็น (Opinion) ทัศนคติ (Attitude) ความเชื่อ (Believe) พฤติกรรม (Behaviour) ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วกับยังไม่เกิด และการสำรวจข้อเท็จจริงทางสังคม (Social Fact) และความต้องการของคนในสังคม (Human Need)

เงื่อนไขของการทำโพลาไรซ์ไป เช่น การสร้างแบบสอบถาม การสุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล แต่ที่สำคัญที่สุด คือ จุดยืน ทักษะ บรรทัดฐานแห่งความคิด และระบอบการเมืองที่ดำรงอยู่

การทำโพลาไรซ์ในประเทศคอมมิวนิสต์ ประเทศเผด็จการ กับประเทศประชาธิปไตยไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขทางทฤษฎี (Subjective) แต่ด้านระบบความคิด ซึ่งเป็นอัตวิสัย (Objective) นั้น จะสามารถสะท้อนได้ถูกต้องเป็นเอกภาพกับทฤษฎีหรือไม่ เป็นเงื่อนไขชี้ขาดถึงความถูกต้อง (Accuracy)

ผู้สำรวจประพันธ์กับผู้อ่านสำรวจ (กลุ่มตัวอย่าง) นั้น จะต้องสะท้อนภาพของระบอบการเมืองและระบอบความคิดให้ถูกต้อง ทั้งประชาธิปไตย เผด็จการ คอมมิวนิสต์ ถ้าสะท้อนไม่ถูก ก็จะกลายเป็นการสะท้อนผิดพลาดจากแก่น (Essence) หรือสะท้อนได้แค่ปรากฏการณ์ (Phenomenon) ทำให้ “โพลา” กลายเป็น “เพี้ยน”

ยิ่งทำถูกความคิดหรือถูกฝ่ายการเมืองครองอำนาจ ก็จะเปลี่ยนจาก “โพลา” เป็น “โพ” แทน

หนักกว่านั้น ถ้าเป็นเรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจก็จะเปลี่ยนจาก “โพลา” เป็น “โพย” อย่างน่าอนาถยิ่ง

และที่หนักที่สุด ถ้าผู้ทำมีอคติ หรือมีมิชฌาภักดิ์ หรือรับเหมาเป็นศัตรูของชาติและประชาชน ก็จะเปลี่ยนจาก “ทำโพลา” มา “ทำพิษ” ให้แก่ประเทศชาติ ประชาชน

โพลาประเทศประชาธิปไตยในตะวันตก จะทำวิจัยเชิงสำรวจ หรือสำรวจประพันธ์แบบประชาธิปไตยได้ถูกต้องสูง แต่โพลาในประเทศเผด็จการหรือ

ก่อนมีมติส่ จะสะท้อนความต้องการของพื้ปกครองหรือพรรค
ปกครอง (Ruling Party) แต่ไม่สะท้อนความคิดความต้องการทั่วไป
ของประชาชน

การทำโพลที่ถูกต้อง เป็นประชาธิปไตยนั้น คือการสะท้อนภาพ
ที่ถูกต้องระหว่างคนกับระบอบ เพราะโพลเป็นงานทางด้านวิชาการทาง
สถิติ เพื่อการสำรวจและวิเคราะห์วิจัย จะต้องสามารถสะท้อนภาพ
ความสัมพันธ์ภายในของคนกับระบอบได้อย่างถูกต้องแม่นย่ำ เพราะ
วิชาการคือภาพสะท้อนของความสัมพันธ์ภายในของสรรพสิ่งและ
ปรากฏการณ์ เช่น ถ้าประเทศนั้นเป็นระบอบเผด็จการ คนในประเทศก็
จะสะท้อนเผด็จการได้อย่างถูกต้อง การทำโพลก็จะทำได้ง่าย ไม่สลับ
ซับซ้อนผิดพลาด ถ้าประเทศนั้นเป็นประชาธิปไตย ประชาชนก็ย่อม
สะท้อนประชาธิปไตย การทำโพลก็จะสำรวจและวิจัยได้ภาพสะท้อนที่เป็น
ประปรายแบบประชาธิปไตย

แต่ถ้าระบอบกับคนขัดแย้งกัน การทำโพลจะทำได้ยากมาก
ถึงขั้นทำผิดพลาดเสียเอง เช่น ระบอบเป็นเผด็จการแต่คนเข้าใจว่าเป็น
ประชาธิปไตย คนทำโพลก็จะสำรวจและวิจัยผิดพลาดตามไปด้วย
โดยไม่รู้ตัว จะทำโพลได้แค่ระดับปรากฏการณ์ แต่สะท้อนธาตุแท้ไม่ได้
กลายเป็นสะท้อนมโนทัศน์ ไม่ใช่สะท้อนสัมมาทิฐิ

ดังเช่น การเปรียบเทียบระหว่างสว่ล่อยตามน้ำกับหลักมาตร
วัดระดับน้ำ โพลบางโพลก็มีลักษณะเป็นเหมือนสว่ล่อยน้ำ แต่โพล
บางโพลก็มีลักษณะเหมือนหลักมาตรวัดระดับน้ำ หรือกล่าวอีก
อย่างหนึ่งว่า โพลเผด็จการกับโพลประชาธิปไตยนั้นเอง

ประเทศไทยมีความขัดแย้งระหว่างระบอบกับคน คือระบอบเป็น
เผด็จการรัฐสภา แต่คนเข้าใจผิดว่าเป็นประชาธิปไตย

ฉะนั้น โพลจะสะท้อนระบอบหรือจะสะท้อนคน ถ้าสะท้อนระบอบ

ก็จะขัดแย้งกับคน แต่ถ้าสะท้อนคนก็จะขัดแย้งกับระบบ

โพลในประเทศไทยจึงไม่มีใครจะสะท้อนประโยชน์ประชาชนในแง่
ธาตุแท้เท่าใดนัก แต่จะสะท้อนเพียงประโยชน์ประชาชนในแง่ปรากฏการณ์
ผิวเผิน ซึ่งก็จะทำให้ประชาชน ประเทศชาติ สูญเสียประโยชน์อีกด้วย

แม้ว่าข้อเท็จจริงในประเทศไทยกับความจริง (สัจธรรม) ใน
ความคิดเห็นของคนและความจริงแท้ (สภาวะธรรม) จะขัดแย้งกับคน
หรือสถาบัน ผู้ที่ทำโพลก็สามารถทำโพลให้สะท้อนภาพที่ถูกต้อง
เพียงแต่ต้องแก้ไขระบบความคิด หรือวิถีคิด (Way of Thinking)
ของผู้ทำโพลจากทฤษฎีเก่า มาสู่วิธีคิดใหม่ที่ถูกต้องเท่านั้น

เมื่อวิถีคิดใหม่ถูกต้องแล้ว ก็ใช้วิธีคิดใหม่ไปสร้าง
แบบสอบถามสุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธี
(Methodology) ของวิชาการทำโพลได้ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อ
ประชาชนอย่างแน่นอนที่สุด

สวนดุสิตโพลที่ดังมาเป็นเวลา 17 ปี กระผมมีทัศนคติว่า เป็น
โพลที่มีลักษณะประชาธิปไตย และมีความพยายามที่จะพัฒนาสวนดุสิต
โพลให้เป็นสถาบัน (Institute) เพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน
อย่างแท้จริง

เป็นการพัฒนาระดับขึ้นเหมือนในอดีต จากดุสิตธานีนคร
จำลองประชาธิปไตยของอันเกลล้าฯ รัชกาลที่ 6 ขึ้นเป็นกรุงเทพมหานคร
นครประชาธิปไตยที่เป็นจริง นำไปสู่การทำให้ประเทศไทยที่เป็นระบอบ
เผด็จการรัฐสภาหรือเผด็จการรัฐประหาร มาเป็นประเทศไทยที่มีการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยที่แท้จริง

พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ
อดีตนายกรัฐมนตรี

คำคน “อ่าน” โพล

ในการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 17 ปี สวนดุสิตโพลมีส่วนช่วยสะท้อนเสียงของประชาชนต่อเรื่องสำคัญต่างๆ ที่เป็นที่สนใจครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการทหาร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลจากการสำรวจที่ไม่จากความคิดเห็น ความเข้าใจ และความต้องการที่แท้จริงของประชาชนไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่มีความแตกต่างไปตามยุคสมัยและสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการสำรวจนั้นเป็นดัชนีสำหรับกำหนดทิศทางในการก้าวต่อไปข้างหน้าของชาติได้เป็นอย่างดี

พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา
ผู้บัญชาการทหารบก

ยามนี้ทั้งนักทฤษฎีและนักปฏิบัติส่วนใหญ่มักนึกถึงสถาบันการศึกษาที่มีความโดดเด่นในเรื่องของอาหาร การเรียนการสอน และการส่งเสริมได้ก็คือ “สวนดุสิตโพล”

ในฐานะอดีตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สวนดุสิตหลายสมัย สวนดุสิตถือเป็นบ้านอีกหลังหนึ่งที่ติดใจในความเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด เช่นเดียวกับการทำงานของสวนดุสิตโพล ที่นับจากแรกตั้งจนถึงวันนี้ ยังคงสะท้อนมุมมองความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างครบถ้วน แม่นยำ และได้รับการยอมรับในวงกว้าง 17 ปีแห่งการก่อตั้ง “สวนดุสิตโพล” จึงสะท้อนสุภาพดีที่ว่า “ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน” ได้เป็นอย่างดี

ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำคน “อ่าน” โพล

ในโอกาสที่ “สวนดุสิตโพล” มีอายุการก่อตั้งครบรอบ 17 ปี ผมขอแสดงความยินดีกับทีมงานที่ดำเนินงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ สวนดุสิตทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมสร้างสรรค์ “สวนดุสิตโพล” ให้เป็นกระจกเงาส่องความจริงแก่สังคมไทยมาเป็นระยะเวลาถึง 17 ปี ซึ่งหากนับเป็นคน “สวนดุสิตโพล” ก็ยังเข้าสู่วัยท่อนุถรรพ์ วัยแห่งความมุ่งมั่นและพลากังวล ผมขอกราบอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดดลบันดาลประทานพรให้ “สวนดุสิตโพล” เจริญก้าวหน้ายิ่งๆ ขึ้นไป เป็นผู้เพื่อบอกความจริงแก่สังคมไทยตลอดไปชั่วกาลนาน

ลาภิตย์ วงศ์หนองเตย
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ขอแสดงความยินดีกับทีมงานและผู้บริหารของสวนดุสิตโพลที่ได้ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 17 ปี และกำลังก้าวเข้าสู่ปีที่ 18 ผมมองว่าสวนดุสิตโพลมีบทบาทในการนำความรู้สึกร่วมของคนในสังคมช่วงเวลานั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบ ความคิดเห็นเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นทางการเมือง หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของพี่น้องประชาชนชาวไทย สวนดุสิตโพลมีการพัฒนาในการเป็นโพลที่บอกถึงความรู้สึกของประชาชน ช่วยให้สังคมเกิดการรับรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น และอยากเห็นสวนดุสิตโพลเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข พี่น้องประชาชนมีความสุข อีกทั้งประเทศไทยมีความเจริญ มีการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อไปในอนาคต

อภิรักษ์ โกษะโยธิน
ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

คำคน “อ่าน” โพล

สวนดุสิตเป็นสถาบันแรกที่เริ่มทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และได้รับความสนใจมากในขณะนั้น ด้วยความถูกต้องและแม่นยำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สวนดุสิตโพลเกิดความน่าเชื่อถือสูงขึ้น และตรงคุณภาพของความถูกต้องและแม่นยำมาตลอด 17 ปีที่ก่อตั้ง

จะเห็นได้ว่าเวลามีโพลหลายๆ สำนักออกมา คนมักตั้งคำถามว่า มีเบื้องหลังหรือไม่ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง Sample Size หรือการเลือกชนิดของพุทูกสอบถามครอบคลุมและตรงตามกลุ่มเป้าหมายจริงหรือไม่ คำถาม/ประเด็นที่ตั้งขึ้นกับการวิเคราะห์ผลของการสำรวจถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่ คำถามเหล่านี้ไม่มีเกิดขึ้นถ้าเป็น “สวนดุสิตโพล” อยากให้สวนดุสิตโพลรักษาคุณภาพของการเป็นสำนักสำรวจความคิดเห็นที่มีการสร้างความน่าเชื่อถือ ความแม่นยำระดับมาตรฐานของโลก และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับโพลสำนักอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง อาจมีบางกลุ่มทั้งชอบและไม่ชอบ แต่สำหรับผมกลับคิดว่าเป็นเรื่องดียิ่ง เพราะสังคมยุคใหม่ การที่ประชาชนรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของประชาชนนี้เราคงไม่สามารถไปถามคน 60 กว่าล้านคนได้ แต่การสุ่มตัวอย่างเป็นการชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานราชการและภาคเอกชน มีความคาดหวังและมุมมองอย่างไร เพราะสังคมยุคใหม่ทั้งภาคเอกชนและราชการกับประชาชนต้องพกลมกลืนกัน ไม่ได้ถูกแยกชั้น แม้ว่าการทำงานกับการให้บริการประชาชนอาจจะไปกันคนสองทางก็ตาม ซึ่งในโลกยุคนี้การทำงานระหว่างหน่วยงานภาคต่างๆ กับประชาชนจะต้องสอดคล้องกัน และหน่วยงานเหล่านั้นต้องเข้าใจด้วยว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการทำงานของพวกเขาอย่างไรบ้าง นั่นคือสวนดุสิตโพลเป็นหน่วยงานที่ทำให้เกิดภาพสะท้อนให้เห็นเรื่องเหล่านี้

ยกตัวอย่าง ครั้งหนึ่งมีโอกาสได้พูดคุยกับอดีตนายกรัฐมนตรื

ท่านดำเนินก์ เป็นยารุ่น ผมเคยเล่าว่ามีหน่วยงานหนึ่งได้ทำสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนเรื่องหนึ่ง แต่ว่าเป็นประเด็นที่สำคัญมากในตอนนั้น ท่านอดีตนายฯฯ ท่านพบกันที่वासักใหญ่เป็นผู้นำสำรวจ ผมบอกว่า “สวนดุสิตโพล” ท่านก็ตอบกลับมาว่า “โอ้! เชื้อโอ้!” อย่างนี้เป็นต้น สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่เป็นราชการ การเมือง หรือแม้แต่วิชาการ ธุรกิจเอกชนต่างๆ พวกเขายังต้องพึ่งเสียงประชาชนที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกันกับเขา

ผมมองว่าสวนดุสิตโพลยังเป็นสำนักสำรวจความคิดเห็นที่มีมาตรฐานสูงมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มต้น แต่สิ่งที่เห็นเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัดที่สุดคือความเร็วรวดเร็ว บางทีเหตุการณ์เกิดขึ้นช่วงเช้า ในช่วงเย็นหรือวันรุ่งขึ้นผลการสำรวจก็ออกมาแล้ว ทำให้ความสับสนหรือความงงงววยของสังคมถูกขจัดออกไปบางส่วนว่า เราคิดเหมือนกับอีกกลุ่มหนึ่งของสังคมเช่นกัน บางครั้งก็อาจคิดว่าทำไมเราถึงคิดแตกต่างจากชาวบ้าน มันต้องมีเหตุผลรองรับว่าทำไมถึงคิดอย่างนั้น จุดนี้ทำให้กลายเป็นการบ้านของคนทำโพล ที่หาเหตุผลมาอธิบายว่าทำไมถึงทำให้คนคิดแบบนี้ ทำให้เกิดเป็นสังคมที่มีความรู้พินมากขึ้น สังคมที่ไม่ใช่อยู่นิ่งไปวันๆ ตามคำร่ำลือหรือว่าตามกัน แต่เป็นสังคมที่ค้นคว้า เป็นสังคมที่มีข้อมูลมากพอที่จะสามารถนำมาสรุปเป็นข้อคิดเห็นของตัวเองได้

การเปลี่ยนแปลงอีกอย่างคือ ประเด็นที่ครอบคลุมขึ้น และไม่กว้างเกินไป ประเด็นสามารถตอบคำถามที่คาใจคนในสังคมได้ และสวนดุสิตโพลมีการตั้งหัวข้อประเด็นได้อย่างกลมกลืน แกบ เฉพาะเจาะจงมาก

ประโยชน์ทั้งทางตรงก็ให้กับทีมงานของสวนดุสิตโพล และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ รศ.ดร.สุพจน์ เจริญทรัพย์ ถือว่าเป็นบุคคลที่นำศักยภาพในการเป็นผู้นำนัก “สวนดุสิตโพล” นี้

ดร.พิจิตต์ รัตตกุล

ผู้อำนวยการบริหารแห่งมูลนิธิ

ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย
(Asian Disaster Preparedness Center)

คำคน “อ่าน” โพล

ขอแสดงความยินดีกับสวนดุสิตโพลที่ทำงานมาอย่างต่อเนื่องตลอด 17 ปี ถือว่าเป็นเวลาไม่ใช่น้อยกับการทำงานเพื่อสังคม เพื่อประชาชน ผมคิดว่าสวนดุสิตโพลเป็นสำนักที่ประชาชนคอยติดตาม และให้ความเชื่อถือ ถึงแม้ว่าเวลานี้จะมีโพลของหลายๆ มหาวิทยาลัยที่ทำอยู่ แต่สวนดุสิตโพลถือว่าเป็นสำนักสำรวจประชามติชั้นนำของเมืองไทย เหมือนโพลสำรวจต่างประเทศที่มีชื่อเสียงหลายสำนัก เช่น Gallup Poll, Harris Poll ในสหรัฐอเมริกา สำหรับประเทศไทยสวนดุสิตโพลก็เหมือนกับโพลเหล่านี้ ที่ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในแง่การเมือง สังคม เศรษฐกิจ ถือว่าอยู่ในระดับดีแล้ว อีกทั้งเป็นงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน เพราะบางทีประชาชนจะมีความรู้สึกว่าเรื่องนั้นคนอื่นจะคิดอย่างไร หรือคนส่วนใหญ่คิดอย่างไร ผมคิดว่าสวนดุสิตโพลมีบทบาทหน้าที่สำคัญอีกประการคือการให้บริการแก่สังคม

สวนดุสิตโพลมีความโดดเด่นเรื่องของการสำรวจประชามติทางด้านการเมือง อันนี้เป็นสิ่งที่ควรจะทำต่อไป ถ้าสวนดุสิตโพลจะขยายมากในเรื่องของสังคม เรื่องความเป็นอยู่ของประชาชนเพิ่มมากขึ้นก็จะเป็นเรื่องที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในชนบท คนในเมืองมีความเป็นอยู่อย่างไร มีความคิดเห็นอย่างไร พวกนี้ก็อาจเป็นเสียงสะท้อนของสังคมได้อีกแนวทางหนึ่ง

เวลานี้แม้ว่าประชาชนบางส่วนอาจสงสัยถึงความน่าเชื่อถือในการสำรวจ
ของโพล ว่าทำอยู่มีความสำคัญเกิดขึ้นหรือไม่ พมคิดว่านี่คงจะเป็นประเด็น
ที่เกี่วกันกับทางสวนดุสิตโพลควรจะรักษาจุดยืน รักษาความเป็นกลาง ความ
ซื่อสัตย์ต่อข้อคิดเห็นทำให้เกิดความเชื่อมั่น เพื่อลดความเข้าใจผิดของประชาชน
อย่างหนึ่งที่ประชาชนมักจะพูดอยู่เสมอ และพมคิดว่าบางทีสำนักโพลต่างๆ ไม่ได้
มีการอธิบาย อย่างเช่น การไปสำรวจโพลเพียงไม่กี่พันคนจะบอกความคิดเห็น
ของคนทั้งประเทศได้อย่างไร เพราะประเทศไทยมีประชากรถึง 60 ล้าน
คนนั้น ถ้าเราเลือกกลุ่มสำรวจที่ถูกต้องและชัดเจน รวมถึงมีหลักการทางสถิติ
จำนวน Sample Size ที่นอกถึงความถูกต้องตามความเป็นจริง พมเข้าใจว่า
ถ้าได้อธิบายในหลักของวิชาการก็จะสามารถสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนได้
เป็นต้น จุดนี้บางครั้งสวนดุสิตโพลควรมีการอธิบายให้ประชาชนได้เข้าใจบ้าง
ไม่อย่างนั้นประชาชนก็จะบอกได้ว่า “เชื่อถือได้อย่างไร”

อย่างไรก็ตามสำหรับพมมองว่าสวนดุสิตโพลก็ยังคงให้ความเห็นที่เกี่ยวข้อง
ธรรม และตรงไปตรงมาอยู่เสมอ บางครั้งควรมีการอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจ
ประกอบกัน

ดร.อาชว์ เตาลานนท์

รองประธานกรรมการ เครือข่ายนักบกัณฑ์

คำคน “อ่าน” โพล

การทำโพลสำรวจความคิดเห็นไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตาม อย่างน้อยเราสามารถใช้ความรู้ความนึกคิดของประชาชน และแต่ละคนสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ การทำโพลก็คือการเก็บสถิติความคิดเห็นของคน ถ้าเป็นเทคนิคการเก็บข้อมูลที่ดีและถูกต้องก็จะเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย โดยส่วนตัวชอบเทคนิคและวิธีการทำการสำรวจของสวนดุสิตโพล และยังเก็บสถิติการสำรวจโพลของทุกๆ สำนักไว้ด้วย เพื่อรับรู้รับทราบความคิดเห็นของประชาชนในปัจจุบัน ทั้งสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจและสังคม

ในช่วงการเลือกตั้ง ถ้าเราได้รู้ว่าการสำรวจที่ออกมาเป็นอย่างไรก็จะเป็นประโยชน์กับเรามาก เพราะเราไม่ต้องไปเดินถามเอง เมื่อโพลสำรวจออกมา อะไรเป็นสิ่งที่ผิดหรือต้องแก้ไข จะได้ทันทวนถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าประชาชนกำลังมองอย่างไร ก็เป็นเรื่องดีที่เราสามารถมองความคิดเห็นภาพรวมของประชาชนได้

สำหรับการสำรวจที่จะมีขึ้นในอนาคต อยากให้สวนดุสิตโพลทำการสำรวจในสิ่งที่ทำให้ประชาชนตื่นตัวถึงปัญหาสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา สังคม ปัญหาสังคมต่างๆ บางครั้งคนทำโพลอาจเน้น

เฉพาะเรื่องของเศรษฐกิจและการเมืองมากเกินไป ทำให้เรื่องของสังคมไม่ค่อยมีใครสนใจ แต่คนที่จริงเรื่องของเศรษฐกิจกับสังคมอาจจะแยกพอๆ กันก็ได้ หรือสามารถพูดได้ว่าสังคมเปลี่ยนแปลงช้า ซึ่งหลายคนอาจคิดว่าถ้าเศรษฐกิจดีสังคมก็จะดีตาม โดยความเห็นส่วนตัวคิดว่า “ไม่จริง” ฉะนั้นเราต้องพัฒนาคนกับพัฒนาเมืองควบคู่กัน

นอกจากนี้ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอย่าให้เกินหลักห้าทศวรรษที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองต่อประเด็นนั้นๆ ร่วมด้วย บางทีประชาชนในเมืองความคิดเห็นบางครั้งอาจไม่เหมือนกันกับประชาชนแถบชนบทหรือต่างจังหวัด ถ้าสามารถเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมมากกว่านี้ก็จะกลายเป็นข้อเปรียบเทียบระหว่างคนกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และพอที่ได้ก็จะหลากหลายมากขึ้น ซึ่งอะไรก็ตามที่เป็นความคิดเห็นของประชาชนแล้วกลายเป็นเสียงส่วนใหญ่ ย่อมมีคนรับฟังและอยากรู้อยู่แล้ว อีกทั้งให้นำเสนอปัญหาสังคมให้มากขึ้น เป็นเรื่องที่ดีฉันอยากให้นำเสนอมากที่สุดในฐานะที่ทำงานทางด้านนี้มาโดยตลอด กล่าวคือปัญหาสังคมต่างจังหวัดยังมีรูปแบบที่แตกต่างกับกรุงเทพฯ ที่ควรเตือนให้สังคมได้ระมัดระวัง

ปวีณา หงสกุล

ประธานมูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี

คำคน “อ่าน” โพล

การสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของสังคมได้ดีต้องมีการสำรวจเพื่อสัมพันธ์กับความเห็นของประชาชนทั่วไปและสังคมโดยตรง เพราะฉะนั้นการทำโพลคือ “เครื่องมือ” อย่างหนึ่งที่ช่วยใช้ในการ “ตรวจสอบ” และสะท้อนความคิดของคนในสังคมนับเป็นการ “วัด” ที่ให้ข้อคิดที่ตรงที่สุดอย่างหนึ่งของสังคมในวันนี้

สิ่งที่ผมเคยเห็นสวนดุสิตทำโพลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเลือกตั้งการเมือง ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าสวนดุสิตโพลมีส่วนช่วยสะท้อนความเป็นจริงของสังคมได้อย่างค่อนข้างชัดเจน และมีความใกล้เคียงมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้ง

วันนี้ผมมองว่าสวนดุสิตโพลเป็นเหมือนกับ “เทอร์มิง” ที่ช่วยสะท้อนความคิดของคนในสังคมได้ในระดับที่มากโพลหนึ่งของประเทศไทยทีเดียว

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

วิกรม กรมดิษฐ์

ประธานกรรมการบริหาร

บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

สงวนลิขสิทธิ์

สวนดุสิตโพล สวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คำคน “อ่าน” โพล

การทำประชามติหรือการสำรวจความคิดเห็นของโพลต่างๆ เป็นการบ่งบอกถึงความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ว่ามีความคิดเห็นอย่างไร บางทีเราอ่านข่าวก็อาจเป็นแค่ความคิดเห็นของใครคนหนึ่งหรือแค่นักวิชาการคนเดียว ซึ่งบางคนอ่านแล้วเข้าใจผิดคิดว่านี่อาจจะเป็นความต้องการของคนทั้งหมด แต่จริงๆ มันไม่ใช่ ส่วนดุสิตโพลก็เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมองเห็นว่าคนส่วนใหญ่คิดอย่างไร

การทำโพลบางอย่างไม่สามารถหาคำตอบได้ว่าคิดแบบนี้ถูกหรือผิด เพราะไม่มีบทพิสูจน์ แต่มันเห็นได้ชัดในโพลการเมือง เพราะจะมีคำตอบหลังจากการเลือกตั้งเสร็จ ตรงนี้โพลโพลจะสามารถวัดโพลได้อย่างแท้จริง มีคำตอบพร้อมกับบทสรุปออกมาว่าตรงกับโพลสำรวจหรือไม่ สิ่งนี้จึงทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นกับโพลมากยิ่งขึ้น

การสำรวจของโพลเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ประชาชนจะได้มีข้อมูลเอามาวิเคราะห์เอาบทตัดสินใจ แทนที่จะฟังแค่ข่าว ฟังความคิดเห็นจากคนหรือสองคน ทำให้เราเห็นว่าคนส่วนใหญ่คิดยังไง ส่วนเราจะคิดเหมือนเขาหรือเปล่าก็อีกเรื่องหนึ่ง อย่างน้อยเราก็สามารถรู้ถึงความต้องการของคนส่วนใหญ่เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกัน ซึ่งเราอาจเป็นคนส่วนน้อยก็ได้

ในด้านธุรกิจเป็นบางครั้งก็พบมีโอกาสได้เอาโพลสำรวจจากโพลมาใช้ประกอบการตัดสินใจ บางครั้งทำให้เรารู้ว่าคนออกจากบ้านมากน้อยแค่ไหน เพราะอะไร เศรษฐกิจไม่ดี เขายากทำอะไร ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่น่าธุรกิจไม่ควรจะมองข้าม เพราะอาจจะเป็นข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ แต่ข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ นี้บางครั้งทำให้เราเสียรายได้ ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนธรรมดาก็สามารถใช้ในกรอบครัว หรือจะเป็นนักธุรกิจ ธุรกิจระดับประเทศก็อาจจำเป็นต้องใช้โพล เพราะทำให้เราทราบความคิดของคนอื่นด้วย

ติน ภาสกรนที
กรรมการผู้จัดการ บริษัท โออีซี กรุ๊ปฯ

คำคน “อ่าน” โพล

ประโยชน์ที่ได้จากการทำโพลนั้นได้แก่การสำรวจความนิยมของ
คน เป็นการหยั่งเสียง สิ่งที่ได้คือ อารมณ์ ความรู้สึกในขณะทำตอน
โพลเท่านั้น แต่ไม่ได้ความจริง เพราะประเด็นคำถามของโพลจะถามแบบ
ให้ตอบอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น เช่น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ชอบ/ไม่
ชอบ/เฉยๆ ซึ่งประเด็นคำถามกำหนดให้ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
ทันที ผู้ตอบจึงใช้ความรู้สึกตอบที่ได้ฟัง ได้ยิน มาตามกระแสทันทีโดย
ไม่มีข้อมูลรองรับ ฉะนั้นโพลจึงวัดอารมณ์กับความรู้สึกเท่านั้น หากจะ
พิสูจน์ง่าย ๆ ให้ใช้แบบสอบถามตามขั้นตอนเดือนกับสิ้นเดือน คำตอบ
ก็จะได้แตกต่างกันขึ้นลงตามกระแสในช่วงนั้นๆ

การทำโพลที่ดีต้องได้ข้อมูลที่แท้จริง ใช้ให้ทันข้อดีข้อเสีย
เพื่อนำไปใช้ได้ พหุกรรมการกิจ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ จัง
อยากให้การทำโพลมีการพัฒนามากขึ้น เรียกว่าประชาเสวนาหรือการ
เสวนาความคิด (Citizens Dialogue) ประเด็นไหนที่นำไปใช้ในการ
ทำข้อสรุปในประเด็นต่างๆ ที่มีความเห็นแตกต่างกัน และเป็นเรื่องที่ต้อง
ต้องมีการโต้แย้งอย่างเสียบางอย่าง กระบวนการนี้สามารถที่จะช่วยใน
การสำรวจความนิยมของประชาชน และทางเลือกที่ขอบมากกว่า เมื่อได้
รับคำถามที่ตัดสินใจยาก เช่น หากจะได้รับการบางอย่างขึ้น

อาจต้องยอมให้มีการเก็บภาษีสูงขึ้น หรือตัดรายจ่ายอื่นที่สำคัญ
รองลงไป สิ่งที่ได้จากการสำรวจจะทำให้ผู้ทำการสำรวจได้มีความเข้าใจ
ในค่านิยมที่รวบรวมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ และน่าเชื่อว่า
เป็นทิศทางเดินที่ถูกต้องทั้งระดับและทำโน เพื่อที่ได้ข้อสรุปเสนอผู้
อำนาจในการตัดสินใจเรื่องนั้นๆ พร้อมด้วยความเข้าใจถึงทางเลือกที่
ประชาชนอยากจะทำและไม่อยากให้ทำ อันเกิดจากการบวนการคิดของ
ประชาชนที่กลั่นกรองจากข้อมูลที่น่าเสนอในรูปแบบของทางเลือกต่างๆ
พร้อมข้อดีข้อด้อย สำหรับกระบวนการนั้นคล้ายๆ กับการทำโพล
คือ ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดี แล้วนำมาเสนอเหตุผล
คุณเสียเปรียบรู้กัน ยกตัวอย่างเช่น ใ้ตั้งประเด็นคำถามเรื่อง
ระบบบริการสาธารณสุขในเวลา 10 ปีข้างหน้าที่ต้องการ โดยเจ้าหน้าที่
ต้องให้เอกสาร ข้อมูล กล้าการ ข้อเท็จจริง แนวคิด ข้อดีข้อด้อย
ผ่านการวิจัย กลั่นกรองอย่างเป็นกลาง พร้อมทั้งให้ทางเลือก
เพื่อผู้เข้าส่วนได้ใช้ในการอภิปราย ซึ่งผลจากการเสวนาจะได้รับ
ประโยชน์ และนำไปสู่ทางเลือกตามที่ต้องการนำไปสู่ขั้นตอนที่ดีขึ้น
อย่างดี โดยประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง
พิธีกรรายการวิทยุ-โทรทัศน์

คำคน “อ่าน” โพล

สวนดุสิตโพลเป็นสถาบันสำรวจประชามติที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำหรับผมมีโอกาสได้ใช้โพลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ใหม่ๆ หรือใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นมาใช้ในการทำข่าว เมื่อก่อนสวนดุสิตโพลจะมีพลสำรวจออกมาเป็นวาระ แต่ระยะหลังๆ มีพลสำรวจออกมาเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพลสำรวจนั้นถ้าเราไม่เอาเรื่องการเมืองมาเกี่ยวข้องก็เป็นเรื่องธรรมดาที่พลสำรวจอาจถูกใจหรือไม่ถูกใจใคร แต่ก็ถือว่าสวนดุสิตโพลมีจุดยืนกลายเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม พจนกกับการทำงานของสวนดุสิตโพลที่ยาวนานถึง 17 ปี อีกทั้งยังสามารถนำมามีอ้างอิง และสามารถตรวจสอบวิเคราะห์เสาะหาความสนใจของสังคมต่อความเห็นในประเด็นสาธารณะ แม้กระทั่งประเด็นที่เป็นสังคมเล็กๆ สวนดุสิตโพลก็สามารถทำได้หลากหลายและกว้างขวาง

ด้วยความเป็นสวนดุสิตโพล ผมเชื่อว่ายังไม่มีสำนักโพลใดมีการทำงานที่ยาวนานขนาดนี้ที่มีพลสำรวจออกอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับ อาจด้วยประสบการณ์และฐานระบบการทำงานของสวนดุสิตโพลเอง ประเด็นที่สวนดุสิตโพลนำมาใช้สำรวจเป็นประเด็นที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชน ในแต่ละสัปดาห์สวนดุสิตโพลก็จะเปิดตัวบอกด้วยว่าในแต่ละสัปดาห์มีอะไรเด่น อะไรน่าสนใจ ขณะเดียวกันก็เอา

จดหมายถึงสวนดุสิตโพล

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

เรื่องนั้นมาตั้งเป็นคำถามตามความคิดเห็นของประชาชนในสังคม

เพราะฉะนั้นในฐานะคนทำสื่อต้องขอขอบคุณทางสวนดุสิตโพล
ที่ทำให้ผมมีเครื่องมือ ผมไม่ได้มองในแง่การนำเสนอเพียงอย่างเดียว
แต่มองในแง่การทำงานสื่อว่าบางอย่างเราไม่สามารถคิดเอาเองได้ว่า
อยากรจะนำเสนออะไร แต่สิ่งที่เราต้องการมากกว่าก็คือการที่เราต้องรู้
ว่าสังคมสนใจอะไร สวนดุสิตโพลจึงเป็นคำตอบและเป็นเครื่องวัดระดับ
ของคนในสังคมที่ผมได้นำมาใช้นำเสนอข่าว

อีกทั้งในความเป็นโพลสาธารณะ อย่างจำกัดแค่ความเข้มแข็ง
หรือความใหญ่ของสำนักโพล แต่อยู่ที่ประเด็นที่นำเสนอออกมานั้นมี
ความสำคัญมากน้อยเพียงไร ซึ่งสวนดุสิตโพลทำตรงนี้ได้ดีแล้วในแง่
ของความหลากหลาย เนื้อหาสมบูรณ์เข้าใจง่าย ถ้าเป็นไปได้อยากให้
การวิเคราะห์เสริมมาด้วย ซึ่งโดยปกติแล้วพลสำรวจที่ออกมาจะเป็น
ตารางสรุปที่สามารถเข้าใจได้ง่ายสำหรับคนทั่วไป แต่ในฐานะคนทำสื่อคง
ต้องขอเกินกว่าชาวบ้าน คืออยากให้มีการตีความเพิ่มขึ้น เพราะมันจะมี
ความซับซ้อนอยู่ในพลพอสมควร จึงอยากให้วิเคราะห์ออกมาเพิ่ม
เติม ผมคิดว่าประสบการณ์ของสวนดุสิตโพลเองสามารถทำได้ คิดว่า
น่าจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สมยุทธ สุทธิศาสน์
พิธีกรรายการข่าว

บทที่ 1

สวนดุสิตโพล : ชีเป็นชีวิต
หรือคำทำนายอนาคต

เมื่อไรที่โพลโพลโดนใจหรือทำให้มีผู้ได้ประโยชน์
ผู้ที่จะได้รับคำนิยมชมชอบแทบไม่หวาดไม่ไหว
แต่หากโพลโพลทำให้เสียประโยชน์ ผู้ทำก็ตกเป็นเป้า
แทนที่จะเอาชีวิตไม่รอด...ความหวังคือสักวันหนึ่ง
สวนดุสิตโพลจะเป็นสถาบันที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับ

ผลงานของสวนดุสิตโพลดังเป๊ยยงปรั้ง
พร้อม ๆ กับชื่อของ ดร.สุชุม เจลยทรัพย์
ในฐานะผู้อยู่เบื้องหลังโพลก็พลอยเป็นที่
จับตามองจากทุกฝ่ายไปด้วย

หากผลโพลเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายใด ฝ่ายนั้นก็ตีปีกส่ง
เสริมผลโพลครั้งนั้น แต่เมื่อไรผลทำให้ฝ่ายตนเองเสี่ยงพลา
ผู้ทำโพลก็พลอยเป็นเป้าไปด้วย

แน่นอนว่าเป็นเป้าของการประสงคัร้าย มิใช่เป้าหมาย
การชื่นชม!

17 ปีเต็มที่สวนดุสิตโพล และ ดร.สุชุม ผู้กุมบังเหียน
ต้องฝ่ากระแสต่าง ๆ นานาทั้งกระแสต้านและเสียงชม

ครั้งที่ผลงานของสวนดุสิตโพลสร้างความฮือฮาจนเข้าตา
ประชาชนทั่วไปคือครั้งที่ สมัคร สุนทรเวช อดีตนายกรัฐมนตรี
ผู้เพ่งล่อลัษยัง “ขึ้นหม้อ” เป็นที่นิยมจนได้รับการเลือกตั้งกลับ
เข้ามาเป็น สส.เขต 1 ดุสิต กทม. เมื่อ พ.ศ.2535

ครั้งนั้นผลเอกซิทโพล (Exit Poll) ของสวนดุสิตโพลซึ่งสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหลังออกจากคูหาหากจะแนบแล้วว่าเลือกใคร?

แน่นอนว่าคำตอบที่ได้อาจมีทั้งความจริงและบ้ายเบี่ยงซึ่งคาดเดาไม่ได้เนื่องจากเป็นสิทธิของแต่ละบุคคล

แต่สวนดุสิตโพลก็เรียกเสียงฮือฮาจนทำให้พรรคการเมืองต่างๆ สื่อมวลชนและประชาชนทั้งประเทศต้องหันมาจับตามองเมื่อทำนายผลการเลือกตั้งชนิดที่สวนกระแสกับสำนักโพลอื่นๆ ด้วยการระบุว่า สมัคร สุนทรเวช จะได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาเป็น สส.เขต 1 ดุสิต กทม.

แต่เชื่อว่าผู้ทำโพลจะอยู่ดีมีสุขหรือปลื้มเปรมกับผลงานเท่านั้น มิเสี่ยงชมก็มีเสียงด่าทอตามมา บ้างก็กล่าวหาว่าผลโพลชี้หน้า ทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลง...ว่าไปโน่น

ยิ่งถูกคลื่นลมขัดกระหน่ำเท่าไร ดร.สุภูมิ บอกว่ายิ่งต้องฝ่าฟันไปให้ได้ ความอดทนอดกลั้นและพยายามทำหน้าที่ต่อไปให้ดีที่สุดเท่านั้นที่จะช่วยได้

ทั้งที่ตั้งแต่เป็นเจ้าสำนักสวนดุสิตโพลมา เจอมารผจญทุกรูปแบบ เคยมีกระทั้งถูกข่มขู่ฟ้องร้องต้องเอาตัวรอดด้วยการเปลี่ยนเส้นทางกลับบ้านนั่งแท็กซี่หลายต่อ ไม่นับประเภทที่จ้าง “พิน” ทางอินเทอร์เน็ตด้วยการขุดสำนวนที่สะใจผู้เขียน แต่สเปทรวงผู้อ่าน

ส่วนประเภทที่โจมตีว่ารับเงินฝ่ายตรงข้ามมาเขียน หรือกล่าวหาว่านั่งเทียนเขียนเอาเอง ไม่มีมูลความจริงก็มิได้น้อย

ดร.สุภูมิ รับงานนี้มาตั้งแต่ดำรงตำแหน่งเลขานุการหน้าห้องอธิการ ลำพอง บุญช่วย ของวิทยาลัยครูสวนดุสิต ซึ่งครั้งนั้น

ลงมือลุยในฐานะประธานดำเนินงานสวนดุสิตโพล ทำให้ “สวนดุสิต” ไม่ได้เป็นที่รู้จักแค่สถาบันที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แต่ยังทำให้ความน่าเชื่อถือของสถาบันการศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดทำแบบสำรวจในสถานการณ์ต่างๆ ด้วย

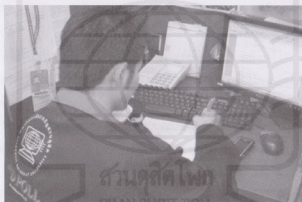
ไม่ต่างกับคำทำนาย หากแต่ว่าเป็นคำทำนายซึ่งมีพื้นฐานจากสถิติ สามารถอ้างอิงและตรวจสอบได้

แม้หลายครั้งจะถูกโยงโย่งว่าสามารถชี้เป็นชี้ตายให้กับเหตุการณ์บางเหตุการณ์ก็ตามที!

ตลอด 17 ปีที่ผ่านมา หลายครั้งที่เสียงตำหนิตีเดียมนิดประตูลู่สวนดุสิตโพลชนิดไม่ทันให้ตั้งตัว แต่นั่นแหละระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์...โพล เสียงปรบมือจากผลโพลที่แม่นยำของสวนดุสิตโพลกลายเป็นกำลังใจในการทำงานแก่ทีมงานอย่างมาก

ขณะที่สวนดุสิตโพลกำลังเป็นความสำเร็จของสถานศึกษา ความรู้สึกลึกซึ้งของ ดร.สุภูมิ ในฐานะผู้อยู่เบื้องหลังกลับบอกว่าการทำงานอะไรก็ตามถ้านั้นยังไม่จบสิ้นก็คงพูดถึงความสำเร็จได้ยาก โดยเฉพาะโพลซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่มีจุดจบ เนื่องจากขนาดตัวของโพลถูกกำหนดด้วยเหตุการณ์ ความคิด และความคาดหวังของผู้ที่จะใช้ประโยชน์จากโพล

ถ้าจะบอกว่าสวนดุสิตโพลประสบความสำเร็จ นั่นเป็นเพราะผลครั้งนั้นสามารถสร้างความพึงพอใจหรือสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้นำไปใช้มากกว่า เช่น ผลโพลทำนายว่าใครจะได้รับการเลือกตั้ง หากผลออกมาถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนน้อยก็นับได้ว่าผลโพลครั้งนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งการประเมินความสำเร็จนี้

ต้องประเมินกันเป็นงานๆ ไป

ดร.สุชุม ให้ความเห็นว่า คงไม่มีโพลใดที่ประกาศตัวเองว่าประสบความสำเร็จอย่างดี ยิ่งงานที่มีตัวแปรมาก การคาดเดาก็จะยิ่งยากขึ้นด้วยเป็นธรรมชาติของการทำโพล

ประโยชน์ที่เด่นชัดของโพลจึงเป็นเรื่องของการทำนายอนาคตที่หากนำไปใช้ให้เป็นและถูกต้องก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้

“การทำโพลเป็นการทำงานที่มุ่งไปสู่อนาคต เมื่ออนาคตไม่มีวันหมดอายุ การทำนายทายทักเรื่องความสำเร็จก็คงเป็นเรื่องยากเช่นกัน

แต่หากจะบอกว่าความสำเร็จคือการมีชื่อเสียง ได้รับผลตอบแทนเป็นเงินหรือได้ประสบการณ์ “สำหรับผมถือว่าประสบความสำเร็จในแง่ของการสะสมประสบการณ์เพื่อให้เกิดความสำเร็จในโอกาสต่อไปมากกว่า”

ความหวังของ ดร.สุชุม คืออยากเห็นอนาคตของสวนดุสิตโพลก้าวสู่สถาบันการทำโพลที่สังคมให้การยอมรับ

แม้จะย้อนกลับไปมองถึงที่มาและเห็นว่ามิใช่เรื่องง่ายก็ตาม กว่าจะมีวันนี้ได้สวนดุสิตโพลล้มลุกคลุกคลานมามีมีน้อย เนื่องจากการก้าวสู่ความเป็นสถาบันนั้น มิใช่เป็นเรื่องของใครคนใดคนหนึ่งเป็นผู้กำหนดเท่านั้น

การก้าวสู่ความเป็นสถาบันการทำโพลได้ต้องอาศัยการทำงานอย่างครบวงจร ที่สำคัญคือนอกจากมีความน่าเชื่อถือแล้ว ยังต้องมีวิธีการที่ถูกต้องแม่นยำ กระทั่งพัฒนาเป็นองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดแก่สังคมได้

แต่ไม่ว่าหลังจากที่สามารถพัฒนาการถ่ายทอดผลโพลให้

เป็นความน่าเชื่อถือได้แล้ว การยอมรับจากประชาชนทั่วไปจะคงอยู่ได้ยืนยาว เนื่องจากเมื่อเหตุการณ์เปลี่ยน การยอมรับก็จะเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งหมายความว่าความนับหน้าถือตาต่อผลโพลหรือการทำโพลก็จะพลอยมีช่วงอายุไปด้วย

ฉะนั้นการที่จะให้โพลเป็นสถาบันที่ยั่งยืนต่อไปได้ต้องตอบสนองความต้องการของผู้คนให้ได้ ซึ่งในความเป็นจริงเมื่อมีคนสมหวังก็มีคนผิดหวัง การทำงานของสถาบันการทำโพลเองจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพองค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา

ในสังคมของความรู้ ประเทศในซีกโลกตะวันตกหรือพัฒนาแล้ว ที่มาของข้อมูลได้ขึ้นกับโพลเพียงอย่างเดียว แต่มีองค์ประกอบอื่นอีกหลายอย่าง และหากเป็นคำตอบที่ต้องอาศัยจิตวิทยาด้วยแล้ว การคาดการณ์และการทำนายจะมีส่วนสำคัญมาก

เมื่อใดที่บ้านเมืองมีความแตกแยก ความเห็นของผู้คนแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย ดร.สุชัม บอกว่าการพัฒนาโพลเพื่อ “ลัวง” ให้ถึงความคิดเห็นของประชาชนที่ไม่ลำเอียงเข้าข้างตัวเอง เข้าข้างสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เป็นเรื่องที่ “ยากมาก”

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีใครบางคนมีอิทธิพลต่อผู้ชนด้วยแล้ว แม้ว่าอิทธิพลจะไม่ครอบงำผู้ที่ตอบโพล แต่ผู้ตอบก็อาจเบี่ยงเบนคำตอบไปได้ ซึ่งย่อมส่งผลถึงความน่าเชื่อถือของผลโพลด้วย ประเด็นนี้เห็นได้ชัดในสังคมไทยที่ผู้มีอำนาจและผู้บริหารประเทศมักจะพูดเสียงดัง ยิ่งเมื่อเสียงดังผ่านสื่อและสื่อนำเสนอด้วยแล้วก็จะส่งอิทธิพลไปถึงความคิดของประชาชนได้

ซึ่งหากโพลมีคำถามที่ไปสะกิดประเด็นที่เกี่ยวข้องคำตอบก็อาจได้รับอิทธิพลจาก “เสียงดัง” เหล่านั้น

การหวังให้โพลเป็นสถาบันที่ถาวรในอนาคตจึงต้องมีการกลั่นกรองทั้งทางทฤษฎีและผลงานที่เป็นรูปธรรมซึ่งสังคมยอมรับ เมื่อเกิดการยอมรับก็ทำให้เกิดการเรียนรู้ยากเข้าร่วม หากทำให้ทุกคนรู้สึกได้ว่าตนเองเป็นเจ้าของโพลนั้นๆ ก็จะร่วมกันแสดงความคิดเห็น ซึ่งหากเป็นได้เช่นนั้นการทำโพลก็จะสามารถพัฒนาสู่ความเป็นสถาบันการทำโพลได้ต่อไป

กรณีของสวนดุสิตโพล ดร.สุภูมิ มีสินค้าน่าบอกลถึงความสุขเมื่อเล่าว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำมาสามารถบอกได้ว่ามาจากความคิดและความร่วมมือของแต่ละฝ่าย เป็นความภาคภูมิใจของทุกคนที่เกี่ยวข้อง และความภาคภูมิใจนี้เองที่กลายเป็นบันไดอีกขั้นหนึ่งสำหรับการต่อยอดงานของสวนดุสิตโพล

แต่ท่ามกลางความภูมิใจนี้ก็ทำให้เกิดเป็นความกังวลตามมา เมื่อรู้สึกว่าหลังจากขึ้นสู่สูงสุดแล้ว ทำอย่างไรจะรักษาระดับความสูงสุดไว้ให้ได้ยาวนานที่สุด โดยไม่เปลี่ยนเป็นความตกต่ำหรือร่วงโรย แม้จะตระหนักถึงความเป็นจริงของโลกว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อเจริญเต็มที่ก็จะร่วงโรยรา มิได้เจริญออกมาตลอดไปก็ตาม เช่นเดียวกับการทำโพลเมื่อได้รับการยอมรับก็มีคู่แข่งเกิดตามมา

“ผมคิดว่าถ้าเรามีवलหลงไหลได้ปลื้มหรือเกิดความภูมิใจกับคำชมนานเกินไป ก่อตออยู่กับความสำเร็จที่ได้รับ นับว่าเรากำลังช้ากว่าคนอื่น แต่ขณะที่เรามีความภูมิใจอยู่นั้น หากไม่ประมาท พิจารณากระบวนการทำงานตลอดเวลาก็จะสามารถต่อยอดงานต่อไปได้”

ผมคิดว่าถ้าเราทุ่มเทลงไปได้เต็มที่หรือเกิด
ความภูมิใจกับคำชวนกันไป กอดอยู่กับ
ความสำเร็จที่ได้รับ นับว่าเรากำลังดีกว่าคนอื่น
แต่ขณะที่เรามีความภูมิใจอยู่นี้ หากไม่ประมาท
พิจารณากระบวนการทำงานตลอดเวลา ก็จะ
สามารถต่อยอดงานต่อไปได้

SUAN DUSIT POLL

แม้จะยังไม่ยอมรับโดยตรงว่าสวนดุสิตโพลคือความสำเร็จ แต่ ดร.สุชุม ก็ได้รับฉายา “เจ้าพ่อโพล” ไปแล้ว ซึ่งเจ้าตัวก็หัวเราะให้กับสมญานี้

โดยว่าหากมองความหมายของ “เจ้าพ่อ” หมายถึงผู้มีอิทธิพลอย่างทีในประเทศไทยมักมองคำว่าเจ้าพ่อเป็นเรื่องของอิทธิพลการครอบงำ การข่มขู่ และความตาย การที่สื่อตั้งฉายา “เจ้าพ่อโพล” จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ต้องทบทวนมากกว่าว่าสวนดุสิตโพลกำลังใช้โพลก่อให้เกิดหรือไปมีอิทธิพลครอบงำผู้อื่นหรือไม่ ยิ่งเป็นการครอบงำที่เขาไม่เต็มใจก็ยังเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมไม่ควรทีเดียว

“ถ้ามองอีกมิติหนึ่งก็คล้ายๆ เป็นการข่มขู่ เป็นการยึดเยี่ยข้อมูลให้กับผู้คนและเป็นการล้างสมอง หรือแม้กระทั่งการถูกวิจารณ์ว่าเป็นการขี้น้ำ เหล่านี้ทำให้คิดต่อไปอีกว่า ถ้าสมมติขี้น้ำหรือข่มขู่แล้วเกิดประโยชน์กับตัวเองเช่นนี้ก็อยากจะบอกว่าเสียใจเพราะไม่อยากได้อะไรจากตรงนี้ แต่ถ้าบอกว่าเป็นเจ้าพ่อในลักษณะที่เป็นผู้นำก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง (หัวเราะ)”

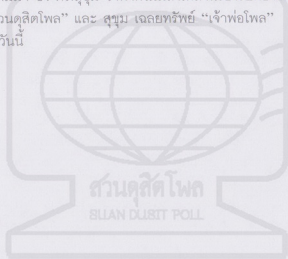
ดร.สุชุม ขวนให้คิดไปถึง “เจ้าพ่อ” อีกหลายราย อาทิ เสนาะ เทียนทอง ที่ถูกตั้งฉายาให้เป็น “เจ้าพ่อวังน้ำเย็น” หรือเจ้าพ่อที่โน่นที่นี้ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวพันกับแวดวงการเมือง

“ถ้าคำว่าเจ้าพ่อสวนดุสิตโพลคือผู้ยิ่งใหญ่ในวงการโพลเป็นผู้ที่ริเริ่มทำโพลจนโด่งดังโดยที่ไม่ได้ใช้อิทธิพลไปครอบงำข่มขู่หรือแสวงหาผลประโยชน์ ตรงนี้ผมรับได้ แต่ถ้าเป็นเจ้าพ่อในลักษณะเถะเถะเกเร หรือว่ายิ่งทิ้งอะไรอย่างนั้น ผมคงรับไม่ได้ (หัวเราะ)”

ดร.สุชุม อาจจะไม่ต้องห่วงว่าจะมีการโยงภาพเจ้าพ่อใน

ความรู้สึกของคนทั่วไปมาถึงตัว อาจเป็นเพราะด้วยภาพของการเป็นครูบาอาจารย์ซึ่งคนทั่วไปให้ความเคารพ ทำให้ ดร.สุชุม มีต้นทุนทางสังคมค่อนข้างสูง มีภาพลักษณ์ที่ดี ซึ่งหากมีอาชีพอื่นอาจจะถูกมองว่าเป็นพวกที่แสวงหาผลประโยชน์ก็เป็นได้

แต่การเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในสถาบันการศึกษาที่มีภาพลักษณ์ดังงามก่อตั้งมากกว่า 76 ปี อยู่เบื้องหลัง ทำให้เป็นแรงผลักดันและแรงสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและเชื่อถือตามมา ซึ่ง ดร.สุชุม ว่าหากไม่มีสิ่งเหล่านี้รองรับก็อาจไม่มี “สวนดุสิตโพล” และ สุชุม เจลยทรัพย์ “เจ้าพ่อโพล” อย่างทุกวันนี้

อาสัยคุณสมภกร สุนทรเวช เจ้าบองวาทะเด็ด “โพลเองช่วย!”

กันยายน 2535

คุณสมภกร สุนทรเวช มีส่วนทำให้ “สวนดุสิตโพล” เกิดขึ้น
ฐาน: “สำนักโพล” อย่างเต็มตัว เมื่อสวนดุสิตโพล “ชิงเสียง” ทำโพล
ออกสื่อสาธารณะเป็นครั้งแรกด้วยการทำนายว่าคุณสมภกรจะได้รับการ
เลือกตั้งกลับเข้ามาเป็น สส.เขตดุสิต กทม.

แล้วพอปรากฏเช่นนั้นจริง

เมษายน 2551

ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คุณสมภกรกลับมามีส่วนการทำงาน
ของโพลอีกครั้ง หลังจากไปพื่อใจโพลโพลในประเด็นการแก้ไข
รัฐธรรมนูญของสำนักโพลทั้งหนึ่ง ถึงกับใช้ถ้อยคำเด็ดขาดกล่าวหา
ว่าเป็น “โพลเองช่วย!”

24 พฤศจิกายน 2552

คุณสมภรจากไปอย่างไม่มีความกลัวด้วยโรคมะเร็งตับ เหลือทิ้งไว้แค่เฝอวางน้ําทิ้งลาตาม และภาพลักษณ์ของนักการเมืองพิพากษา กล้า ตรงไปตรงมา สืบถึงลูกถึงคน อันเป็นเอกลักษณ์ได้พูดถึงจากจุดเริ่มต้นบนเวทีการเมืองจนถึงจุดสูงสุดของชีวิตในตำแหน่งผู้นำประเทศ นับได้ว่าคุณสมภรเป็นบุคคลหนึ่งที่สร้างประวัติศาสตร์ให้กับการเมืองไทยมาช้านาน

สวนดุสิตโพลซึ่งขอร่วมไว้อาลัยต่อคุณสมภรในฐานะที่เรารู้จักกันดีในชื่อ “สวนดุสิตโพล” ได้ปรากฏตัวตบใจจนถึงทุกวันนี้

ประชาชนคิดอย่างไร? ต่อการจากไปของคุณสมภัทร สุนทรเวช

จากข่าวการเสียชีวิตของคุณสมภัทร สุนทรเวช อดีตนายกรัฐมนตรื เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2552 ด้วยโรคมะเร็งตับ ทำให้ประชาชนทั่วไป ผู้ที่อยู่ในแวดวงการเมือง และผู้ที่เคยร่วมงานกับท่านรู้สึกเสียใจกับข่าวไปตามๆ กัน เนื่องจากคุณสมภัทรเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของนักการเมือง พิธีกรรายการอาหาร และผู้รักแมวเป็นชีวิตจิตใจ “ลอนดูลีโพล” มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จึงได้สอบถามความรู้สึกของประชาชนทั่วประเทศต่อการจากไปของท่าน จำนวน 1,916 คน (กรุงเทพฯ 872 คน 45.51% ต่างจังหวัด 1,044 คน 54.49%) ระหว่างวันที่ 24-26 พฤศจิกายน 2552 สรุปได้ดังนี้

1 สิ่งที่ประชาชนอยากกล่าวหาว่าฝ่ายใดที่คุ้นชินกับ สุนทรเวช	ภาพรวม	กทม.	ต่าง.
อันดับ 1 ขอให้พ้นไปเสีย	46.90%	49.13%	44.95%
อันดับ 2 รู้สึกเสียใจต่อการจากไปของท่าน ขอให้ท่านกลับให้มาช่วย ไม่ต้องห่วงเรื่องใดๆ	22.57%	26.02%	20.18%
อันดับ 3 ท่านเป็นแบบอย่างของนักการเมืองที่ดี และอยู่ในใจตลอดไป	15.49%	12.06%	18.34%
อันดับ 4 ขอให้ดูงานความดีที่ท่านทำมาด้วยหรือการเมืองไทยให้ดีขึ้น	15.04%	13.79%	16.53%

2 ผลงานของ คุณสุนทร เวช ที่ประชาชนนิยมชมชอบ	ภาพรวม	กทม.	ต่าง.
อันดับ 1 พิธีกรรายการข่าวการเมือง "เย็นเย็นเย็น"	34.88%	36.73%	32.43%
อันดับ 2 การแก้ปัญหาทางตรง/ต่อสายตอบคำถามทางตรง/บนเวที	19.77%	16.33%	24.32%
อันดับ 3 การจัดระเบียบสังคม การรับฟังเสียง สุนทรเวช	16.86%	19.35%	13.51%
อันดับ 4 การรักษาความสะอาด การดูแลคนด้อยทาง/สังคมด้อย	15.70%	14.29%	17.67%
อันดับ 5 การป้องกันน้ำท่วม ฆ่าโรคฉี่หนู/ไข้หวัดใหญ่	12.79%	13.27%	12.17%

3 สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีของคุณสุนทร เวช ที่นักการเมืองควรนำไปปฏิบัติตาม	ภาพรวม	กทม.	ต่าง.
อันดับ 1 ตรงไปตรงมา กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น	38.75%	42.57%	35.19%
อันดับ 2 เป็นกลางไม่อคติกรณี ตั้งใจทำงาน	23.45%	21.78%	25.02%
อันดับ 3 เข้าถึงประชาชน เป็นที่รักของประชาชน	13.87%	8.91%	18.52%
อันดับ 4 มีความเป็น "ไทย" ดูแลประชาชนธรรมดาและคนด้อย	13.40%	14.85%	12.03%
อันดับ 5 รักครอบครัว เป็นผู้นำที่ดี	10.53%	11.89%	9.24%

บทที่ 2

โพลแลกเกอร์ คันทลอกโพล
และพวงหรีด

บทเรียนจำฝังใจที่คนทำโพลไม่มีวันลืม คือ
สวนดุสิตโพลคันทลอก โดยเฉพาะช่วงที่มี
การแบ่งขั้วเสื้อเหลือง เสื้อแดง และเสื้อสีต่างๆ
การทำโพลบางครั้งก็ติดกับถูกประธาณ
วาทพวงหรีดทหนักาวิทยาลัย

จากกระแสรุ่งเริ่มของการทำโพลที่ไม่ค่อยมีคนสนใจ สื่อมวลชนไม่ได้ให้ความสำคัญ และเป็นเพียงข่าวเล็กๆ กระจุ๋มกระจิ๋มในหน้าหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่อย่าง **ไทยรัฐ** หลายคนขณะนั้นยังมองว่าโพลเป็นงานวิจัยที่ให้นักศึกษาทำการสำรวจหาข้อมูลเพื่อเก็บเป็น

สถิติ ใครไหนเลยจะคาดคิดว่าการทำโพลของสวนดุสิตจะส่งผลกระทบต่อการวางแผนทางการเมือง ที่ทุกครั้งที่สร้างความหืดหิดหัวเสียให้กับฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ และสร้างความยินดีปรีดาให้กับฝ่ายที่ได้อันสืบจากการทำโพล

ย้อนกลับไปวันดั่งต้นที่สวนดุสิตโพลเกิดเป็นตัวเป็นตนขึ้นมาได้ ดร.สุเมธ ตัวตั้งตัวตีของการก่อตั้งสำนักโพลแห่งนี้ได้เปิดเผยว่าเกิดขึ้นจากความเป็น “คนขี้สงสัย” โดยส่วนตัวล้วนๆ คำถามที่ค้างคั่งในใจมาเนิ่นนานก็คือ ประเทศไทยจะเจริญขึ้น

เมื่อไหร่ เพราะไม่ว่าจะกี่ปีๆ ประเทศไทยก็ “ด้อยพัฒนา” มาตั้งแต่เขาเรียนระดับปริญญาตรีด้านภูมิศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

“พอถามใครก็จะมีคนบอกว่าอีก 5 ปี 10 ปี ประเทศไทยจะพัฒนาไปมากกว่านี้แน่ ผมก็เอ๊ะ เขาเอาตัวเลขมาจากไหน คำวนจากอะไร หรือคิดเอาเองหรือเปล่า ผมเป็นคนไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ พอไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ มันก็อยากจะหาต้นตอที่มา”

แต่ปรากฏว่ายิ่งพยายามหาต้นตอ คำตอบที่ได้รับมักมีเพียงแค่ “เขาเล่าว่า” หรือไม่กี่ “เขาว่ามาอย่างนี้”

ไม่ “โดน” เจ้าพ่อโพลคนนี้แม้แต่น้อย

เมื่อคำตอบไม่เวิร์ก ประกอบกับได้รับการจุดประเด็นจาก รศ.ดร.ประภาวดี สืบสนธิ ในเรื่องของการทำโพลระหว่างเรียนประกาศนียบัตรบัณฑิตทางด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรสูงกว่าปริญญาโท ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความคิดที่ว่าน่าจะมีการทำโพลในประเทศไทยบ้าง จึงถูกจุดขึ้นมาทันทีทันใด

ช่วงเวลานั้น ดร.สุชุม เป็นอาจารย์สอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่วิทยาลัยครูสวนดุสิต (ขณะนั้น) พลันที่โอเคียบรรเจิด ดร.สุชุม ก็ผุด “โครงการสวนดุสิตโพล” ตามหลักของการทำโพลขึ้นในมหาวิทยาลัย โดยผลพวงที่เป็นรูปธรรมในแง่ “งานภาคสนาม” หรือ “ห้องปฏิบัติการ” ของนักศึกษาสารนิเทศนั่นเอง

ทีมงานสวนดุสิตโพลขณะนั้นประกอบด้วย ดร.สุชุม เป็นหัวเรือใหญ่ในการขับเคลื่อน มีประธานนักศึกษา และกรรมการที่เป็นนักศึกษาประมาณ 8 คน จากนั้นมีการแบ่งทีมด้วยการนำ

นักศึกษาภาคปกติและภาคสมทบ มาเสริมทัพในการออกสำรวจความคิดเห็นกว่า 200 คน

“ระยะแรกเราไม่ได้ใช้เงินทองอะไร เนื่องจากเป็นงานของนักศึกษา ช่วงนั้นเรื่องโพลยังเป็นเรื่องใหม่ที่สังคมไทยไม่คุ้นเคย ชาวบ้านเองก็เห็นนักศึกษาเป็นลูกเป็นหลาน ทำให้การทำงานง่ายขึ้น บางครั้งนักศึกษาใช้วิธีอ่อนเล็กน้อยว่า ‘ช่วยหนูตอบๆ หน่อยนะ ถ้าไม่ตอบให้หนู หนูจะไม่ได้คะแนน’ ตอนนั้นนักศึกษาคงไม่ค่อยสนใจหรอก ว่าโพลที่สำรวจจะมีผลอะไรต่อชีวิตเขาหรือคนอื่นอย่างไร ขอแค่ทำเสร็จเพื่อจะได้คะแนนเท่านั้น”

พูดง่ายๆ ว่าการทำงานของสวนดุสิตโพลในตอนนั้นเหมือนเป็นการฝึกงานภาคสนามของนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในเวลานั้น มากกว่าการเป็น “เจ้าสำนักโพล” อย่างที่เห็นในตอนนี่!

อย่างไรก็ดี ไม่ว่านักศึกษาจะออกทำโพลเพื่อแลกกับเกรด หรือชาวบ้านจะช่วยตอบด้วยเห็นแก่ “เด็กๆ” การเก็บข้อมูลของนักศึกษานั้นก็ออกมาน่าพอใจ การทำโพลที่เริ่มจากประเด็นทางสังคมทั่วไป เช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ รวมทั้งเรื่องความสนใจของวัยรุ่น “การเก็บข้อมูลภาคสนาม” ของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ก็เริ่มต้นทิศทางสู่ประเด็นทางการเมือง โดยเริ่มจับกระแสการเลือกตั้ง สส.ในกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต เป็นครั้งแรก

งานชิ้นแรกในฐานะ “สวนดุสิตโพล” และงานชิ้นแรกที่ทำให้สวนดุสิตโพลผงาดขึ้นเป็น “เจ้าแห่งโพล” ในกาลต่อมา

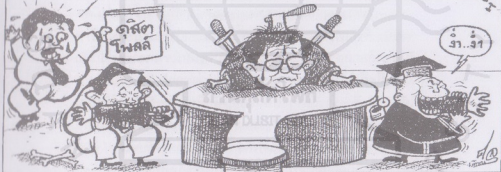
หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศไทย

มติชน

การ์ตูน'พล'

วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๑ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๑๕๐ ราคา ๗ บาท

...ละ...ละ...ถอยดีกว่า...มะ...มะ...ไม่เอาดีกว่า!

...เปิดโพล วค.สวนดุสิต “สมัคร” เข้าป้ายเขต 1 เบียด
พลัทธิธรรมรุ่ง... (มติชน, 5 กันยายน 2535)

...โพลล์ วค.สวนดุสิตชี้ “สมัคร” สบได้... (แนวหน้า, 5
กันยายน 2535)

“คำว่า ‘สวนดุสิตโพล’ สื่อมวลชนเป็นคนตั้งให้ ตอนนั้น
จริงๆ แล้วเราใช้คำว่า ‘ผลสำรวจของนักศึกษาวิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของวิทยาลัยครู
สวนดุสิต’ เหตุผลที่ทำให้โพลเลือกตั้งก็เพราะเราเห็นตรงกันว่าถ้า
ได้ทำโพลออกมาสู่สาธารณชนก็น่าจะดี พอถึงช่วงนั้นมีการ
เลือกตั้ง สส. เราเจาะทำนายเฉพาะเขต เริ่มที่เขตดุสิต ซึ่งมี
คุณสมัคร สุนทรเวช ผู้เพ็งล่วงลับ ลงสมัครรับเลือกตั้ง
นักศึกษาลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลตามทฤษฎี ดูกลุ่มอายุ อาชีพ

“ประมวลผลแล้วถ่ายทอดออกมา เราทำนายว่าคุณสมัคร
จะชนะ ซึ่งถือว่าโพลของเราเป็นที่แรกที่บอกว่าคุณสมัครจะได้
รับการเลือกตั้ง แต่สื่อมวลชนไม่ค่อยมีใครสนใจ เพราะตอนนั้น
สวนดุสิตยังไม่มีชื่อเสียง ผมยังจำได้เลยว่าผลการสำรวจของเรา
ได้ลงเป็นเพียงข่าวเล็กๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ได้คิดว่า
สิ่งที่นำเสนอไปนั้นจะถูกหรือผิดอะไร คิดเพียงว่าเราได้นำเสนอ
ไปตามหลักวิชา แต่พอผลการเลือกตั้งออกมาตรงกับที่เรา
ทำนาย เราถูกอยู่ทีเดียว เปอร์เซ็นต์ของคะแนนที่ได้รับการ
เลือกตั้งยังมีความใกล้เคียงกับที่เราทำ ตรงนี้เองทำให้เราตื่นเต้น
ทำให้สวนดุสิตโพลเริ่มเป็นที่รู้จัก และถือเป็นงานชิ้นแรกที่ทำให้
ทีมงานทุกคนดีใจอย่างมาก เมื่อมีการรายงานออกไปตามสื่อ
เขารู้และเข้าใจว่าโพลชิ้นนี้มาจากสวนดุสิต หลังจากนั้นมาผล
สำรวจทุกชุดที่ออกเผยแพร่ทางสื่อก็จะระบุว่ สวนดุสิตโพลชี้ว่า

อย่างนั้น สวนดุสิตโพลบอกว่าเป็นอย่างนี้”

คำว่า “สวนดุสิตโพล” จึงเป็นหนังสือมวลชนโดยปริยาย จากผลสำเร็จดังกล่าวย่อมทำให้ทีมงานเริ่มเห็นอนาคต การทำงานก็ยิ่งต้องเข้มข้นมากขึ้น แล้วสวนดุสิตโพลก็ “ติดลมบน” เมื่อทุกคนให้ความเชื่อถือ

สวนดุสิตโพลจึงไม่ใช่การทำงานของนักศึกษาเพื่อ “แลกเกรด” อีกต่อไป

และผลการสำรวจครั้งสำคัญๆ ของสวนดุสิตโพลก็เริ่มปรากฏเป็นข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับแทบพื้นที่เล็กๆ ของหน้าในดั่งเช่นยุคเริ่มต้น

“การขีด” ของสวนดุสิตโพลยังกลายเป็นสิ่งที่นักการเมือง “ต้อง” จับตามองและเงี่ยหูฟัง

ความมีชื่อเสียงและความสำเร็จของสวนดุสิตโพลในการทำโพลการเมืองนำมาซึ่งความตื่นตัวของ “คนทำโพล” และการเกิดมีขึ้นของ “สำนักโพล” อีกหลายสำนัก

สวนดุสิตโพลกลายเป็น “ต้นแบบ” และ “ขึ้นหิ้ง” ในฐานะ “ต้นตำรับ” โพลการเมือง

แต่หนทางของการทำโพลก็ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป เพราะอย่างที่รู้กัน การทำโพลเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แม้เจตนาของคนทำโพลจะไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลังอะไรแอบแฝง นอกเหนือไปจากการทำงานตามหลักวิชาเพื่อหา “ข้อมูล” มา “บอกกล่าว” สังคม อุปสรรคในการทำโพลก็ย่อมเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะจากแวดวงการเมือง

หลายครั้งผู้ตอบแบบสอบถามกลัวภัยมาถึงตัว

มีแม้กระทั่งคนทำโพล “โดนหลอก” ทำให้ผลสำรวจ

ที่ออกมาตรงข้ามจากความเป็นจริงอย่างสิ้นเชิง

ร้ายไปกว่านั้น คนทำงานถูกวางพวงหรีด สวนดุสิตโพลก็
เจอมาแล้ว!

“ปัญหาการทำงานระยะแรก ประชาชนไม่ค่อยใส่ใจเรื่อง
ของโพลการเมือง เพราะกลัวภัยมาถึงตัว โดยเฉพาะในต่าง
จังหวัด เมื่อมีเจ้าหน้าที่ลงไปเก็บข้อมูล ชาวบ้านจะถามทันทีว่า
‘เป็นหัวหน้าของพรรคไหน ฉันตอบตรงนี้ได้หรือ
อันตราย’ นั่นคือเสียงตอบปฏิเสธจากกลุ่มชาวบ้านที่กลัว
อิทธิพลการเมือง เพราะช่วงนั้นแจกเงินซื้อเสียงกันเยอะ เลย
ทำให้ชาวบ้านคิดไปได้ว่า ที่มาทำตรงนี้เพราะจะมาเช็คว่าเขาจะ
ลงคะแนนให้หรือเปล่า เลยระแวงที่ทีมงานทันที กลัวจะเป็นฝ่าย
ตรงข้าม

“นอกจากนี้การสำรวจของนักศึกษาช่วงแรกมีความเที่ยง
ตรงอย่างมาก เพราะไม่ค่อยมีการหลอกโพล ถามไปอย่างไรก็
ตอบกลับมาอย่างนั้น ซึ่งตรงข้ามกับปัจจุบัน ยังมีการแบ่งแยก
กันเป็นเสื้อเหลืองเสื้อแดงต่าง ๆ ตอนที่มีการเลือกตั้งใหญ่เมื่อ
วันที่ 2 เมษายน 2549 ที่พรรคไทยรักไทยได้ สส.มาเป็นอันดับ
1 ผลสำรวจระบุว่า พรรคไทยรักไทยจะได้ที่นั่งในภาคใต้หลาย
เขต แต่ถึงเวลาจริงๆ เขาเลือกพรรคประชาธิปัตย์” ดร.สุชม
เล่าไปหัวเราะไปที่สวนดุสิตโพลโดนหลอก จนกลายเป็นบทเรียน
ที่จำฝังใจ ลืมไม่ลงจริงๆ

ส่วนที่สวนดุสิตโพลถูกวางพวงหรีดหน้ามหาวิทยาลัย
เกิดขึ้นในยุคมอเดิร์นไฮค์ปวนเมือง พ.ศ.2539

ปีนั้นบรรยากาศบ้านเมืองแม้จากการต่อสู้ไม่มีการระดม
ยิงไล่ล่าหัวคัตรู้อย่างดุเดือดเลือดพล่านของมือปืนแต่ละซุ่ม

ปัญหาการทำงานระยะแรก ประชาชนไม่ค่อยใส่ใจ
เรื่องของโพลการเมือง เพราะกลัวภัยมาถึงตัว
โดยเฉพาะในต่างจังหวัด เมื่อมีเจ้าหน้าที่ลงไปเก็บ
ข้อมูล ชาวบ้านจะถามกันที่ว่า 'เป็นหัวคะแนนของ
พรรคไหน อันตอบตรงนี้ไม่ได้หรอก อันตราย'
นั่นคือเสียงตอบปฏิเสธจากกลุ่มชาวบ้านที่กลัว
อิทธิพลการเมือง

เหมือนยุค 2499 อันธพาลครองเมือง แต่ฉากการปะทะเลือด
เดือดกันด้วยคมวาทะระหว่างนักการเมืองและสื่อมวลชนเป็น
กระแสปะทุร้อนแรงราวปล่องไฟลาวา ถึงกับมีการสั่งปิดตาย
รายการโทรทัศน์จากฝ่ายการเมืองที่ออกอากาศ “ของขึ้น”
ไม่พอใจการทำงานของสื่อ

“มองต่างมุม” ทางช่อง 11 ของ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง
คือเหยื่อที่ “ถูกเชือด” ถอดจากผังรายการ

รายการวิทยุอีก 6 รายการก็ถูก “นาย” สั่งดับไฟ
ออนแอร์

สวนดุสิตโพลถูกวางพวงหรีดเมื่อผลโพลออกมาทำให้
“เมืองบน” ไม่พอใจ

และร้ายแรงถึงขนาดที่สวนดุสิตโพลต้องยุติบทบาทการ
วิจัยด้านการเมืองเพื่อประท้วงรัฐบาลต่อประเด็นการคุกคามสื่อ
ก่อนจะกลับมาทำหน้าที่อีกครั้งเมื่อทุกอย่างลงตัวขึ้น

“แต่ก่อนสวนดุสิตเป็นโรงเรียนการเรือน เป็นโรงเรียน
ของคุณหญิงคุณนาย ใครเรียนจบก็ไปเป็นภรรยานายร้อย ด้วย
สภาพองค์กรตอนนั้น พอศิษย์เก่าเห็นเราไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง
ก็ไม่ค่อยพอใจ บอกว่าโรงเรียนตั้งมา 50-60 ปี อย่าไปยุ่งดีไหม
แต่ตอนนั้นต้องขมთანอธิการ รศ.ลำพอง บุญช่วย ที่ช่วย
ออกรับให้ ไม่เดินตาม และให้กำลังใจ ทำให้เราะมัดระวังตัว
มากขึ้น”

ดังนั้นเมื่อ “ผู้ใหญ่” ของสถาบัน “แบ็คอัพ” เต็มที่
พร้อมกับการผ่านบทเรียนที่ทำให้สวนดุสิตโพล “เข้มแข็ง” ขึ้น
การทำงานหลังจากนั้นไม่ว่าทีมงานสวนดุสิตโพลจะเผชิญชะตา
กรรมระหว่างออกภาคสนามอย่างไร การเป็นส่วนหนึ่งของ

สวนดุสิตโพลก็ถือว่าเป็นศูนย์กลางที่หล่อหลอมหัวใจของทีมงาน
ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจึงพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนว่า การทำ
โพลไม่ยากเกินความสามารถของทุกคนเลย

ความหลังของสวนดุสิตโพล
รศ.ลำพอง บุญช่วย
อดีตอธิการวิทยาลัยครูสวนดุสิต

“อาจารย์สุบุญและผมรับราชการด้วยกันที่วิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาลัยทรงพระนามในพระบรมราชูปถัมภ์ (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์) เมื่อ พ.ศ.2519 ผม
ย้ายมาจากวิทยาลัยครูสกลนคร อาจารย์สุบุญย้ายมาจากวิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราช ผมขอให้อาจารย์สุบุญช่วยเป็นหัวหน้าภาควิชา
บรรณารักษ์ เพราะอาจารย์สุบุญจบปริญญาโททางบรรณารักษ์ ผมมี
ความประสงค์ให้อาจารย์สุบุญช่วยปรับปรุงห้องสมุดที่เพิ่งสร้างเสร็จ

ได้มีคำว่า ไข่เป็นทองสุกที่กินสมัย และอยากให้อาจารย์สุภูมิเปิด
วิชาเอกบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของโรงเรียนต่างๆ มาก
อาจารย์สุภูมิก็ยินดียิ่งรับแทนที่พนมขจรอง อาจารย์สุภูมิเป็นคนที่เก่ง
มีความสามารถมาก นักเรียนวิชาเอกบรรณารักษ์รุ่นแรกๆ ของ
อาจารย์สุภูมิ เป็นที่ต้องการของโรงเรียนต่างๆ มาก เมื่อออกไป
ทำงานก็ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

“โครงการเดิมๆ ของอาจารย์สุภูมิในตอนนั้นคือ การจัดตั้ง
ห้องสมุดเคลื่อนที่บนรถไฟฟ้านอยุธยาไปกรุงเทพฯ และจาก
กรุงเทพฯ ฟันอยุธยา โครงการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี และปทุมธานี โครงการจัดอบรม
ครูบรรณารักษ์ของโรงเรียนต่างๆ ในเขตจังหวัดปราจีนบุรีและ
ปทุมธานี ฯลฯ จากผลงานเหล่านี้ กรมการฝึกหัดครูได้เสนอให้
อาจารย์สุภูมิเป็น 1 ใน 8 คนของอาจารย์ดีเด่น ประจำปี
พ.ศ.2526 และในปีเดียวกันนี้ อาจารย์สุภูมิได้รับคัดเลือกจาก
อาจารย์ทั่วประเทศของวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ฯ
ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานอธิการ

“ผมย้ายจากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ฯ มาเป็น
อธิการวิทยาลัยครูสวนดุสิต ใน พ.ศ.2528 และได้มีโอกาสร่วม
งานกับ รศ.ดร.ศโรจน์ วาฬปิ่นทอง โดย ดร.ศโรจน์ เป็นรอง
อธิการฝ่ายวิชาการ ต่อมาได้ช่วยอาจารย์สุภูมิไปศึกษาต่อทางวิชา
สาขานิติศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่ออาจารย์สุภูมิ
เรียนจบจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผมได้ชวนอาจารย์สุภูมิมา
อยู่ที่วิทยาลัยครูสวนดุสิต เพื่อเปิดวิชาสาขานิติศาสตร์ระดับ

ปริญญาดุษฎี อาจารย์สุมนต์กลองนาอยู่สวนดุสิตในปลาย พ.ศ.2532 พบขอให้อาจารย์สุมนต์อยู่มาทำงานของพม เพื่อกลั่นกรองงานต่างๆ ให้พม ต่อมาอาจารย์สุมนต์ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าสำนักงานอธิการวิทยาลัยครูสวนดุสิต

“อาจารย์สุมนต์เปิดสอนวิชาเอกการนิเทศศาสตร์ ที่วิทยาลัยครูสวนดุสิต ใน พ.ศ.2533 และเป็นปีแรกที่สวนดุสิตไฟลัเกิดขึ้น ได้ยังไม่แพร่หลายไปสู่ภายนอกวิทยาลัย การทำไฟลัเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนักศึกษาในภาควิชาการนิเทศศาสตร์ สวนดุสิตไฟลัเริ่มเปิดตัวสู่ภายนอกใน พ.ศ.2534 อาจารย์สุมนต์ และนักศึกษาวิชาเอกการนิเทศทำไฟลัหลายอย่าง แต่ไฟลัที่ส่งมทภายนอกให้ทวามสนใจมากที่สุดคือไฟลัการเมือง ถ้าใช้ช่วยในการทำไฟลัรุ่นแรกๆ ได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัย ดร.ภักโรจน์ ในฐานะรองอธิการฝ่ายวิชาการได้ดูแลเรื่องไฟลัร่วมกับอาจารย์สุมนต์ เมื่อสองคนทั้งสองคนมาทำงานร่วมกัน ความสำเร็จของการทำไฟลัจึงเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

“เมื่อสวนดุสิตไฟลัเริ่มแพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะไฟลัเกี่ยวกับการเมือง เสียงสะท้อนต่างๆ ก็เริ่มมีเข้ามา ทั้งจากสังคมภายนอก จากศิษย์เก่า และจากคณะอาจารย์เก่าและอาจารย์ปัจจุบัน มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย พมถูกท้วงติงมาก ทั้งทางวาจาและทางจดหมาย จากทางโทรศัพท์หรือมาพูดคุยด้วย เหตุผลที่ท้วงติงกันมากคือ ไม่อยากให้วิทยาลัยครูสวนดุสิตไปยุ่งกับการเมือง วิทยาลัยครูสวนดุสิตเป็นโรงเรียนการเรือนเก่า มีหน้าที่อบรมกุลสตรีไทยให้เป็นผู้เป็นแม่ที่ดี วิทยาลัยครูสวนดุสิตเป็นวิทยาลัยสงฆ์ อยู่กันด้วยความเรียบร้อย

รมเย็น ถ้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองจะเดือดร้อนจนวาย ไม่มีความลง
รมเย็นต่อไปในสวนดุสิต เสียงสะท้อนเหล่านี้ ถ้ามีการติดต่อพูดคุยกับ
พบโดยตรง พบก็พยายามอธิบายให้เหตุผลว่า ในชีวิตแบบนี้ ในสังคม
แบบนี้ เราคงหลีกเลี่ยงไม่ยุ่งกับการเมืองคงลำบาก เพราะการเมืองมัน
เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับชีวิตของเรา ไม่ว่าในบ้าน ในที่ทำงาน เราหนีการเมือง
ไม่พ้น ในบ้านเราเองแท้ๆ เรายังมีความคิดเห็นทางการเมืองไม่ตรงกัน
แต่เราก็ไม่โกรธกัน ไม่ทะเลาะกัน เราจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับ
การเมือง และเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างมากมาย ฉะนั้นการเมือง
สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องทำให้ความรู้ทางการเมืองกับเด็ก เขาก็ฟัง
ผม แต่ผมก็ไม่แน่ใจว่าเขาจะเห็นด้วยหรือไม่

"เกี่ยวกับเรื่องสวนดุสิตโพลนี้ ผมมีเรื่องอยากจะเล่าให้ฟัง
สักหน่อย คือ ราวๆ พ.ศ.2535 หรือ 2536 ผมก็ยังไม่ค่อยได้
ลงกรุงเทพมากนักของเรามีการเลือกตั้งซ่อม สส.จำนวน 1 ท่านในเขต
ดุสิต เพื่อแทน สส.ที่ลาออกหรือเสียชีวิตผมก็ยังไม่ค่อยได้ การเลือก
ตั้ง สส.ครั้งนี้เป็นการแข่งขันกันระหว่างพรรคการเมืองใหญ่ 2
พรรค วันหนึ่งผมได้รับโทรศัพท์จากหัวหน้าพรรคการเมืองพรรค
หนึ่ง ขอเรื่องไปที่วิทยาลัยสวนดุสิต ออกสวนดุสิตโพลในระหว่าง
เลือกตั้งครั้งนี้ เพราะสวนดุสิตโพลมีอิทธิพลต่อกระแสเลือกตั้ง
ตั้งของประชาชน พบก็เรียนท่านว่าผมจะปรึกษากันดู จากนั้นผมได้คุย
กับ ดร.สุรชน พลพัฒน์ ซึ่งเป็นรองอธิการฝ่ายวิชาการและอาจารย์
สุญญ เฉลยทรัพย์ พุทธิโพล อาจารย์ทั้งสองท่านถามผมว่า ผมมี
ความเห็นอย่างไร ผมเรียนทั้งสองท่านว่าน่าจะทำโพลต่อไป เพราะผม

คิดว่าไฟลัมน่าจะมีพรหรือมีอิทธิพลต่อมรดกสันใจของประชาชนว่า
จะเลือกใคร ประชาชนเขาตัดสินใจของตัวเอง ไฟลัมนั้นแอบอวดสังคม
ให้รู้ว่ามีเขาทำไฟลัมสำรวจความเห็นจากประชาชนส่วนหนึ่ง ไม่ใช่จาก
ประชาชนทั้งหมด ได้ไฟลัมออกมาว่าเวลานี้ใครน่าจะชนะการเลือกตั้ง ซึ่ง
อาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ถ้าเราหยุดทำไฟลัมตามที่ท่านหัวหน้าพรรค
ขอรับรอง นักศึกษาของเราจะเสียโอกาสในการเรียนรู้จากสถานการณ์
จริง จากประสบการณ์จริง ในที่สุดถึง ดร.ศิริโรจน์ และอาจารย์สุบุญ ก็
ดำเนินการทำไฟลัมต่อไปตามปกติ และผลการลงคะแนนก็เป็นไปตามไฟลัม
ของเรา พวกเขามองว่าชอบคุณท่านใหญ่ท่านนั้นท่านไปใคร ไม่
ต่อว่าอะไร พวกเขามักโทษก็ยกมือไหว้ท่าน ท่านก็ยกทูลสนทนากับ
ผมเป็นอย่างดี

“สุดท้ายนี้ผมขอฝากสิ่งหนึ่งไว้กับสวนดุสิตไฟลัม คือต้องทำไฟลัม
ตามความจริง อย่าทำไฟลัมเพื่อเอาใจใคร เพราะพร้อออกมาจะไม่ถูก
ต้อง พวกเขินไฟลัมหลายไฟลัมต้องเลิกไป เพราะทำตามคำสั่งของใคร
พร้อออกมาจึงผิดพลาด ประชาชนไม่เชื่อถือ ไฟลัมจริงๆ ท่านนั้นก็ดับ
ไป และสุดท้ายจริงๆ คือผมตั้งใจมากกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
และสวนดุสิตไฟลัม มีท่านหัวหน้า สิ่งใหญ่ เจริญขึ้นทั้งทางด้านวัตถุ
และวิชาการ เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่าง
ประเทศ โดยการนำของ รศ.ดร.ศิริโรจน์ พลพันธุ์ และ รศ.ดร.สุบุญ
เดชะกรัณย์ ซึ่งเป็นคนดี และเก่งด้วยกันทั้งคู่ ขอขอบคุณคุณอาจารย์
และคณะทำงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตทุกคนที่ช่วยกันสร้าง
ชื่อเสียง ทำความเจริญให้สวนดุสิตมากกว่าที่ผมคิดไว้หลายเท่า
ทวีคูณ”

บทที่ 3

เครื่องมืออันตราย

มาเช่นจะครีธาโพลก็ต่อเมื่อโพลมีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โพลใช้กระบวนการทางสถิติและวิทยาศาสตร์ ประมวลข้อมูลความคิดเห็นที่กระจายให้เป็นตัวเลขนที่มีค่าชัดเจน และนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ ด้วยเหตุนี้เองพลโพลเรื่องเดียวกันของสวนดุสิตโพลก็อาจเป็นได้ทั้งหมอดูแม่นยำ และโพลเองช่วย!

“ดาบ” คืออาวุธสำหรับฟันแทง
นักสู้ใช้ดาบป้องกันตัวเอง
และฟาดฟันศัตรู การใช้ดาบจึง
มีทั้งคุณและโทษ ทั้งดีและร้าย
ไม่ต่างอะไรกับนักการเมืองที่
นำผลโพลไปหา
ผลประโยชน์
ด้านใดด้านหนึ่ง

โพลจึงเป็น “ดาบสองคม” อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
“การหาผลประโยชน์จากโพลมียอยู่แล้ว” ดร.สุภูมิ เองก็
ยังยอมรับ โดยครั้งหนึ่งถึงกับเคยมีหัวหน้าพรรคการเมืองหนึ่ง
พูดว่า “ผมแพ้เพราะสวนดุสิตโพลสำรวจออกมาแบบนี้”
กรณีเช่นนี้ย่อมส่งผลให้คนทำสวนดุสิตโพลต้องหนักใจ
ไม่น้อย เพราะคนที่ “ใช้โพลเป็น” มักไม่ยอมให้คนอื่นรู้ผลโพล
ก่อนการเลือกตั้ง ยิ่งคู่แข่งรู้ แทนที่ตัวเองจะชนะแบบนอนมา

อาจกลายเป็นนอนแพแบบหิดขึ้นคอ

“เชื่อไหมดินนั้นหมาหอนทั้งคืนก็ว่าได้”

โพลกลายเป็นตัวเร่งให้การเมืองมีการแข่งขันสูงขึ้น
เข้มข้นขึ้น เป็นที่มาให้ต้องมีการลงทุนมากขึ้น เพราะผลโพลที่
ออกมา ถ้าออกมาแบบสุสี โอกาสพลิกกลับมาย่อมมิได้ตลอด
เวลา คนที่ผลโพลบอกว่าแพ้ก็อยากจะชนะ คนที่ชนะก็อยากจะ
ชนะขาดลอย เลยมีการทุ่มซื้อเสียงหนักกันทั้งสองฝ่าย

นอกจากนี้ บรรดา สส. หรือ สว.หลายคนก็ยังเอาผล
โพลไปอ้างอิง อภิปรายในสภา ส่วนดุสิตโพลว่าอย่างนั้น
ส่วนดุสิตโพลสำรวจออกมาอย่างนี้

มองในแง่นี้ คนทำโพลก็น่าภาคภูมิใจ เพราะมันแสดงว่า
โพลมีความน่าเชื่อถือ และคงรู้สึกเป็นเกียรติหากคนพูดจะเอาไป
ใช้ทั้งฉบับ แต่ความจริงแล้ว สส. และ สว.เหล่านั้น ต่างเลือก
เฉพาะประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการอภิปรายเท่านั้น

เช่นนั้นแล้วคนทำโพลจะหาความภูมิใจได้อย่างไร?

การอ้างอิงลักษณะนี้กลับเป็นดาบสองคม ที่อาจบ่อน
ทำลายความเป็นกลางของส่วนดุสิตโพลเสียด้วยซ้ำ

และเพราะการทำโพลมีส่วนกระทบผลประโยชน์ของฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง ยิ่งช่วงสถานการณ์ที่มีปมขัดแย้งทางการเมือง
ตึงเครียดและเข้มข้น ผลโพลที่ออกมาจึงกลายเป็นคมดาบที่หัน
กลับมาทิ่มแทงตัวเองเอาต่อๆ

ดังเช่นกรณี สมัคร สุนทรเวช และ ร.ต.อ.เฉลิม
อยู่บำรุง ที่ออกอาการ “เลือดขึ้นหน้า” ถึงขั้นสบถโพลเสงซวย
เมื่อผลโพลที่ออกมา “ขัดใจ” อย่างแรง

ไม่ว่าแล้วแต่ในเว็บบอร์ดที่ส่วนดุสิตโพล หรือจะพุ่งเป้า

ไปตรงๆ ก็คือ ดร.สุชุม โดนกระหน่ำโจมตีอย่างรุนแรง
ท่ามกลางสถานการณ์การเมืองที่ล่อแหลมและอ่อนไหวอย่างยิ่ง
ในยุคแบ่งข้างชัดเจนระหว่างเสื้อเหลืองเสื้อแดง

...ชักสงสัยเสียแล้วว่าสุชุมอยากจะได้ล้มหล่น ได้เป็น
สส.ประเภทสองที่มาจากกาแต่งตั้งด้วยหรือเปล่า...

...ทำไมไม่ถามไปเลยว่าทำอะไรพวกพันธมิตรถึงจะ
เลิกการชุมนุม ชาวบ้านจะไปร้องเรียนได้ที่ใคร...

...ถ้าอ่านกันตามเกม ไม่ต้องบอกก็รู้ ว่าที่ท่าโพลแบบนี้
ออกมาก็เพื่อต้องการ discredit นักการเมือง โดยป้ายสีว่าความ
สับสนวุ่นวายทุกวันนี้เกิดขึ้นจากนักการเมืองเป็นต้นเหตุใช่หรือไม่...

เช่นนี้แล้ว โพลยังมีความน่าเชื่อถืออยู่หรือไม่? สวนดุสิต
ยังสมควรทำโพลต่อไปอีกหรือเปล่า?

“โพล” มาจากคำว่า “head” ที่แปลว่า “หัว” หมายถึง
การให้ความสำคัญกับทุกคน ตามหลักวิชาการโพลจึงเป็นเสียง
สะท้อนของทุกคน

โพลยังเป็นการหยั่งเสียง หมายถึงการสำรวจความคิด
เห็นของประชาชนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ดังนั้น
ผลการสำรวจดังกล่าวจึงสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนต่อ
เรื่องนั้นๆ ณ ช่วงเวลาที่ทำการสำรวจ

เท่ากับว่าถ้าเวลาเปลี่ยน ความคิดเห็นก็จะเปลี่ยนแปลง
ตามไปด้วย และแน่นอนว่าผลของโพลย่อมมีทั้งคนที่ชื่นชมและ
ผิดหวัง

ถ้าตรงกับความรู้สึกของตนก็ชื่นชม กล่าวถึงโพลในแง่
ความแม่นยำ

ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลออกมาขัดกับความรู้สึก ข้อสงสัยก็จะมีตามมาต่างๆ นานา เช่น ขนาดตัวอย่างเพียงพอหรือไม่ ผู้ทำโพลมีความเป็นกลางหรือไม่

บางคนถึงกับกล่าวว่า “ไม่เห็นมาถามผมเลย หากมาถามแล้ว ผลการสำรวจอาจไม่ออกมาเป็นแบบนั้นก็ได้อีก”

นอกจากนี้ ผลโพลเรื่องเดียวกัน ข้อมูลและตัวเลขตัวเดียวกัน ก็ยังทำให้เกิดมุมมองแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่าใครได้ประโยชน์จากโพลอย่างไร

ถ้าโพลบอกว่าคะแนนรัฐบาลแย่มาก ฝ่ายค้านก็จะเชื่อมั่นในสวนดุสิตโพลทันที

ในทางกลับกัน เมื่อคะแนนนิยมรัฐบาลออกมาท่วมท้น ประสบความสำเร็จ ฝ่ายค้านก็จะแย้งว่าเป็นโพลที่เข้าข้างรัฐบาล

โพลจะดีหรือไม่ดี จึงขึ้นอยู่กับคนที่เอาไปใช้ ไม่ใช่ตัวโพลเองที่ไม่ดี

ที่ตกลงกันๆ การหาผลประโยชน์จากโพลยังถูกนำมาใช้ในวงพนันด้วยเช่นกัน!

“คนธรรมดาๆ โจรคัฟท์มาถามเพื่อไปเล่นต่อรองกัน เช่นว่าการเลือกตั้งครั้งนี้คู่แข่งของพรรคนี้มีการแพ้ชนะกันถึงสองพันโหล” ดร.สุชุมว่า

อย่างไรก็ตาม แม้ใครจะนำโพลไปใช้เพื่ออะไร ในสายตาของคนทำโพลแล้ว โพลก็ยังมีประโยชน์ต่อสังคมอยู่นั่นเอง

เพราะประโยชน์ของโพลคือทำให้ผู้ถูกสำรวจได้ระบายความในใจ

โพลช่วยจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

โพลทำให้ความเห็นมี “พลัง” มากขึ้น

โพลเป็นเหมือนทางด่วนทำให้เราเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ
ได้รวดเร็ว และจำเป็นอย่างยิ่งในยุคขยะข้อมูลล้นหลาม

ถ้าไม่มีโพล ประชาชนจะไม่รู้สถานการณ์การเมือง การ
วิเคราะห์วิจารณ์การเมืองก็จะทำโดยปราศจากข้อมูล!

ส่วนความน่าเชื่อถือ ความแม่นยำของโพลนั้น ดูได้จาก
ความใกล้เคียงกันระหว่างผลของโพลกับผลเลือกตั้ง

แบบสอบถามของโพลที่ดีต้องมีความเป็นกลาง มีตัวเลือก
ครบถ้วน มีการนำไปทดลองใช้ มีการวัดความเชื่อมั่น วัดค่า
ความเที่ยงตรง

กระนั้น แม้ตามกระบวนการจะทำให้ผลโพลที่ออกมา
เปอร์เซ็นต์ความถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงมาก

แต่เชื่อว่าโพลจะถูกต้องเสมอไป

กรณีที่ได้เห็นได้ชัดเจนนี้อีกครั้งคือคราวเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
2 มีนาคม 2551 สำนักโพลล้วนฟันธงว่า รสนา โตสิตระกูล
หลุดไผ่ ไม่ผ่านการรับเลือกตั้ง สว. ใน กทม.

ปรากฏว่ารสนากลับได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนน
ท่วมท้นถึง 743,397 คะแนน!

เป็น 743,397 คะแนน ที่พาเธอเข้าสู่เก้าอี้ สว.อันดับ 1
ของกรุงเทพมหานคร

“วิกฤตจากผลโพลตรงนั้นกลับกลายเป็นโอกาส เพราะ
คนที่คิดเลือกรสนากลับจะไม่ได้ เลยต้องบอกญาติพี่น้องช่วย
เทคะแนนให้ ในที่สุดก็ได้รับการเลือกตั้งเป็น สว. จึงอาจเป็น
ผลโพลที่ให้คุณมากกว่าให้โทษ”

สว.รสนา หัวเราะอารมณ์ดีขณะเล่า แต่อย่างไรก็ตาม

เธอยังมองว่าโพลมีความคิดทางการเมืองที่แอบซ่อนอยู่ มีนัย
สำคัญหลายอย่าง โพลจึงต้องทำทุกอย่างให้โปร่งใส

“ไม่อยากให้สังคมมองว่า การทำโพลมีการเมืองอยู่
เบื้องหลัง”

คล้ายคลึงกับคอลัมน์นิสต์อิสระ ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์ ที่
มองว่าโพลส่วนใหญ่ที่ทำออกมาในปัจจุบันขาดมาตรฐานความ
น่าเชื่อถือ และแสดงให้เห็นว่ามีผลประโยชน์ทางการเมืองเข้าไป
เกี่ยวข้อง

นักหนังสือพิมพ์รุ่นใหญ่ผู้นี้ยังระบุว่า บางครั้งโพลเป็นตัว
ป่วนการเลือกตั้งด้วยซ้ำไป

“สมัยก่อนเราก็อยู่ได้โดยไม่ต้องมีโพล”

“นัยทางการเมือง” ของโพลที่ สุว.กรุงเทพมหานคร
กล่าวถึง ตลอดจน “ความน่าเชื่อถือ” ที่คอลัมน์นิสต์อิสระตั้ง
คำถามไว้ ล้วนเกี่ยวข้องถึงความโปร่งใสของกระบวนการทำโพล
ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวนของกลุ่ม
ตัวอย่าง การตั้งคำถาม ที่มาของเงินที่ใช้ทำโพล หน่วยงานที่
โพลสังกัด รวมไปถึงความน่าเชื่อถือในตัว “บุคคล” ที่ทำโพล
ฯลฯ เพื่อไม่ให้ผลโพลเป็นการ “ชี้นำ” หรือ “เอาใจ” ใครโดย
เฉพาะ

ประเด็นเหล่านี้ คนทำโพลจึงต้องทำด้วยความระมัดระวัง
ทุกอย่าง ไม่ให้ผลโพลออกมาเป็นลักษณะชี้นำ ทำ
อย่างไรโพลจะมีความเป็นกลาง มีความแม่นยำเชื่อถือได้

ในการทำสวนดุสิตโพลนั้น การทำโพลระยะแรกเริ่มจาก
ดร.สุชุม เป็นตัวหลักในการเลือกหัวข้อ แต่ไม่นานตัวเดินเกม
สำคัญคือนักศึกษาที่ลงไปเก็บข้อมูลแล้วได้พบปัญหาต่างๆ

โพลเป็นได้เพียงแค่ผู้ตรวจสอบกระแสสังคม และ
เสนอทางเลือกไว้ให้ ไม่ได้ทำออกมาเพื่อ ‘ชี้นำ’
ถ้าพลโพลออกมาว่าแบบนี้แล้วทำตาม รับรอง
ประเทศล่มจม เพราะพลโพลมีค่าความเสี่ยง
มีโอกาสดีตกู๋ เช่นเดียวกับหมอดู

สุวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

มากมาย นักศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญในการทำโพล ซึ่งเอา
ประเด็นการบอกเล่าของชาวบ้านที่ยากให้ทำเรื่องนั้นเรื่องนี้มา
นำเสนอ

หัวข้อในการทำโพลจึงมาจากเสียงประชาชน
หลายๆ ครั้งก็เป็นสื่อมวลชนเองที่เสนอแนะให้สวนดุสิต
โพลทำประเด็นนั้นประเด็นนี้

จุดเด่นอีกประการของสวนดุสิตโพลคือ การทำเอกซิต
โพลหน้าคูหาเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการทำโพลก่อนการประกาศผล
คะแนนจริง หลังจากปิดหีบเลือกตั้งประชาชนก็อยากรู้ผลอย่าง
รวดเร็ว ยิ่งถ้าผลการเลือกตั้งออกมาใกล้เคียงกับเอกซิตโพลที่
ทำไว้ก่อนหน้านี้ โพลก็ดูน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ซึ่งสวนดุสิตโพลสอบผ่านในเรื่องความรวดเร็ว และมึ
ความแม่นยำในระดับหนึ่ง

เมื่อผลออกมาแล้ว กลุ่มนักวิชาการก็เข้ามาช่วยวิพากษ์
วิจารณ์ ถือเป็นกระจกสะท้อนผลงานของสวนดุสิตโพลเสมอๆ

มองมิติเชิงบวก คำวิพากษ์วิจารณ์ก็ถือเป็นตัวช่วยให้เกิด
ความระมัดระวังในการทำโพล ไม่ให้ออกมาแบบมั่วๆ หรือทำ
แบบสุกเอาเผากิน

นอกจากนี้ สวนดุสิตโพลยังมีข้อได้เปรียบที่มีสาขาใน
เครือข่ายวิทยาลัยราชภัฏมากถึง 40 แห่ง ที่สามารถเป็น “แม่
ข่าย” ในการรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ไม่ใช่
เฉพาะในกรุงเทพมหานคร

“เสียงส่วนใหญ่” ของดุสิตโพล จึงมีความน่าเชื่อถือใน
อันดับต้นๆ ของการทำโพล

ยิ่งภาพลักษณ์ของ ดร.สุชุม ด้วยแล้ว เขายังยืนยันว่าไม่

คิดจะเล่นการเมือง แม้จะมีพรรคการเมืองตามจับเข้าพรรค
ไม่เว้นแต่ละวันก็ตามที

อย่างไรก็ตาม ดร.สุชุม ยอมรับว่า การทำโพลนั้นมี
จุดอ่อนคือ โพลมักดูเพียงว่าความคิดเห็นใดหรือใครชนะก็
เปอร์เซ็นต์ ซึ่งก่อให้เกิดความแตกแยกได้ และอย่าไปคิดว่า
ความคิดเห็นของคน 70 เปอร์เซ็นต์จะถูก ส่วน 30 เปอร์เซ็นต์
ไม่ถูกเสมอไป เพราะเหตุผลของคนส่วนน้อยอาจเป็นเหตุผลที่ดี
ที่คนส่วนใหญ่มองไม่เห็นก็ได้

ปัญหาอีกประการของโพลก็คือ สื่อมวลชนนำผลโพลไป
ลงข่าวอย่างหวือหวา มองเฉพาะประเด็นใครชนะใครก็
เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่ลงลึกเข้าไปในกระบวนการวิเคราะห์ว่าทำไม
ผลโพลถึงเป็นเช่นนั้นเช่นนี้

ที่สำคัญใครก็ตามอย่าใช้โพลเป็นไกด์ไลน์ แล้วทำตาม
อย่างที่โพลแนะนำเด็ดขาด

“โพลเป็นได้เพียงแค่ผู้ตรวจสอบกระแสสังคม และเสนอ
ทางเลือกไว้ให้ ไม่ได้ทำออกมาเพื่อ ‘ชี้แนะ’ ถ้าผลโพลออกมาว่า
แบบนี้แล้วทำตาม รับรองประเทศล่มจม เพราะผลโพลมีค่า
ความเสี่ยง มีโอกาสผิดถูก เช่นเดียวกับหมอดู แต่โพลเป็น
หมอดูทางวิทยาศาสตร์ก็คงไม่ผิดนัก”

ดังนั้นทองแท้ย่อมไม่แพ้ไฟฉันทิด ถ้าโพลมีเจตนาที่
บริสุทธิ์ใจ และไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลังให้เกิดคำครหา ความ
ศรัทธาของมหาชนในโพลก็จะมีตามมาเอง

ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

“ผมเป็นคนพูดตรงๆ เพราะเป็นคนพูดมาทั้งใจตรงกัน แม้ผมเคยพูดถึงสวนดุสิตโพลว่าเป็นโพลเองช่วย ผมก็ยังไม่คิดว่าสวนดุสิตโพลมีความเป็นกลาง เป็นธรรม และมีความถูกต้องอยู่ในตอนที่ผมลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. (ปี 2547) สวนดุสิตโพลบอกว่าผมจะแพ้ ผมก็แพ้จริงๆ แต่คนที่เลือกผมมา 170,000 คนเนี่ย ผมว่าเยอะแล้ว เพราะผมต้องการเรียกว่าคนกรุงเทพฯ ชอบผมสักกี่คนเนี่ย ได้มาก็ดีผมก็พอใจ

“ผมเห็นว่าไฟลเมืองบันมีความสำคัญต่อประเทศบ้านเมือง
มาก เพราะเป็นการสะท้อนความรู้สึกของพี่น้องประชาชน บางครั้ง
ไปตามตรงๆ บางคนไม่ตอบหรือเกรงใจแบบนี้ แต่ถ้าผมไฟลก็เป็น
อะไรที่เขาสมากรแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างอิสระ แล้ว
กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะพูดความจริง สุดท้ายเราก็จะได้คำตอบที่เป็น
ข้อเท็จจริงได้

“เกือบ 20 ปีของการทำหน้าที่ของสวนดุสิตโพลข้างเป็นอะไร
ที่รวดเร็ว และเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานที่ดี แม้ว่าครั้งหนึ่ง
สวนดุสิตโพลเคยสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มี
นักการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ผมไม่ยากเกินกว่าพรรคไหน เพราะ
พูดออกมาถึงรู้ว่าเป็นกระบวนการทั้งใคร สวนดุสิตโพลสำรวจว่า
มีนักการเมืองมีกี่ๆ ในภาคเหนือเพื่อเลือกตั้ง โดยมีคนไหนเข้า
มาแทนที่ ตอนนั้นสวนดุสิตโพลถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้คนใน
แวดวงการเมือง แต่สุดท้ายผลสำรวจก็เป็นไปตามที่สวนดุสิตโพล
ทายเอาไว้จริงๆ

“อย่างไรก็ตาม ผมไม่อยากให้สวนดุสิตโพลทำแต่เรื่องของ
การเมืองฝ่ายเดียว เช่น นิยมรัฐบาลหรือไม่ นิยมฝ่ายค้านหรือไม่
ในเมื่อความเชื่อใจของคนที่สนับสนุนสวนดุสิตโพล สวนดุสิต
โพลก็ต้องทางออกให้ประเทศไทย มันจะเป็นพรรคใดต่อประเทศดี
เพราะปัญหาปัวลัทธิ ไม่ได้ปัวลัทธิกลุ่ม ผมจึงอยากให้ทำโพล
เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจ สังคม เช่นว่าจะทำให้บ้านเมืองสงบขึ้น
ได้อย่างไร และเพื่อให้ไฟลโพลมีความหลากหลายของพหุชน ผมก็
ว่าน่าจะไปตามคนต่างจังหวัดมากกว่าคนกรุงเทพฯ สองสำรวจจน
ถึงประเทศ ระดับนานาชาติหลากหลายๆ กัน แล้วนำมาเฉลี่ย ก็น่าจะได้
ไฟลโพลที่ถูกต้องแม่นยำขึ้น”

รสนา โตสิตระกูล

สว.กรุงเทพมหานคร

“การทำโพลบางครั้งก็พูดได้ไม่เต็มปากว่าโพลโพลเป็นความจริงหรือไม่ ตีตนมองว่าโพลโพลบางทีก็เป็นตัวสร้างกระแส ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการที่สำนักโพลเฝ้าระวังเพอร์พลัสวางเรื่อง ‘ทำในคนไทย เอนเอียงยอมรับการทุจริตคอร์รัปชัน’ ระบุว่าการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ ประชาชนยอมรับได้เพราะมีผลงาน ซึ่งทำให้ตีตนมีคำถามตามมา เกี่ยวกับวิธีการลงพื้นที่ตามกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการตามแบบไหน เช่น ‘นักการเมืองคอร์รัปชันไม่มีผลงาน’ หรือ ‘นักการเมืองคอร์รัปชันแล้วมีผลงาน’ หากต้องเลือกคำตอบตรงนี้ กลุ่มตัวอย่างก็ต้องเลือกนักการเมืองที่เลวน้อยที่สุด ถึงแม้จะคอร์รัปชันแต่มีผลงานออกมาก็พอยอมรับได้ ไม่เหมือนคำถามเปิดว่า ‘คุณอยากได้นักการเมืองแบบไหน’ ซึ่งอยากให้โพลตระหนักถึงความโปร่งใสเหมือนกัน

“หรืออย่างการสำรวจแนวโน้มต่อกฎหมายกีดกันนักการเมืองคอร์รัปชัน พบว่าอัตรา 60 เปอร์เซ็นต์เห็นด้วย ขณะที่ภาคใต้ 80 เปอร์เซ็นต์คัดค้าน แต่ตัวเลขพลรวมสุทธิ คำนวณ 54 เปอร์เซ็นต์ เห็น 45 เปอร์เซ็นต์ ตีตนคิดว่าประเด็นอย่างนี้ไม่ควรนำมาตั้งคำถาม เพราะเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่อ่อนไหวอย่างยิ่ง และแทนเป็นไปไม่ได้เลยในความเป็นจริง”

เชรีรินทร์ ไชยวัฒน์ นักหนังสือพิมพ์

“ถ้าโพลได้มาตรฐานจริงๆ ก็คิดว่ายอมรับได้ ปัญหาคือโพลไม่ใช่สิ่งที่
เป็นความจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ เนื่องจากมีเทคนิคหรือวิธีการบางอย่างที่
ทำให้คำตอบเป็นไปตามที่ผู้ทำโพลต้องการ

“ความนิยมในโพลเป็นเพียงการกำหนดความนิยมของแต่ละประเทศ จึงไม่
เป็นอะไรมากไปกว่าแฟชั่นธรรมดาๆ และความจริงโพลไม่ใช่สิ่งจำเป็นต่อ
ระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง ช่วงเวลาที่ประชาชนจะแสดงความ
ความคิดเห็นก็มีแค่หลายวัน ทั้งเขียนจดหมายผ่านสื่อ ยื่นเรื่องร้องทุกข์กับ
เดือนขบวน ถึงพรรคการเมือง ชุมนุม ฯลฯ ไม่จำเป็นต้องอาศัยโพล ถ้าไม่มี
โพล บ้านเมืองไทยก็สงบสุขได้ทั้งที่โพลบอกโพลและให้คำตอบสำคัญ
กับการสำรวจความคิดเห็นมากขึ้น เป็นเพราะสื่อมวลชนไม่เข้าใจ เลยทำเป็น
ต้องนำประเด็นของโพลมาเสนอเพื่อขายข่าวไปวันๆ โพลเป็นอันตราย
โดยตัวของมันเอง ถ้าประชาชนในสังคมนั้นๆ เป็นคนที่มีความพึงพอใจ
รู้จักแยกแยะข้อมูลข่าวสาร รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด ไม่ปล่อยให้ใครมาโน้มน้าว
ใจได้ง่ายๆ พลของโพลจะออกมาอย่างไรก็ไม่เป็นปัญหา โพลก็แค่ทำ
อันตรายสังคมไม่ได้มันกลายเป็นเพียงข้อมูลธรรมดาๆ ขึ้นหิ้งเท่านั้น”

รศ.วิวัฒนา ลุนกรรย์

หน่วยพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

“ไฟจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับคนที่นำไปใช้ หรือจะว่าไปไฟจะเป็นคุณหรือโทษเริ่มต้นมาจากคนทำเสียก็ได้ โดยคนทำผิดคนอย่างไร เรายังมาจากไหน เพราะเขามองว่าเป็นการส่วนตัวอย่าง ก็อาจเป็นการส่วนตัวตามแนวทางของตัวเอง บางคนก็ผิดโดยไม่เลย คือตั้งใจให้ไฟออกนอกคนที่ตัวเองต้องการหรืออยากให้เป็น ตรงนี้ต้องดูว่าปัจจุบันมีการตรวจสอบอย่างไร ซึ่งพบตรวจสอบไฟได้ตลอดคือสองระบบ เพราะรู้ว่าการเสียบ่งขึ้นควรออกนอกตอนไหน แม้ไฟจะออกมาเหมือนกับคนที่ดังองเอาไว้ แต่หากเปอร์เซ็นต์น้อยต่างกับจนผิดสังเกต ทุกคนต้องตั้งข้อสงสัยได้ว่า ไฟสาขานี้มีเชื้อรึไรหรือไม่”

“อีกรูปหนึ่งก็คือทุกครั้งที่มีไฟออกนอก สื่อโทรทัศน์มักให้พุ่มทางบ้านสองโหวต ส่งเอสเอ็มเอสเข้ามาส่งรายการ นั่นก็เป็นการตรวจสอบพลัง ถ้าพุ่มของคนก็ไรหรือเอสเอ็มเอสเข้ามาตรงกันข้ามกับพลังประเด็นนี้จะสนุกเล่นแล้ว ที่สุดก็เกิดเป็นความสนใจได้”

บทที่ 4

ศึกชิงยุทธจักร “บิลลิ่งก์ไฟล”

ท่ามกลางการเกิดขึ้นของสำนักไฟลหลาย
สำนัก ทั้งเอแบคไฟลส์ บิต้าไฟล กรุงเทพฯ
ไฟลส์ ทอการคำไฟลส์ รามคำแหงไฟล มหิดล
ไฟลส์ ซึ่งยังไม่รวมถึงไฟลของสื่อมวลชนที่
ทำขึ้นเฉพาะกิจช่วงเลือกตั้ง เช่น เนชั่นไฟล
มติชนไฟลส์ หากลองดูสถิติไฟลไม่พยายาม
พัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง ชื่อของ
สวนดุสิตไฟลก็คงเหลือทิ้งไว้เพียงการเป็น
“ต้นตำรับ” ไฟลการเมืองในตำนานเท่านั้น

ธรรมศาสตร์

เอไอ

สวน

ดุสิต

โพล

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

นิด้าโพล

ธุรกิจบัณฑิตโพล

นิยมโพล

กรุงเทพโพลล์

ตรัโพล

ดลโพลล์

คโพลล์

เกือบ 20 ปีที่ผ่านมา “แบรนด์” สวนดุสิตโพลได้รับการยอมรับนานแล้วว่า เป็น “ต้นตำรับ” การทำโพลการเมือง คนต้นคิดอย่าง ดร.สุชุม เจलयทรัพย์ ได้กลายเป็น “โลโก้” ของสวนดุสิตโพล หรืออีกฉายาหนึ่งคือ “เจ้าพ่อโพล” ทั้งที่ความจริงสวนดุสิตโพล

ไม่ใช่สำนักโพลแห่งแรกของประเทศไทย

และครั้งที่มีการเผยแพร่ผลโพลในชื่อ “สวนดุสิตโพล” เป็นครั้งแรกเมื่อปี 2535 ขณะนั้นก็มี “นิด้าโพล” ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และ “นิยามโพล” ของไทรคอมพิวเตอรส์-ดร.นิยม ภูราคา อยู่ก่อนแล้ว

เมื่อมองย้อนกลับไปถึงแรกเริ่มของการทำโพลการเมืองในเมืองไทย เราได้แบบอย่างมาจากสหรัฐอเมริกาซึ่งประสบ

ความสำเร็จอย่างมากในการทำโพล จนโพลกลายเป็นตัวเลข และสถิติที่พบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันของอเมริกันชน

อเมริกาเริ่มมีการทำโพล (ที่มีวิธีการทางวิทยาศาสตร์รองรับ) มาตั้งแต่ปี 2479 ผ่านร้อนผ่านหนาว ทำนายผล การเลือกตั้งประธานาธิบดีแมนย่าและผิดพลาดต่อมาอีก 10 กว่าปี อเมริกาก็มี “ระบบ” ที่เป็น “รากฐาน” การทำโพล จน ขยายตัวไปสู่ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอื่นๆ ไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทย

โดยมีนิตาโพลทำการหยั่งเสียงการเลือกตั้ง สส. ในวันที่ 26 มกราคม 2518 เป็นครั้งแรก

และการทำโพลครั้งนั้นก็ถือเป็นครั้งแรกที่มีการทำโพล ตามหลักวิชาการที่มีหลักฐานอ้างอิงได้

เมื่อมีผู้นำก็ย่อมมีผู้ตาม

หลังจากนิตาโพลทำนายผลได้ใกล้เคียงมากในการ สำรวจ 9 เขตเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครในปี 2518 และอีกครั้ง กับการทำนายผลการเลือกตั้งวันที่ 4 เมษายน 2519 ในการ เลือกตั้งทั่วไปทุกครั้งก็เริ่มมีการทำนายผลจากสถาบันต่างๆ เพิ่มขึ้นตั้งแต่ “ธีรยุทธโพลล์” ของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “นิยมโพล” ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สวนดุสิตโพล” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต “เอบแคโพลล์” ของมหาวิทยาลัยอีสต์ซัมมิต “กรุงเทพโพลล์” ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ “มหิตลโพลล์” ของมหาวิทยาลัย มหิตล “ธุรกิจบัณฑิตยโพล” ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย “ธรรมศาสตร์โพล” ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฯลฯ

ทุกสถาบันที่ว่ามาล้วนสร้างชื่อเสียงจากการทำโพลเลือก

ตั้งและเอกซิตโพล

และทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์
ช่องต่างๆ ที่เคยทำเพียง “รายงาน” ผลการสำรวจของแต่ละ
สำนักโพล สื่อต่างๆ ก็ยังพากันทำโพลทำนายผลเลือกตั้งเสียเอง
จึงเกิดเป็นการแข่งขันในเรื่อง “ความเร็ว” และ “ความ
แม่นยำ” อันน่าตื่นเต้นจากโพลแต่ละสำนัก จนเกิดกระแส
“โพลฟีเวอร์”

โดยเฉพาะโพลของสถาบันการศึกษา

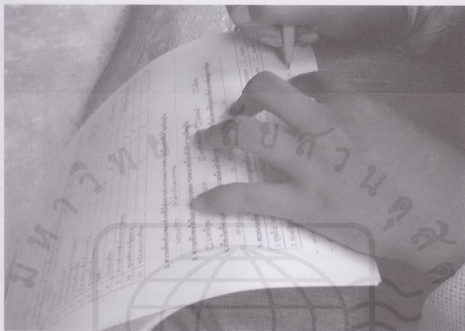
แม้ไม่มีการแข่งขันยังกันเลือดสาดตามแบบหนังคาวบอย
ฮอลลีวูด ไม่มีการทำดีทัวต้อยเหมือน สส.ในสภา ไม่มีการ
ป้ายสีชนิดตาต่อตา ฟันต่อฟัน จ้องเอาชนะคะคานใจเง้เง้อย่าง
เกมการเมือง

แต่การแข่งขันก็ “เข้มข้น” ในแบบฉบับนักวิชาการ
บรรดาสักโพลเหล่านี้ ถ้าไม่เป็นการกล่าวเกินเลยไป
คงปฏิเสธไม่ได้ว่า “สวนดุสิตโพล” จะเป็นชื่อแรกที่ชาวบ้านและ
ประชาชนนึกถึงเมื่อเอ่ยชื่อสำนักโพล

และเป็นสำนักโพลที่สื่อมวลชนนำผลการสำรวจมา
“เล่าข่าว” มากที่สุดก็ว่าได้

นี้ถ้าโพลแม้จะเป็นสำนักโพลเจ้าแรก แต่น่าเสียดายว่า
สถาบันได้หยุดทำโพลไประยะหนึ่ง เพิ่งจะกลับมา “ลงสนาม
แข่งขัน” ของการทำโพลอย่างต่อเนื่องอีกครั้งเมื่อปี 2550 จนมี
การก่อตั้งสำนักงานศูนย์สำรวจความคิดเห็นของประชาชน
“นิด้าโพล” อย่างถาวรเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2551

ขณะที่สวนดุสิตโพลแม้จะเกิดตามหลังนิด้าโพลถึง 16 ปี
แต่เพราะสวนดุสิตโพล “ขยัน” หาประเด็น และทำโพล “เชิง

รุก” อย่างต่อเนื่อง ทำให้สวนดุสิตโพลกลายเป็นแบรนด์ที่
“ติดตลาด” จนกลายเป็น “เจ้าพ่อโพล” แขงหน้าดันตำรับ
จริงๆ อย่างนี้ด้าโพลไปแล้ว

การก้าวเป็น “เบอร์หนึ่ง” นั้นไม่่าย การ “รักษา”
ความเป็นที่หนึ่งตลอดไปสียากกว่า

สวนดุสิตโพลย่อมรู้ดี

“สวนดุสิตโพลเมื่อติดตลาดแล้วก็มีความเข้มแข็ง ขณะ
เดียวกันสำนักโพลอื่นที่เกิดขึ้นตามหลังก็สามารถทำผลสำรวจได้
ใกล้เคียงกันกับสวนดุสิตโพล” ดร.สุมยมอมรับ

และคู่แข่งที่ตึกุสุลึกันมากที่สุดกับสวนดุสิตโพลใน
ปัจจุบันนี้ย่อมหนีไม่พ้นสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ ของมหาวิทยาลัย
อัสสัมชัญ

เอแบคโพลล์ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2538 (เริ่มมีการทำโพลตั้งแต่
พ.ศ.2536) มี ดร.นพดล กรรณิกา เป็นหัวเรือใหญ่ ในฐานะผู้
อำนวยการสำนักวิจัย

ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้เอแบคโพลล์มากที่สุดคือการ
เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อปี 2543 โดยเป็น
สำนักโพลแห่งเดียวที่ระบุว่า สมคิด สุนทรเวช ได้รับเลือกตั้งเป็น
ผู้ว่าฯ กทม. ด้วยคะแนนเสียงเกิน 1 ล้านคะแนน

ปี 2544 เอแบคโพลล์ประสบความสำเร็จต่อเนื่องด้วย
การทำนายผลการเลือกตั้งว่าพรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง
ได้ “จำนวน สส.” ทั้งในระบบเขตและระบบบัญชีรายชื่อ
“ใกล้เคียง” ผลการเลือกตั้งจริงมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เมื่อ
เปรียบเทียบกับสำนักโพลอื่นๆ ขณะนั้น

จริงอยู่ขณะนั้นโพลทุกสำนักทำนายผลตรงกันคือพรรค

ไทยรักไทยจะชนะ แต่ “จำนวนที่ชนะ” นั้นเองทำให้เกิดความ
แม่นยำที่ “แตกต่าง”

ประกอบกับเอแบคโพลส์มีการทำงานอย่างต่อเนื่องเช่น
เดียวกับสวนดุสิตโพล แม้ต่างฝ่ายต่างทำการสำรวจตาม
แนวทางของตนเอง แต่ก็เป็นการทำงานที่แข่งขันกันอยู่ในที่

สวนดุสิตโพลได้เปรียบที่มีเครือข่าย “ราชภัฏ” ทั่ว
ประเทศที่สามารถ “อีเมล” หัวข้อเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ลงไป
เก็บข้อมูลได้ทันที

เอแบคโพลส์แม้เครือข่ายน้อยกว่า แต่ก็สามารถทำงาน
ร่วมกับ “พันธมิตร” ในแต่ละท้องถิ่นได้เช่นกัน เช่นการทำ
เอกซิตโพลในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือร่วมกับมหาวิทยาลัยพายัพ
ในการเลือกตั้งเมื่อปี 2550

สวนดุสิตโพลแม้จะเป็นแบรนด์ที่ติดตลาดก่อน แต่ก็เชื่อว่า
จะไม่มีโอกาสพลัดพลั้ง!

และแม้จะเป็นโพลคนละสำนัก แต่บางครั้งทั้งสวนดุสิต
โพลและเอแบคโพลส์ก็ทำหัวข้อเหมือนกันโดยไม่ตั้งใจ

เช่นในกรณีโพนอินของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ
ชินวัตร ที่ทั้งสองสำนักทำโพลเรื่องเดียวกัน และมีผลโพลออกมา
ตรงกันโดยไม่ได้นัดหมาย ว่าคนไทยส่วนใหญ่หนุนคนเสื้อแดง
และอยากฟังทักษิณโพนอิน

“การที่ผลโพลออกมาสอดคล้องกันเป็นสิ่งดี เพราะ
เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายตรงกัน โดยเอแบคโพลส์
ทำแบบสำรวจ 17 จังหวัด สวนดุสิตโพลทำแบบสำรวจ 38
จังหวัด การสุ่มถามอาจคาบเกี่ยวกันบ้าง แต่คำตอบที่ออกมา
เหมือนกัน ก็เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน”

และในความเป็นคู่แข่งกันก็ปรากฏความสัมพันธ์อัน
พี่น้องตามประสาคนอยู่ในแวดวงเดียวกัน

คราวเลือกตั้ง สส. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 พนักงาน
และนักศึกษาที่เอแบคโพลล์ว่าจ้างทำเอกซิตโพลถูกตำรวจกักตัว
ที่ สน. ตร.สุภูมิทิโร.ไปให้กำลังใจ ตร.นพดล

วันที่สวนดุสิตโพลถูกวางพวงหรีดหน้ามหาวิทยาลัย
เพื่อนห้องในวงการก็โทร.มาให้กำลังใจ

อะไรที่ดูเหมือนโพลจะมีความผิดพลาดก็มีการตั้งกัง
ตามหลักวิชา

อะไรถูกต้อง สองสำนักก็สนับสนุนซึ่งกันและกัน

“ไม่มีการเกทับบลัฟแหลกว่าตัวเองดีกว่าคนนั้นคนนี้ เจอ
กันบนเวทีดีโอกาสพูดคุยกัน บางครั้งสื่อมาถามว่าเห็นเอแบค
โพลล์หรือยัง เอแบคโพลล์ว่าอย่างนี้ สวนดุสิตโพลล์ว่าอย่างไร
เราก็บอกไปตามทาง ตร.นพดล ก็แล้วกัน”

เพราะถึงจะเป็นโพลคนละสำนัก จะอย่างไรก็เป็น
“เพื่อนกัน” เป็นครูบาอาจารย์เช่นเดียวกัน

เป็นการแข่งขันบนความร่วมมือ

เป็นทั้งมิตรในแวดวงวิชาการ เป็นทั้งคู่แข่งกันในการ
ทำโพลที่ช่วยตรวจสอบกันและกัน ทำให้การทำงานมีความ
รอบคอบ รอบด้าน ดึงศักยภาพของการทำงานให้โพลมีคุณภาพ
มากที่สุด

“ดังนั้นจะให้มีการจัดอันดับว่าสวนดุสิตโพลเป็นอันดับ 1
หรือยังหากเทียบกับเอแบคโพลล์ สวนดุสิตโพลออกตัวทันทีว่า
การจัดอันดับตรงนี้ไม่ใช่เราเป็นคนจัดอันดับ แต่อยู่ที่มติหรือ
เสียงจากประชาชน”

จะให้มีการจัดอันดับว่าสวนดุสิตโพลเป็นอันดับ 1
หรือยังหากเทียบกับเอแบคโพลส์ สวนดุสิตโพล
ออกตัวทันทีว่าการจัดอันดับครั้งนี้ไม่ใช่เราเป็น
คนจัดอันดับ แต่อยู่กับดีหรือเสียงจากประชาชน

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

ดร.อุทรา กรรณิกา

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเอแบคโพลส์

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

“หนึ่งในภาพถ่ายที่สำนักงานของผมเป็นภาพถ่ายที่ถูกบันทึกในช่วงปลายปี พ.ศ.2550 ในงานฉลองท้าวเปิดตัว ‘รังสิตโพล’ ที่มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นภาพของ รศ.ดร.สุภูมิ เฉยทรัพย์ กับผมเอง ที่ถูกบันทึกภาพด้วยเลนส์กล้องจากมหาวิทยาลัยรังสิต ภาพนี้ทำให้คิดถึงงานใกล้ชิดเหมือนพี่ชายกับน้องชาย เพราะท่านอาจารย์สุภูมิรอยยิ้มที่สร้างความอบอุ่นและเป็นกันเองกับพวกเราเห็นทั่วไป เป็นภาพของท่านอาจารย์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายและเข้าถึงได้กับคนทุกกลุ่ม และนี่เป็นการสะท้อนให้เห็นถึง ‘ความเป็นสวนดุสิตโพล’ ในตัวท่าน รศ.ดร.สุภูมิ เฉยทรัพย์ ที่มีความถ่อมตนถ่อมใจ เรียบง่าย เป็นมิตร และเข้าถึงประชาชนได้ทุกชนชั้น

“ประชาชนจำนวนมากจากหลากหลายสาขาอาชีพที่เดินทางมายัง

สำนักวิจัยของพบเมื่อเห็นภาพถ่ายรูปนี้ก็อมยิ้มมีความสุขตามๆ กันไป เพราะเป็นภาพที่หาดูได้ยาก และไม่เคยปรากฏให้เห็นในที สาธารณชนทั่วไป เมื่อกล่าวถึงสวนดุสิตโพลจะต้องคิดถึงท่าน อาจารย์สุมน เดอเยอร์พีย์ และยังเห็นภาพถ่ายรูปนี้ยังทำให้รู้ถึงความ เป็นสวนดุสิตโพลที่ประชาชนคอการเมืองทุกคนต้องรู้จักและ สนใจติดตามผลการทำงานของสวนดุสิตโพลอย่างใกล้ชิด ยิ่ง ติดตามผลการทำงานอย่างใกล้ชิดมากเท่าไรรู้ยิ่งจะทำให้รักและ ส่งเสริมความเป็นวิทยารของสวนดุสิตโพลมากขึ้นตามไปด้วย เพราะเมื่อมีโอกาสได้ใกล้ชิดแล้วทำให้มีความสุข ทำให้เกิดปัญญา เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ และประชาชนไปสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืน

“ในโอกาสที่ ‘สวนดุสิตโพล’ ครบรอบการทำงานที่หนักหน่วง จนเข้าสู่ปีที่ 18 ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทแรงกายแรง ใจของท่าน รศ.ดร.สุมน เดอเยอร์พีย์ และทีมงานวิจัยทุกคนได้เป็น อย่างดี ทุกคนในสวนดุสิตโพลเป็นเหมือนดังเพชรที่ผ่านการ เจียรไนออกมาอย่างงดงาม จนกล่าวได้ว่านี่คือความภูมิใจของ คนไทยทุกคนที่มีสถาบันวิจัยเปรียบเสมือนมโนธรรมของสังคม สร้างความสุขของข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกยักยอกโดยชนชั้นที่มัก จะฉวยประโยชน์เอาเปรียบอยู่เบื้องหลังเพียงกลุ่มเดียว แต่สวน ดุสิตโพลได้ทำหน้าที่สะท้อนข้อมูลจากประชาชนทุกชนชั้นให้สังคม ไทยเกิดความสมดุลในข้อมูลข่าวสาร ในโอกาสที่เป็นมงคลยิ่งนี้จึง ขอทวนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วสากลโลกได้ประทานพระพรอันอุดม แก่ทุกคนที่ทำงานให้กับสวนดุสิตโพลมีความสุข มีความเจริญ เป็นสถาบันวิจัยหลักแห่งหนึ่งของประเทศไทยตลอดไป”

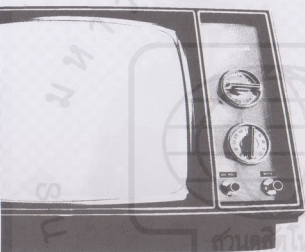
บทที่ 5

ล่าหวัคนทำโพล

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

ชีวิตคนทำโพลทำให้ความเป็นนักวิชาการ
“ธรรมดาๆ” ต้องถูกจับจ้องอย่างเอาเป็น
เอาตายจากกลุ่มผู้ไม่หวังดีที่เสียประโยชน์
จากผลโพล ทั้งถูกขู่ฆ่า ข่มขู่ส่งย้ายภายใน
24 ชั่วโมง ไม่ก็หาวิธีไม่ได้ด้วยเล่ห์ก็เอา
ด้วยกล สร้างกระแสบนท่อนศรัทธาและ
ชิงชิงสวนดุสิตโพล

เจตนาธรรมของการทำ
โพลตามหลักวิชาการคือ
การ “วัด” และ “ศึกษา”
ความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กร

ที่เกี่ยวข้องเกิดการ “ถูกคิด” และ “สังเกต” จาก “ข้อมูลเชิง
สถิติ” ประกอบการตัดสินใจหรือวินิจัยสั่งการ

หากเป็นการเลือกตั้ง โพลจะทำหน้าที่ “สำรวจ” ว่า
ประชาชนมีทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งอย่างไร โดยมี
จุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสนใจการเลือกตั้ง และเพื่อ
ให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในวิถีทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม แม้เจตนาของคนทำโพลจะดำเนินไปตาม
หลักวิชาการ และด้วยเจตนาที่ดี ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่

ปฏิเสธไม่ได้ว่าผลโพลมีอิทธิพลทั้งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่มากนักน้อย

ในส่วนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คนที่ยังไม่ตัดสินใจเลือกใครอาจ “เท่อ” ไปตามกระแสที่ผลโพลว่าไป

ส่วนหนึ่งอาจ “หมั่นไส้” ผู้สมัครหรือพรรคที่ได้รับความนิยมมากๆ ไม่ก็เกิดอาการ “เห็นใจ” ไถ่ร้องปอน จนกากบาทให้คะแนนไป

ที่เห็นผลโพลว่าจะอย่างไรพรรคที่ตัวเองเชียร์ “ชนะแน่ๆ” หรือ “แพ้เห็นๆ” อยู่แล้วก็ตัดสินใจไม่ออกไปใช้สิทธิก็มี กับกลุ่มคนเหล่านี้ ผลโพลดูจะไม่มีผลกระทบต่อคนทำโพลนัก

แต่กับนักการเมืองหรือกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการเลือกตั้งนั้นต่างกัน!

ผลสำรวจออกมาเป็น “ลบ” เมื่อไหร่ ปฏิกริยา “ตอบกลับ” จึงมีหลากหลายรูปแบบ

“แทนที่จะเอาเงินรณรงค์มาทำโพล ทำไมไม่เอาเวลาไปสอนหนังสือ”

“แน่จริง อ.สุภูมิ มาสมัครเลือกตั้งแข่งกับผม มาเล่นการเมืองเลยไหม”

การตอบโต้ผลโพลเป็นข่าวใหญ่ทางหน้าหนังสือพิมพ์ มีให้เห็นอยู่เนืองๆ

มีทั้งคำท้าทาย ช่มชู้ให้โยกย้าย หากไม่ทำตามคำสั่ง บรรดานักการเมืองผู้มีบารมีจนล้นฟ้า

“ถ้าไม่ทำอะไรจะสั่งย้าย 24 ชั่วโมง จะย้ายให้ลงไปภาคใต้”

ไม่เฉพาะการถูกคุกคามด้วยวาจา แต่ยังถูกบันทึกด้วย

กลุ่มมอเตอริไซด์ป่วนเมือง

บางครั้งมีโทรศัพท์ข่มขู่ให้หยุดการทำโพล

“ถ้าไม่หยุด...ตาย!”

ใดๆ เหล่านี้ถือเป็นเรื่องปกติที่สวนดุสิตโพลพบมากช่วง
ปี 2537-2539

การทำงานบนความขัดแย้ง ผสมปนเปกับความไม่เข้าใจ
จุดมุ่งหมายของการทำโพลในสายตาของบุคคลภายนอก ส่งผล
ให้การสำรวจผลโพลแต่ละครั้งทวีความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น ทั้งโดน
คำทอค่อนขอดจากผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ตีที่ว่า...คนทำโพลเป็นบรรดานักศึกษา อาศัยความเป็น
ลูกหลานเลยรอดกลับมาอย่างสวัสดิภาพ

แต่กับ “เจ้าพ่อโพล” ก็ยังต้องระวังตัวเองอยู่ตลอดเวลา
ช่วงที่ผลโพลกระทบบุคคลการเมือง ดร.สุมิต ต้อง
เปลี่ยนไลฟ์สไตล์ตัวเองไชน้อย ทั้งเปลี่ยนแปลงเวลาทำงาน
อย่าให้เป็นเวลา บางครั้งต้องนั่งแท็กซี่กลับบ้านตอนเช้า แล้วมา
ทำงานในตอนเย็น

ที่สำคัญจะไม่นั่งแท็กซี่ที่จอดรอผู้โดยสาร แต่จะเรียกคัน
ที่กำลังวิ่งอยู่บนท้องถนน เพราะถ้าเลือกจอดแท็กซี่ที่จอดอยู่ อาจ
เป็นเป้าเป้าให้กับกลุ่มคนที่ปองร้ายก็เป็นได้

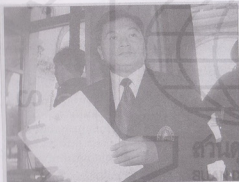
“รถแท็กซี่” จึงเป็นตัวช่วยของเจ้าพ่อโพลช่วงที่ต้อง
เผชิญสถานการณ์การเมืองหนัก ๆ และเพื่อความปลอดภัยใน
ชีวิต พ่อโกลถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ดร.สุมิต จะลง
จากรถแท็กซี่ตรงบริเวณแยกสวนอ้อย แล้วเดินไปทำงานทาง
ประตูอีกด้านหนึ่ง

ชีวิตต้องจำทนอยู่แบบนี้ เพราะช่วงนั้นอิทธิพลการเมือง

เดลินิวส์

ฉบับที่ 19,103 วันพฤหัสบดีที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2545

ราคา 8 บาท/DAILY NEWS

แคปitolเลื่อน'แนว'อย่าเครียด

เมื่อวันที 30-ม.ค. ที่ผ่านมาที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. วอชิงตันโพสต์ รายงานว่า สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบร่างกฎหมายที่จะให้ประธานาธิบดีคลินตันมีอำนาจในการสั่งการให้หน่วยลับของรัฐบาลไปดำเนินการลับๆ เพื่อที่จะได้รู้ถึงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายในต่างประเทศ ซึ่งการดำเนินการนี้จะช่วยให้รัฐบาลสามารถที่จะรู้ถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายได้เร็วกว่าที่ปกติจะเป็นอยู่ และจะทำให้รัฐบาลสามารถที่จะดำเนินการลับๆ ได้โดยไม่ต้องเปิดเผยถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายให้กับประชาชนได้รู้ ซึ่งการดำเนินการนี้จะช่วยให้รัฐบาลสามารถที่จะรู้ถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายได้เร็วกว่าที่ปกติจะเป็นอยู่ และจะทำให้รัฐบาลสามารถที่จะดำเนินการลับๆ ได้โดยไม่ต้องเปิดเผยถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายให้กับประชาชนได้รู้

หากวิเคราะห์ในอีกด้านหนึ่ง ก็พบว่า การดำเนินการนี้จะช่วยให้รัฐบาลสามารถที่จะรู้ถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายได้เร็วกว่าที่ปกติจะเป็นอยู่ และจะทำให้รัฐบาลสามารถที่จะดำเนินการลับๆ ได้โดยไม่ต้องเปิดเผยถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายให้กับประชาชนได้รู้ ซึ่งการดำเนินการนี้จะช่วยให้รัฐบาลสามารถที่จะรู้ถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายได้เร็วกว่าที่ปกติจะเป็นอยู่ และจะทำให้รัฐบาลสามารถที่จะดำเนินการลับๆ ได้โดยไม่ต้องเปิดเผยถึงกิจกรรมลับๆ ของกลุ่มก่อการร้ายให้กับประชาชนได้รู้

A แคปitolเลื่อน...นายอานันท์ ปันยารชุน รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วย พล.ต.ท.กมล จินวรา นายกรัฐมนตรี ซึ่งเดินทางมาเยือน "เดอะมอลล์กรุงเทพ" เป็นการเยือนครั้งแรกของเมืองแห่งนี้

DUSIT UNIVER

ค่อนข้างมีบาร์มี ข้าวยิงหัวคะแนนปรากฏในข่าวหน้า 1 ไม่เว้นแต่ละวัน แม้ ดร.สุภูมิ ไม่ได้เป็นหัวคะแนนให้ใคร แต่ก็ต้องยอมรับว่าการทำโหลมีโอกาสนไปเหยียบต่อใครโดยบังเอิญได้ จึงจำเป็นต้องคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยเทคนิคพิเศษเฉพาะตัว เพราะไม่ต้องการให้เป็นจุดสังเกตจากบุคคลและกลุ่มที่ไม่หวังดี

กระนั้นสวนดุสิตโพลก็ไม่วายถูกตำรวจสันติบาลเข้าตรวจค้นโดยอ้างว่ามาคุ้มครอง ดร.สุภูมิ

แต่คนทำโพลใช้ว่า “ไม่รู้ทัน” อย่างที่ “ผู้มีอำนาจ” สั่งการเข้าใจ

“ทุกคนรู้ว่าสันติบาลต้องเข้ามาตรวจสอบอะไรบางอย่างแน่นอน ยิ่งมาขอตัวอย่างแบบสอบถามชนิดที่เรียกว่ารุ่นวายกันมาก เมื่อสังเกตพฤติกรรมตำรวจสันติบาลกลุ่มนี้ดูก็รู้ว่ามันทำที่ไม่หวังดีกับสวนดุสิตโพล เนื่องจากขณะนั้นกระแสอำนาจรัฐแรง แกร่งแย่งกันสูง แกรมเป็นช่วงเดียวกับที่เอบีเคโพลล์โดนบุกตรวจค้นเหมือนกัน แต่โชคดีที่ครอบครัวไม่ถูกคุกคามอะไร”

อีกตัวอย่างหนึ่งที่สวนดุสิตโพลได้รับผลกระทบจากการทำโพล ซึ่งจะว่าไปเกิดจาก “ความเข้าใจผิด” ของ “ลือลือ” ป้ายสีไล่ไม่เสียมากกว่า จึงทำให้เกิดเรื่องราวใหญ่โตถึงขั้นชิงชิงสวนดุสิตโพลกันเลยทีเดียว

ครั้งนั้นเป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยเตรียมจัดสวนดุสิตเกมส์ ซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาราชภัฏทั่วประเทศ

ปีนั้นสวนดุสิตเป็นเจ้าของจัดการแข่งขัน โดยพิธีเปิดราชภัฏแต่ละแห่งต้องจัดขบวนพาเหรดออกมาประชันกันกันไฮโลต์ของขบวนพาเหรดย่อมต้องมีเรื่องราวล้อการเมืองเพื่อ

สร้างสีสันให้กับงาน

งานนี้ “สวนดุสิต” เหมือนถูกมัดมือชก รับลูกจากที่ประชุมให้เป็นขบวนพาเหรดล้อการเมืองโดยปริยาย เพราะโด่งดังเรื่องการเมืองมากกว่าราชภัฏอื่น

สมัยนั้นเป็นช่วงที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ ชวน หลีกภัย เป็นผู้นำฝ่ายค้าน การแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างรุนแรง สวนดุสิตโพลจึงออกแบบสอบถามประชาชนไปว่า ถ้าให้คุณชวน กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ลงแข่งขันกีฬาอะไรกันที่คิดว่าน่าสนใจมากที่สุด

บทสรุปของเสียงส่วนใหญ่ให้ชกมวย จึงตั้งใจเขียนคำในป้ายโปสเตอร์ขบวนพาเหรดว่าคนอยากดูนายกา ทักษิณชก (มวย) กับคุณชวนมากที่สุด

แต่ระหว่างที่ลงมือเขียนป้ายผ้าเตรียมทำขบวนนั้นเอง มีสื่อมวลชนรุมทำข่าวมากมาย เรื่องไม่เป็นเรื่องก็เกิดขึ้นแบบไม่ทันตั้งตัว

นั่นคือมีสื่อบางฉบับเห็นแล้วนำไปพูดให้ล้อล้อของ พ.ต.ท.ทักษิณ ฟัง ว่าสวนดุสิตโพลจะให้นายกา ทักษิณชกกับคุณชวน

“นาย” ซึ่งเป็นคนใจร้อน ฟังแล้วก็ “ลมออกหู”

“โทร.กลับมาทันทีเลย แถมด่าทอสวนดุสิตโพลว่าเป็นการทำโพลที่ไม่สร้างสรรค์ ทำอะไรไม่รู้ อยู่ดีๆ จะให้มาต่อยกัน”

เจอ “ของร้อน” ก็ต้องชี้แจง เพราะผลโพลครั้งนั้นทำไปเพียงแค่สร้างสีสันในการแข่งขันกีฬา ไม่ใช่ต้องการเห็นทั้งคู่ลงสนามชกกันจริงๆ

“ผมต้องทำหนังสือเปิดผนึกไปยังที่ทำเนียบรัฐบาล เพื่อให้ พ.ต.ท.ทักษิณ เข้าใจเจตนารมณ์ของการทำโพลในประเด็นดังกล่าว แต่กลายเป็นเรื่องฮือฮาใหญ่โตไปอีกกว่าจะปรับความเข้าใจกันได้” ดร.สุภูมิ ว่าพลางถอนหายใจ เพราะจากจุดนี้ ทำให้คนทำโพลรู้ว่า เมื่อมีการนำผลโพลไปพูดต่ออาจกลายเป็นเรื่องใหญ่โตมากกว่าที่คิด

นับเป็นประสบการณ์การทำโพลที่ทีมงานสวนดุสิตโพลทุกคนจำไว้เป็นบทเรียน!

“ป่าเหาะ” เสนาะ เทียนทอง ก็เคย “อุณชาติ” สวนดุสิตโพลที่ทำเอกซิตโพลเลือกตั้งเมื่อปี 2550 ว่าพรรคประชาชนได้ สส.ไม่กี่ที่นั่ง จนต้องลั่นวาวา ถ้าเป็นจริงจะนำพานทองไปไหว้คนทำโพล

อีกตัวอย่างที่สวนดุสิตโพลต้องเจอกับอาการ “เส็ดบีม” และ “แม้งแตก” ของนักการเมือง ก็คือกรณี “เสธ.หนั้น” (พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์) หัวหน้าพรรคมหาชน ซึ่งขณะนั้นถูกผลโพลทายว่าจะได้ที่นั่งในการเลือกตั้งเพียง 2 ที่นั่ง

ที่เคยหน้าแดงระเรื่อเพราะฤทธิ์ไวน์ เสธ.หนั้น เลยต้องโกรธจัดจนหน้าแดงเลือกเพราะฤทธิ์โพล ประกาศกร้าวออกมาทันทีว่า หากเป็นเช่นนั้นจริงจะยอม “กราบเท้า อ.สุภูมิ เฉลยทรัพย์” เพราะตัวเองมั่นใจว่าจะต้องได้ สส. 20-30 ที่นั่ง

ปรากฏผลการเลือกตั้ง พรรคมหาชนได้ 2 ที่นั่งจริง แม้ เสธ.หนั้น มิได้มากกราบเท้าอย่างที่ว่า แต่ได้โทร.มาขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่ที่ได้ตำหนิผลโพลไปอย่างมีอารมณ

มาช่วงหลังนี้เองที่ีความเข้าใจตรงกันว่าโพลไม่ได้เข้าข้างใคร หากข้อมูลเหล่านี้กลับเป็นประโยชน์ที่ควรรับฟัง

ทุกคนรู้ว่าสันติบาลต้องเข้ามาตรวจสอบอะไร
บางอย่างแน่นอน ยังมาขอตัวอย่างแบบสอบถาม
ชนิดที่เรียกว่าวุ่นวายมาก เมื่อสังเกตพฤติกรรม
ตำรวจสันติบาลกลุ่มนี้ดูก็รู้ว่ามีท่าทีไม่หวังดีกับ
สวนดุสิตโพล เนื่องจากขณะนั้นกระแสอำนาจรัฐ
แรง แกร่งแย่งกันสูง

เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มาจากเสียงของประชาชนตัวจริง
และต้องยอมรับว่าโพลเป็นกระจกส่องที่คาดการณ์
ล่วงหน้า แต่อาจก่อให้เกิดการเสียหน้าของใครหลายๆ คนได้
พร้อมกันนี้เจ้าพ่อโพลยังยืนยันว่า ตลอด 17 ปีของการ
ทำโพล ไม่เคยต้องเลือดตกยางออก

หากจะมีผลกระทบบ้างก็ตรงที่การเมืองพยายามบีบ
ผู้บังคับบัญชาของ ดร.สุชุม ให้หยุดทำโพล
แต่โชคดีที่ผู้ใหญ่ให้การสนับสนุน เห็นดีเห็นงามกับการ
ทำโพลมาโดยตลอด

ต่างกับช่วงแรกในการทำโพลของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา ในนาม “สวนสุนันทาโพล” โดนนักการเมืองข่มขู่
เข้าหน่อย ผู้บริหารก็สั่งหยุดการทำโพลไปโดยปริยาย
ซึ่งเรื่องแบบนี้ถือว่าธรรมดาในระบบราชการที่มักถูก
ล้วงลูกอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม ผลโพลที่ว่า “ขัดใจ” ก็มีเรื่องดีๆ ให้เห็น
อยู่บ้าง

เช่นบุคคลที่ขึ้นชื่อว่า “ไม่ชอบโพล” เอาเสียเลยอย่าง
อดีตนายกฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ถึงที่สุดแล้วก็ไม่สามารถ
ปฏิเสธผลโพลได้

“พอมีการปรับความเข้าใจกัน ภายหลังก็เริ่มพูดคุยกัน
บ่อยขึ้น”

ไปๆ มาๆ ผลโพลกลับสร้าง “มิตรภาพ” ระหว่าง
นักการเมืองและคนทำโพลอย่างไม่น่าเชื่อ

และไม่เฉพาะกับอดีตนายกฯ หน้าเหลี่ยมคนนี้เท่านั้น
กับนักการเมืองคนอื่นๆ โรงแรมสวนดุสิตเพลส ของมหาวิทยาลัย

ราชภัฏสวนดุสิต ก็กลายเป็นสถานที่พบปะและที่นัดหมาย
ระหว่างคนทำโพลกับนักการเมืองอยู่หลายครั้งหลายหน

ในจำนวนนั้นก็ได้แก่ สัมพันธ์ ทองสมัคร ซึ่งเคยเป็น
อาจารย์สอนอยู่ที่นครศรีธรรมราชกับ ดร.สุชุม มาด้วยกัน

ชูชีพ หาญสวัสดิ์ ซึ่งมีความคุ้นเคยกันตั้งแต่ครั้ง
ดร.สุชุม ไปเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมัย อติชัย โพธารามิก และ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.สุชุม ก็ยังเข้าไปเป็น
ที่ปรึกษา หรือช่วงที่ จรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ดร.สุชุม ก็ถูกเชิญไปทำงานร่วมกันหลายเรื่อง

ความใกล้ชิดกับนักการเมืองจึงเป็นเรื่องปกติ แต่ไม่ได้
หมายความว่าผลประโยชน์จะต้องเข้าข้าง “เพื่อน” หรือ “คนรู้จัก”
เสมอไป

เพราะถือเป็นการทำไปตามหน้าที่ในเรื่องของการศึกษา
ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าสวนดุสิตโพลไม่ได้แบ่งฝักแบ่งฝ่าย

นอกจากนี้ การทำโพลก็ใช้จะมีแต่โพลเครียดๆ หนักๆ
ถึงกับทุกคนต้องเอามือก่ายหน้าผากทุกครั้งเสียเมื่อไหร่

โพลที่ทำแล้วคนทำสนุก คนตอบถูกใจ ก็มีถมเถ

โพลที่ว่าก็ได้แก่โพลประเภทบันเทิง ทั้งสำรวจเพลงฮิต
ติดชาร์ต ดารายอดนิยม นักร้องในดวงใจ ที่มักได้ยินเสียงยินดี
บวกกับใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสมากับคำตอบด้วยเสมอ

สวนดุสิตโพลนั้นมีภาพลักษณ์ของการทำโพลการเมือง
เสียส่วนใหญ่ หลายคนจึงนึกไม่ถึงว่าโพลบันเทิงก็เป็น “งาน”
อีกกลุ่มหนึ่งของสวนดุสิตโพล

และการลงพื้นที่หาข้อมูลก็ให้อารมณ์ที่ตรงกันข้ามกับ
การทำโพลการเมืองอย่างสิ้นเชิง

เวลาสุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโพลการเมือง หลายคน
หวาดระแวง กลัวมีภัยถึงตัว จึงปฏิเสธที่จะตอบคำถาม บ้างก็
อ้าอึ้งลำบากใจ บางทีก็ “โกหก” หน้าตาเฉย

แต่กับโพลบันเทิง เวลาไปสุ่มตัวอย่าง เช่น ตลาดย่าน
เทเวศร์และปากคลองตลาด พ่อค้าแม่ค้าต่างให้ความร่วมมือ
ชนิดที่เรียกได้ว่า “มากกว่า” คำว่าเต็มที

เดินผ่านแผงไหนจะได้ยินเสียงแว่วตามมาบ่อยๆ
“ทำไมไม่ถามฉันบ้าง” “ฉันไม่ใช่ประชาชนหรือยังงั้น”

เจออย่างนี้ ทีมงานต้องอธิบายกันยืดยาวว่าเป็นการถาม
สุ่มตัวอย่าง ไม่ใช่ถามทั้งหมด

ส่วนเหตุผลที่ทีมงานได้รับความร่วมมือจน “ล้นเหลือ”
ก็ไม่ได้มีอะไรมากไปกว่า

“เพราะพຽ່ງนี้ฉันจะได้อ่านหนังสือพิมพ์ว่าความคิดเห็น
ของฉััฉัตรงกับชาวบ้านเขาไหม”

ก่อให้เกิดการ “เรียนรู้” กลุ่มตัวอย่างไปอีกแบบหนึ่งของ
สวนดุสิตโพล ท่ามกลางอิทธิพลมืดและเงากระสุนปืน

บทที่ 6

จากคนทำโพลสู่ตัวเอก “ปีกเปล่า”

เกือบ 20 ปีที่สั่งสมประสบการณ์ สวนดุสิตโพล ได้สร้างปรากฏการณ์ “ขขึ้น” เป็นประเด็น “ทอส์ทอเฟคอะทาวน” หลายครั้งหลายครา จนกลายเป็นสำนักโพลที่โด่งดังแห่งยุค พลอยทำให้ ดร.สุภูมิ ต้องเจอ “งานเข้า” กลายเป็น “พระเอก” ในนวนิยายของนักเขียนชื่อดัง

นับแต่ปี 2535 ที่ริเริ่ม “โครงการสวน
ดุสิตโพล” เพียงเพราะ “ร้อนวิชา” และแค่
“อยากลอง” ทำโพลในเมืองไทยดูบ้าง

ใครเลยจะคาดคิดว่าการอยากลองครั้งนั้น
จะทำให้เด็กหนุ่มจากเมืองปากน้ำโพคนหนึ่งกลายเป็น
เป็น “เจ้าพ่อโพล” ในวันนี้ได้

วันที่สวนดุสิตโพลกำลังกลายเป็น “สถาบัน” มี
“นักวิจัย” ทำงานอย่างเป็นระบบมากกว่าจุดเริ่มต้นที่
นักศึกษาต้องการทำโพลเพียงเพื่อแลกเกรด

วันที่ระบบการทำแบบสอบถามมาไกลเกินกว่าการใช้
กระดาษโรเนียวเพียงไม่กี่רים

วันที่ใคร ๆ รู้จัก ดร.สุชุม ในฐานะ “เจ้าสำนักโพล”
มากกว่าตำแหน่ง “อธิการบดี”

การเติบโตในสาย “ครู” ของ ดร.สุชุม จะว่าไปแล้วก็

“ถอดแบบ” มาจากพล็อตเรื่องครูไทยในแดนแหลมทองคลาสสิก
ทั่วไป ที่เริ่มต้นดังบทเพลง “แม่พิมพ์ของชาติ” ...ที่ทำงานช่วงสุด
กัณดารในป่าดงไพร... แล้วผ่านการต่อสู้กับความยุติธรรมใน
ระบบราชการอย่างเข้มข้น กอปรกับบุคลิกมูมานะ อดทน สนใจ
ใฝ่รู้ จึงค่อยๆ สะสม “วุฒิการศึกษา” และสั่งสม “ความ
แข็งแกร่ง” ของการทำงานในฐานะครู จนคว้าตำแหน่ง
อธิการบดีเป็นเกียรติประวัติในชีวิตของ “เด็กบ้านนอก”
อย่าง ดร.สุชุม ในที่สุด

และหากเส้นทางชีวิตการทำงาน “พันๆ” เป็น “พิมพ์
นิยม” ตามประสาเด็กที่มีพ่อเป็นครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลใน
ถิ่นทุรกันดารแบบนี้ ภาค “จบบริบูรณ์” ของ ดร.สุชุม ภายหลัง
ก้าวออกจากรั้วมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผู้คนคงจดจำ
ดร.สุชุม ได้เพียงแค่ว่า “อดีตอธิการบดี”

คงไม่มีคำว่า “เจ้าพ่อโพล” เป็นฉายาต่อท้ายอย่าง
ที่เห็นกันในวันนี้

แต่ครั้ง “ลองลึก” ในเส้นทางความเป็นครูของ ดร.สุชุม
ย่อมมี “เค้กลาง” อันเป็นเหตุให้เขากลายเป็นเจ้าพ่อโพลที่
น่าสนใจไม่น้อย

ดร.สุชุม จบชั้นประถมจากโรงเรียนวัดโกรกพระใต้ ซึ่งมี
พ่อเป็นครูใหญ่ ที่แสนจะกันดารใน อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์
จากนั้นเข้ามาเรียนระดับมัธยมในตัวเมืองที่โรงเรียนชายประจำ
จังหวัด (โรงเรียนนครสวรรค์) จนจบ มศ.3

ดร.สุชุม ในวัยหนุ่มเพิ่งแตกพานไฝ่ฝันอยากเป็นนักเขียน
อยากเรียนธรรมศาสตร์

แต่เพราะพ่ออยากเห็นลูกเจริญเติบโตในเส้นทาง

“แสงเรืองๆ ที่ส่องประเทืองอยู่ทั่วเมืองไทย” หนุ่มน้อยสุขุมจึง
จำต้องทิ้งความฝันเข้าเรียนโรงเรียนฝึกหัดครูที่บ้านเกิดจนคว้า
ป.กศ. (ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา)

โดยไม่รู้ตัว การเรียนที่นี้ “ว่าที่ครูสุขุม” ได้สั่งสมความ
มุมานะ อุตทน และภาวะผู้นำ อันเป็นฐานสำคัญของการเป็น
“เจ้าพ่อโพล” ณ วันนี้

จากนครสวรรค์สู่กรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมร ปี 2510 หนุ่ม
สุขุมก็เข้าเรียนต่อปริญญาตรี 4 ปีที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้) จนได้วุฒิ
กศ.บ. (ภูมิศาสตร)

แล้วลูกก็ได้เป็น “ครู” สมใจพ่อ

ดร.สุขุม เข้ารับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม
2515 ตำแหน่งอาจารย์ตรี โดยกลับบ้านมาสอนหนังสือที่
โรงเรียนนครสวรรค์

สอนที่นั่นได้ 3 เดือน ดร.สุขุม ก็ถูกเรียกตัวไปใช้ทุน
กันดารที่โรงเรียนวัดศรีประชาสรรค์ แต่เพราะเป็น “หนุ่มไฟ
แรง” และ “เลิศจร่อน” จึงทนอยู่กับระบบโรงเรียนที่มี
“กระบวนการบริหาร” แบบ “มหาดไทย” ซึ่งมีชุดเครื่องยศแบ่ง
ชั้นเป็น “เจ้านาย” เต็มตัว ไม่ใช่การทำงานแบบ “เพื่อนร่วม
งาน” ไม่ได้ ดร.สุขุม เลยเลือกไปสอบบรรจุเป็นอาจารย์โกลถึง
ปักษ์ใต้ ที่วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

วิถีชีวิตที่ “เมืองคอน” นี่เองที่ปลูกฝังความเข้มแข็งใน
การทำงานจนหล่อหลอมตัวตน “อาจารย์สุขุม” ให้แข็งแกร่ง
มากขึ้นตามประสา “คนตรง พุดจริง”

จากบทบาท “อาจารย์” ที่นครศรีธรรมราช ดร.สุขุม

กลับมาเป็น “นิสิต” ที่กรุงเทพฯ อีกครั้งในระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ (กศ.ม.) ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ครั้งนี้เองที่ดูเหมือนว่าสิ่งที่ร่ำเรียนในคลาส เช่น ระบบการจัดเก็บข้อมูล การบริหารฐานข้อมูล การสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูล และการปรุงแต่งข้อมูลด้วย “สถิติ” สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการกระทำที่ไม่น่าเชื่อว่าจะกลายเป็นการ “บ่มเพาะ” บางสิ่งบางอย่างที่จะ “ลាក់” ไปสู่การเป็น “คนทำโพล” ในอนาคต

หากการเก็บข้อมูลของโพลมีวิธีคิดเรื่องการจัดเก็บอย่างเป็นระบบคล้ายการรวบรวมและจัดเก็บ “หนังสือ” ในห้องสมุด โพลก็น่าจัดเป็น “สารนิเทศ” อย่างหนึ่งได้

จึงไม่ผิดนักหากจะกล่าวว่า ชีวิตช่วงนี้คือช่วง “เตรียมการใหญ่” สำหรับสวนดุสิตโพลโดยตรง

ภายหลังเป็นมหาบัณฑิตจบปริญญาโท กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปี 2519 ดร.สุชุม ไปทำงานที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ที่ประตุน้ำพระอินทร์ นานถึง 10 ปี และเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ ดร.สุชุม สร้างสรรค์โครงการใหม่ๆ มากมาย เช่น “ส่งเสริมการอ่านบนรถไฟ” “โครงการห้องสมุดสู่ชนบท” ซึ่งคว้ารางวัลยอดเยี่ยมนานาชาติจากองค์การยูเนสโก

ก่อนจะถึงช่วง “จุดประกาย” จริงๆ เมื่อ ดร.สุชุม ไปเรียนต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาสารนิเทศศาสตร์ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2530 ซึ่งเป็นหลักสูตรเหนือปริญญาโท

กระทั่งย้ายมาสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ที่วิทยาลัยครูสวนดุสิต ในปี 2535 ช่วงเดียวกับ
ที่ ดร.สุชุม กำลัง “ร้อนวิชา” หลังจากได้รับแรงบันดาลใจเรื่อง
การทำโพลจากการเรียนต่อในสาขาสารนิเทศศาสตร์ ที่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2530 จนกลายเป็น “โครงการ
สวนดุสิตโพล”

เรียกว่าเพิ่งมานั่งทำงานที่วิทยาลัยครูสวนดุสิตไม่เท่าไร
ก็สร้างความฮือฮาจากสวนดุสิตโพลในทันทีจากผลงานแรกที่
ฟันธงว่า สมัคร สุนทรเวช จะได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีกในเขต
ดุสิต กทม.

ซึ่งผลก็เป็นไปตามโพลชี้

ปี 2538 วุฒิการศึกษาของ ดร.สุชุม ได้รับการเพิ่มเติม
ให้เป็นสากลด้วยประกาศนียบัตรสารนิเทศศาสตร์ จาก
มหาวิทยาลัยนิวคาสเซิล ประเทศออสเตรเลีย

ต่อด้วยปี 2542 ขยายผลการศึกษาเพื่อให้ “รู้ทัน”
สถานการณ์ภายในประเทศ กับหลักสูตรนักบริหารระดับสูง
(ปปร.4) จากสถาบันพระปกเกล้า

สุดท้ายคว้าปริญญาเอกหลักสูตรการจัดการชุมชนจิต
สาขาการจัดการและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
สถาบันซึ่งเป็นที่ก่อเกิด “สวนดุสิตโพล” และทำให้ ดร.สุชุม มี
ตัวตนเป็นที่รู้จักจนมีฉายา “เจ้าพ่อโพล” อย่างเต็มตัว

เป็นเจ้าพ่อสำนักโพลซึ่งทำหน้าที่สำรวจประชามติ
วิเคราะห์ และประเมินผลสถานการณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
สาธารณชน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง กีฬา ฯลฯ

ความคิดริเริ่ม ความพยายาม ความตั้งใจจริง จนมี

ผลงานจากโพลเด่น ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ได้รับการยอมรับ
ในความแม่นยำ ถือเป็นบทพิสูจน์ฉายาที่ว่าได้อย่างเต็มภาคภูมิ

โดยเฉพาะช่วงปี 2538-2539 กระแสความแรงของโพล
การเมืองของสวนดุสิตโพล ที่ออกมาที่ไร้มักเป็นข่าวดังระดับ
ทอล์กออฟเดอะทาวน์ ส่งผลให้สวนดุสิตโพลเป็นสำนักโพลที่
โดดเด่นที่สุด

ผลโพลจากสวนดุสิตโพลกลายเป็นข้อมูลคุณภาพดีที่
ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน หลายต่อหลายคนนำโพลไปใช้
เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือในการอ้างอิง กระทั่งโพลเริ่มเข้ามามี
บทบาทในชีวิตของคนไทยมากขึ้นเกือบทุกแวดวง

แม้แต่ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งเมื่อปี 2540 ในขณะที่
สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ บ้านเมืองวุ่นวาย แต่กลับมีผู้คนสนใจการ
ทำโพลมากขึ้น

บริษัทรับทำโพลเปิดตัวขึ้นมากมาย เจ้าของธุรกิจยอม
ทุ่มเงินหลักแสนถึงหลักล้าน เพื่อลงทุนว่าจ้างให้ทำโพลสำรวจ
ความคิดเห็นเพื่อวางกลยุทธ์ในการผลิตสินค้า รวมถึงการเปิด
ธุรกิจใหม่ที่ต้องการโพลชี้วัดความเป็นไปได้ในแง่การตลาด

โดยเฉพาะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งต้องมีการประเมิน
ล่วงหน้าถึงทำเลที่จะมีโอกาสสร้าง “กำไร”

กรณีเช่นนี้การทำโพลจึงต้องใช้หลักทฤษฎีทาง
เศรษฐศาสตร์เข้ามาวิเคราะห์คาดการณ์ตลาดอสังหาริมทรัพย์
เพื่อคำนวณหาค่าความเสี่ยง รวมทั้งความเป็นไปได้ในการทำ
ธุรกิจ ซึ่งเรียกว่า “โพลเชิงวิเคราะห์”

ปี 2540-2542 เลยเป็นช่วง “งานเข้า” ของสวนดุสิตโพล
และความ “ฮอต” ของสวนดุสิตโพล พลอยทำให้เจ้าพ่อโพล

ขอยืมตัวมาเป็นพระเอกในนวนิยายของดิฉัน และ
ดิฉันจะแต่งเรื่องเกี่ยวกับการทำโพลของพระเอก
หนุ่มใหญ่คนนี้ เพื่อให้คนอ่านเข้าใจอย่างถ่องแท้
ว่าการทำโพลคืออะไร และมีประโยชน์อย่างไรกับ
ประเทศชาติในยุคโลกาภิวัตน์

SUAN DUSIT POLL

อย่าง ดร.สุชุม เจองานเข้าอย่างจังเบอร์

ชีวิตของคนทำโพลถูกนำไปเป็นตัวละครหลักในนวนิยาย **ปีกเปล่า** ของ ชูวงศ์ ฉายะจินดา นักเขียนใหญ่ผู้มีผลงานแนว “ตบจูบ” อมตะอย่าง **จำเลยรัก** ที่คนไทยรู้จักดี

ถือเป็นครั้งแรกของวงการน้ำหมึกก็ว่าได้ที่มีพระเอกเป็น “เจ้าสำนักโพล”

ปีกเปล่า สะท้อนชีวิตคนทำโพลที่ต้องเผชิญกับอุปสรรค ปัญหาต่างๆ รวมทั้งให้ประชาชนหมุ่มมากได้ทราบถึงความยากลำบากกว่าจะเป็นโพล

เมื่อพระเอกถูกกำหนดให้เป็นคนทำโพล ใครล่ะจะเหมาะสมกับการเป็น “ไอตอล” ให้ ชูวงศ์ ฉายะจินดา ได้ดี ถ้าไม่ใช่เจ้าพ่อโพล-ดร.สุชุม คนนี้

ชูวงศ์ ฉายะจินดา ซึ่งใช้ชีวิตปกติไกลถึงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย เล่าถึงแรงบันดาลใจในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้ว่า เกิดขึ้นหลังจากที่บังเอิญได้อ่านบทสัมภาษณ์ ดร.สุชุม ในนิตยสาร **สกุลไทย** จนประทับใจกับผลงานของ ดร.สุชุม อันเต็มไปด้วยเกียรติคุณที่ช่วยให้การทำงานของรัฐบาลตั้งอยู่ในความถูกต้อง รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยทางอ้อม

ทันทีที่ได้อ่านบทสัมภาษณ์จบ เธอบอกตัวเองว่า ตัวเอกของละครเรื่องใหม่ต้องเป็น ดร.สุชุม เท่านั้น!

“ขอยืมตัวมาเป็นพระเอกในนวนิยายของดิฉัน และดิฉันจะแต่งเรื่องเกี่ยวกับการทำโพลของพระเอกหนุ่มใหญ่คนนี้ เพื่อให้คนอ่านเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าการทำโพลคืออะไร และมีประโยชน์อย่างไรกับประเทศชาติในยุคโลกาภิวัตน์”

นั่นคือข้อความในจดหมายที่ ชูวงศ์ ฉายะจินดา เขียน มาทบทวน ดร.สุชุม ทั้งๆ ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

และเมื่อคำตอบคือได้ ดร.สุชุม ก็กลายเป็นตัวละครที่ชื่อ “ดร.หัสติน” เด็กกำพร้าจาก จ.ระยอง ผู้มีความใฝ่ดี มุมานะ ทำงานส่งตัวเองเรียนจนจบปริญญาเอก ได้ดิบได้ดีในตำแหน่ง “ผู้อำนวยการสำนักวิจัยรัศมีทิพย์โพล” ที่ถูกคุณหมอสาวไฮโซ ผู้มีงี้ “หลอกล่อ” ให้ตกหลุมพราง ด้วยหวังกีดกันหนุ่มใหญ่ ผู้ต่ำต้อยคนนี้ออกจากคู่มั่นของน้องชายตัวเอง

นอกจาก “โดนใจ” นักเขียนแล้ว *ปิกเปล่า* ยัง “เข้าตา” ค่ายละครเอ็กแซ็กท์ จนมีการนำเรื่องราวไปดัดแปลงเป็น *เปลือกละเล่* ละครหลังข่าวภาคค่ำทางช่อง 5 ที่มีนักแสดง ระดับท็อปร่วมงานกันอย่างคับคั่ง ไม่ว่าจะเป็น ปอง-ณวัฒน์ กุลรัตนรักษ์, แหม่ม-ศัลลียา แมคอินทอช, จักรัน-อัครัยสิริ สุวรรณสุข, ณัฏฐ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ฯลฯ

น่าเสียดายที่ “ดร.หัสติน” ในภาคละครกลับกลายเป็น เจ้าของบริษัทรับเหมาก่อสร้าง แทนที่จะเป็นคนที่ทำโพลตามที่ นักเขียนใหญ่ได้รับแรงบันดาลใจจาก ดร.สุชุม

กระนั้น *ปิกเปล่า* ก็เป็นนวนิยายที่เล่าเรื่องราวของคน ทำโพลได้น่าติดตาม

“อะไรที่ทำแล้วมีผลให้คนรู้ว่าโพลคืออะไร มีความ สำคัญอย่างไร ผมยินดี” ดร.สุชุม พุดถึงชีวิตที่ถูกจับพลัดจับผลู มาเป็นตัวเอกในนวนิยาย แม้จะมีเสียงกระหน่ำกระแหน่ในหมู่ นักวิชาการตามมาว่า อยากเด่น อยากดัง

“คิดว่าตัวเองวิเศษเลอเลิศหรือไง?”

และบ้างมีเสียงแซวว่าเพราะ ดร.สุชุม มี “เมียรวย” เลย

ไม่ต้องทำอะไร แต่มีอุดมการณ์นิดๆ หน่อยๆ ก็พอ

ทั้งที่ “เมียราย” นะ ผศ.ยุวดี เฉลยทรัพย์-ภรรยา
ดร.สุชุม ก็แค่ “มีฐานะ” เท่านั้นเอง เลยทำให้ ดร.สุชุม หมด
ห่วงปัญหาปากท้องของครอบครัว และหันไปปลูกมันลูกเล็
นอกไร่ - “สวนดุสิตโพล” ชนิดทุ่มสุดตัวจนเป็นสำนักโพลอันดับ 1
ได้ในวันนี้ โดยมีศรียรรายคอยให้กำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริม
มาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม เจ้าพ่อโพลซึ่งคลุกคลีอยู่แต่แวดวงการ
ศึกษา ตัวเลขสถิติ และการเมือง กลับมองถึงการนำเรื่องโพล
มาพรีเซนต์ผ่าน “นิยายน้ำเน่า” ว่าแท้จริงคือ “โฆษณาแฝง”
ซึ่งรวมไปถึงการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อต่างๆ

“การที่ผมรับสัมภาษณ์จากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร
นั้นเนี่ย เอาชีวิตไปเขียนเรื่องสั้น เขียนนิยาย หรือออกโทรทัศน์ ก็ขอ
แค่ให้รู้ว่านี่คืออาจารย์สุชุม นี่คือนิตยสารดุสิตโพล แค่นั้นจบ เพราะ
การที่ใครมาสัมภาษณ์ หรือเอาเรื่องไปเขียน เขาไม่ได้ถาม
เฉพาะตัวตนเราเท่านั้น แต่จะถามว่าทำงานอะไร อาศัยพวกนี้
เป็นโฆษณาแฝงไป เพราะที่ผ่านมามีความสนใจเรื่องโพลยังอยู่ใน
วงแคบๆ ระดับชนชั้นกลางขึ้นไป วิชาการที่ว่ายากๆ ถ้าสร้าง
เป็นนิยายจะมีคนอ่าน มันอาจดู ‘น้ำเน่า’ แต่เป็นกลยุทธ์ เป็น
ช่องทางหนึ่งที่เผยแพร่งานของเราได้”

นวนิยายเล่มนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงเรื่องอ่านเพลินๆ ที่ว่า
ด้วยเรื่องราวความรักระหว่าง ผอ.สำนักโพลผู้ต่ำต้อยกับสาว
ไฮโซผู้มั่งคั่งเท่านั้น แต่ **ปีกเปล่า** ยังเป็น “ปีก” ที่ช่วย “พัด
กระพือ” คุณค่าของการทำโพลไปสู่กลุ่มคนในวงกว้างมากขึ้น

“เราต้องอาศัยความเป็นน้ำเน่าขยายฐานออกไป ขยาย
งานของเราออกไป จะสร้างความเข้าใจได้ง่ายกว่า”

ชูวงศ์ ฉายะจินตา

“ตอนที่เขียนจดหมายไปถามนาย ดร.สุญญ์ ดันฉันความตั้งใจเดิมเขียน
แต่แบบไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับการตอบรับกลับมา เพราะใจพ่ายคิดว่า
อาจถูกมองเป็นเรื่องเหลวโลกถึงเทียบหาเรื่องการทำไฟไหม้ทำเป็นนิยาย
“แต่แล้วฉบับหนึ่งได้รับโทรศัพท์จาก ดร.สุญญ์ บอกว่า ‘พบนิดๆ
ช่วยเหลือให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้งานเขียนนวนิยายนี้ดำเนินไปได้จริงๆ’
พล็อตเรื่องที่ว่ามีเรื่องที่อยู่ในความคิดฝันอีกต่อไป

“ดิฉันรู้สึกซาบซึ้งที่ ดร.สุญญ์ แสดงความจริงใจที่จะช่วยเหลืออย่าง
จริงจัง ทั้งส่งแพทย์เกี่ยวกับการทำไฟไหม้ไปไกลถึงบ้านที่มลายูจีน ไม่ว่าจะ
เขียนคำผิดขนาดไหนก็พร้อมให้ความช่วยเหลือต่างๆ ดิฉันเขียนไกลบ้าน
ไปอาจจินตนาการไม่ถึงได้ แลจากความกรุณานี้ดิฉันได้แรงบันดาลใจตัวเองว่า
ถึงลำบากยากเย็นแค่ไหน ก็ต้องเขียนนวนิยายเกี่ยวกับการทำไฟไหม้สำเร็จ
ให้ได้

“ดิฉันยังโชคดีที่มีโอกาสได้พบ ดร.สุญญ์ จริงๆ นะคะ ดร.สุญญ์ เติบโตมา
พร้อมกับนักศึกษาพยาบาลจาก มาประชุมที่มลายูจีนเป็นเวลา 3 วัน แลไม่
รู้สึกพิสดวงเลย เพราะ ดร.สุญญ์ ยังกรุณาตรวจงานงานเขียนให้ โดยเฉพาะ
ตอนสำคัญเกี่ยวกับการทำไฟไหม้เพื่อจะได้ไม่มีความผิดพลาด แม้เวลาจะผ่าน
มา 4 ปีแล้ว (นับจากปี 2549) ดิฉันก็ยังระลึกถึงเหตุการณ์ในคืนเขียน
นวนิยายเรื่อง *มีกานสา* ได้อย่างแม่นยำว่า ดร.สุญญ์ ให้ความกรุณาตลอดจน
อย่างไรบ้าง ซึ่งความทรงจำนี้คงฝังอยู่ในใจดิฉันตลอดไป”

บทที่ 7

มือปืนรับจ้างอรหันต์ทองคำ

จุดเริ่มต้นที่รายได้เท่ากับศูนย์ วันนี้สวนดุสิตโพล
มีเงินเข้าจนเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพิง
งบประมาณมหาวิทยาลัย ด้วยการรับ “จ๊อบ”
ชนิดที่เรียกว่าลั่นมือให้กับหน่วยงานและองค์กร
เอกชนต่างๆ กลายเป็น “มือปืนรับจ้าง” ระดับ
อรหันต์ทองคำที่ใครๆ วางใจใช้บริการ

TOP AWARDS

ใครพิชิต
ใครถูก

BUAN DUST POLL

4ต่อ4
ชั้นเดีย

DUSTIT UNIV

TOP AWARDS

...เคน-แอน สุดซอต แฟนละครทะเลแสน
เป็นคาราน่าชาย-หญิงยอดเยี่ยมที่สุดแห่งปี

...มี เดอะสตาร์ ชีวรางวัลนักร้องยอด
เยี่ยม

...มาริโอ้ เมาเร่อ คว่าดาวรุ่งชายยอด
เยี่ยม

...
เสียงเจื้อยแจ้วของการประกาศผล
รางวัล “ท็อปอะวอร์ด” ประจำปี ของ ทิว
พูล ในคำคืนที่เต็มไปด้วยดาวจรัสแสงเต็ม
ท้องฟ้า ปรากฏเป็นข่าวใหญ่ในหน้าบันเทิง
ของหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์เป็นประจำทุกปี
เป็นข่าวใหญ่ไม่เพียงเพราะคือรางวัลกันดั้
ความนิยมโดยหนังสือบันเทิงอันดับ 1 ที่มี ตั้ม
ณ ทิวพูล เป็นเจ้าของรางวัล

ไม่เพียงเพราะในงานจะมี “เป้าหมาย”

มุ่งเตรสกฤษฎกรายระยิบระยับชักไขว่ นักข่าวสามารถสอย
ประเด็นไปเต็มกระบุง

แต่ยังเนื่องเพราะเป็นรางวัลที่ใครๆ ก็เชื่อว่ามีค่า
ไปรุ่งใส

เป็นผลรางวัลที่ผู้รับมีความภาคภูมิใจ เป็นผลรางวัล
ที่ไม่มีใครกังขา

เป็นผลรางวัลที่ผู้ได้รับรู้สึกมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ไม่แพ้
รางวัลที่จัดโดยองค์กร 5 ดาวระดับประเทศ

และนี่ก็คือหนึ่งในความภาคภูมิใจในการเป็น “มือป็น
รับจ้าง” ของสวนดุสิตโพล ที่ทำร่วมกับเจ้าแม่อาณาจักรเน็ต
พับลิชชิ่งมานานกว่า 9 ปีแล้ว!

ไม่เฉพาะแต่รางวัลท็อปอะวอร์ดที่จับมือทำกับทีวีพูล
ตั้งแต่ปี 2543 เท่านั้น รายการ “ก่อนตัดสินใจ” ทางช่อง 11
สวนดุสิตโพลก็มีส่วนร่วมทุกสัปดาห์

และงานชิ้นเด่นที่ทำให้สวนดุสิตโพลเป็นที่รู้จักของคนทั่ว
ประเทศ ต้องยกให้รายการ “ใครผิดใครถูก” ของคุณไตรภพ
ลิ้มปัทม์ รวมทั้งรายการ “4 ต่อ 4 ชันเดย์” ทางช่อง 3 ดำเนิน
รายการโดย กนิษฐ์ สารสิน

“เมื่อมีการนำผลโพลไปอยู่ในโทรทัศน์ ก็เป็นการช่วย
เสริมให้รายการมีความหนักแน่น น่าเชื่อถือ ขณะเดียวกันคนก็
รู้จักสวนดุสิตโพลในวงกว้างมากขึ้นด้วย”

พ้นจากฝั่งบันเทิง ทั้งหน่วยงานรัฐ บริษัทเอกชน และ
หน่วยงานในเครือราชภัฏสวนดุสิตเอง ก็ล้วนต้องการใช้บริการ
ของสวนดุสิตโพล

ทุกคน “เลือก” สวนดุสิตโพลก็ด้วยเหตุผลเดียวกัน

มีคุณภาพ แม่นยำ เป็นกลาง เชื่อถือได้
แม้แต่ศูนย์วิจัยของภาคการเงินต่างๆ อย่างศูนย์วิจัย
กสิกรไทย ก็ยังเชื่อถือ ดร.สุภูมิ ไปเป็นที่ปรึกษา
หรือในบริษัทใหญ่ๆ ที่มีแผนกวิจัยและพัฒนา
(Research and Development — RD) อยู่แล้วก็ยังอยากใช้
บริการ “โพล” ของสวนดุสิตโพล เพื่อให้ได้มุมมองแตกต่างกัน
ย่อมแสดงว่าสวนดุสิตโพลมีผลงาน “เข้าตา” จริงๆ
เข้าตาใครต่อใคร จนสวนดุสิตโพลงานชุกถึงขนาดว่า
บางเดือนต้องมิงานโพลส่ง “ลูกค้า” เป็นสิบๆ เรื่อง
ทำเงินเข้าสวนดุสิตโพลชนิดที่เรียกสายตาทันหันได้จากคน
ซื้อใจจาได้ไม่ยาก

ส่วนจะมากขนาดไหนดูได้จากตลาดโพลเมืองไทยซึ่งมี
มูลค่าประมาณการ 50 ล้านบาทต่อปี สวนดุสิตโพลครอง
มาร์เก็ตแชร์มากเป็นอันดับ 1 ถึง 40 เปอร์เซ็นต์

“การเป็นมือปืนรับจ้างเป็นช่องทางหนึ่งในการหารายได้
เข้าสำนักโพล ซึ่งสวนดุสิตโพลคิดค่าจ้างตามระเบียบของ
มหาวิทยาลัย” ดร.สุภูมิ ชี้แจง

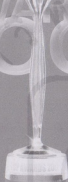
การว่าจ้างของสวนดุสิตโพลจะถูกจะแพงขึ้นอยู่กับหัวข้อ
เรื่อง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง พื้นที่เก็บข้อมูล กรุงเทพฯ ต่าง
จังหวัด หรือทั่วประเทศ เนื้อหาเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ
ต้องการลงสื่อที่ฉบับ

นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ประกอบด้วย ค่าวัสดุ
เช่น กระดาษ ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่ เช่น
ค่าน้ำมัน ค่าประมวลผล

ราคาที่เราเรียกเก็บสูงหรือต่ำบางครั้งก็ต้อง “ขยับ” ตาม

งานประกาศรางวัล

TOP AWARDS 2001

31 มกราคม 2545

ณ ห้องประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาวะเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะค่ากระต่ายพิมพ์แบบสอบถาม
ค่าน้ำมันสำหรับการเดินทางลงสำรวจพื้นที่

แต่เมื่อคิดสรุบดีแล้ว ราคาเต็มร้อยที่เรียกเก็บจากลูกค้า
จะแบ่ง 60 เปอร์เซ็นต์ เป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล 20
เปอร์เซ็นต์ เป็น “รายรับ” ของมหาวิทยาลัย อีก 20 เปอร์เซ็นต์
ถึงจะเป็น “รายได้” เข้าสวนดุสิตโพล

อัตรานี้คือราคาสำหรับองค์กรธุรกิจทั่วไป ที่ทำให้สวน
ดุสิตโพลพอจะมี “กำไร” เป็นกอบเป็นกำ

หากเป็นส่วนราชการ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขอ
ความร่วมมือเข้ามา สวนดุสิตโพลจะเรียกเก็บเฉพาะต้นทุนที่เป็น
เบี้ยเลี้ยงนักศึกษา อุปกรณ์สำนักงาน ค่าพิมพ์ ค่าเดินทาง การ
ทำประมวลผล การจัดทำรูปเล่ม

ยกเว้นก็แต่เพียงหน่วยงานมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
เช่น งานวิจัยของอาจารย์ การประเมินโรงแรมสวนดุสิตเพลส

งานเหล่านี้ไม่มีการคิดค่าใช้จ่าย เพราะเป็นงานที่
มหาวิทยาลัยจะนำไปพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหาร
จัดการต่อไป อีกทั้งสวนดุสิตโพลเป็นหน่วยงานในสังกัด
มหาวิทยาลัยอยู่แล้ว

ฉะนั้นเมื่อการทำโพลยึดถือเป็น “อาชีพ” ได้ สวนดุสิต
โพลก็สู้สุดส่าห์ “สร้างเนื้อสร้างตัว” ค่อยๆ “เก็บหอมรอมริบ”
ความไว้วางใจมาขนาดนี้

ความคาดหวังของผู้ว่าจ้างก็ย่อมมากขึ้นเป็นเงาตามตัว
รับงานใดมาก็ต้องส่งงานให้ทัน ศักยภาพของ “เด็ก” ก็
ต้องพัฒนาขึ้น มิฉะนั้นชื่อเสียงที่สั่งสมมายาวนาน อาจต้องแลก
กับการถูกขึ้น “บัญชีดำ” ว่าส่งงานช้า คุณภาพไม่สมราคา

ถูกปรับนะไม่เท่าไร เสียชื่อเสียงที่สวนดุสิตโพลหว่านดกแล้ว
การ “เคียวกร่า” เจ้าหน้าที่จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้

โดยเฉพาะการลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ซึ่ง “ยากขึ้น” เพราะ
คนไม่ค่อยอยากตอบตามสภาพความเป็นจริง

การเก็บข้อมูลที่ดี เจ้าหน้าที่ต้องรู้จักสังเกต รู้จักใช้หลัก
จิตวิทยาเพื่อให้ได้ข้อมูลออกมา

เพราะการทำโพล ข้อมูลเปรียบได้กับ “วัตถุดิบ” ที่ใช้
ประกอบหรือแปรรูปอาหาร วัตถุดิบดี เมื่อบวกกับวิธีการปรุงที่
ถูกต้อง ขั้นตอนแปรรูปได้มาตรฐาน ผลผลิตที่ได้ก็มีคุณภาพ
อยากได้ผลลัพธ์ดีต้องมีจุดเริ่มต้นที่ดี

การสังเคราะห์ การวิเคราะห์ “ข้อมูล” ในการทำโพล
ไม่ต่างอะไรกับการแปรรูปอาหาร ต้องใช้กรรมวิธีมากมาย ต้อง
มีการตรวจสอบ “เช็กซ้ำ” ว่าข้อมูลตัวเลขที่ได้มาใช้ได้หรือไม่

มิใช่ว่าปริมาณข้อมูลที่มากขึ้นหมายถึงความแม่นยำที่
มากขึ้น หรือได้ตัวเลขมาแล้วจะ “คีย์” เข้าเครื่องได้ทันที หาก
ขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลที่ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา ไม่ใช่
ตอบแบบจำใจ ตัวเลขที่ได้มาจึงต้องสกรีนกันอย่างเข้มข้น

ช่วงหนึ่ง ดร.สุชุม ถึงกับ “เอือมระอา” กับความ
“มกง่าย” ของนักศึกษา โดยครั้งนั้น ดร.สุชุม จ่ายงานให้
บรรดานักศึกษาไปทำแบบสอบถามกับประชาชนในพื้นที่ต่างๆ

ลมหายใจยังไม่ทันระบายออก ไม่เกินครึ่งชั่วโมง
นักศึกษาก็นำข้อมูลที่ทำเสร็จแล้วกลับมา

ปรากฏเห็นข้อมูลแล้วแทบโง่งน เพราะเป็นข้อมูลที่
นักศึกษาไม่ได้ลงไปสอบถามคนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายจริงๆ

ประสบการณ์ครั้งนั้นทำให้ ดร.สุชุม ต้องคุมเข้มการทำ

แบบสอบถามของกลุ่มนักศึกษาอย่างใกล้ชิดด้วยการให้นักศึกษา
ส่งไปรษณีย์ไปตามบ้านกลุ่มเป้าหมาย โดยให้ทางผู้ทำ
แบบสอบถามเขียนชื่อที่อยู่ตอบกลับมายังสวนดุสิตโพล เพื่อให้
ผลโพลถูกต้องที่สุด

แต่จะทำเช่นนี้ตลอดไปก็คงไม่ได้ สวนดุสิตโพลจึงปรับ
ยุทธวิธีใหม่ด้วยการจัดตั้งเจ้าหน้าที่ประจำประมาณ 25 คน ซึ่ง
แต่ละคนจะต้องมี “ลูกข่าย” ที่จริงใจในการทำแบบสอบถาม

เรียกว่าต้องมีการซื้อใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของสวนดุสิต
โพลกับลูกทีม เพื่อความถูกต้องในการทำสำรวจโพลแต่ละครั้ง

แล้วการเติบโตก็อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสวนดุสิตโพล
เริ่มมี “ผังการทำงาน” มีการจัดการเชิงธุรกิจมากขึ้น ขณะ
เดียวกันก็ตระหนักว่าธุรกิจโพลเป็นธุรกิจด้านงานวิชาการ ซึ่ง
ต้องหารายได้โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณของมหาวิทยาลัย
ทำให้สวนดุสิตโพลจำเป็นต้องรับงานจากภาคเอกชนมากขึ้น

และเพื่อเลี้ยงองค์กรให้เติบโต สวนดุสิตโพลยังเตรียม
ปรับสถานะเป็น “บริษัท” ในอีก 2 ปีข้างหน้า

“คงเป็นเรื่องหลีกเลี่ยงยาก เนื่องจากปัจจุบัน
มหาวิทยาลัยได้มีการเตรียมการออกนอกระบบ ฉะนั้นหน่วยงาน
ต่างๆ จะต้องอยู่ได้ด้วยตัวเอง นอกจากนั้นการที่จะต้องสร้าง
พัฒนา และต่อยอดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาย่อมไม่สามารถทำได้
ในวันเดียว สิ่งเหล่านี้จึงผลักดันให้สวนดุสิตโพลต้องปรับตัว
และยังคิดต่อไปด้วยว่าถ้ามีบริษัทลูกก็จะแยกออกมาให้ชัดเจน
ว่างานส่วนไหนเป็นการทำมาหากิน งานส่วนไหนเป็นงานเชิง
วิชาการ เป็นงานทางสังคม”

ซึ่ง ดร.สุชุม มั่นใจว่าไม่ใช่เรื่องเพ้อฝันอย่างแน่นอน!

สวนดุสิตโพลงานรุกถึงขนาดว่าบางเดือนต้องมียานโพลส่ง “ลูกค้า” เป็นสิบๆ เรื่อง ทำเงินเข้าสวนดุสิตโพลชนิดที่เรียกสายตาทันไส้จากคนซื้อจนได้ไม่ยาก...ส่วนจะมากขนาดไหนดูได้จากตลาดโพลเมืองไทยซึ่งมีมูลค่าประมาณการ 50 ล้านบาทต่อปี สวนดุสิตโพลครองมาร์เก็ตแชร์มากเป็นอันดับ 1 ถึง 40 เปอร์เซ็นต์!

บทที่ 8

วัดรอยเท้ากูรูโฟล

นับแต่ จอห์น กัสสป์ ได้นำระบบการวิจัยตลาดมา
ประยุกต์ใช้กับการทำโพลการเมืองจนเป็นมาตรฐาน
ตามระบบวิธีวิจัย การทำโพลเลือกตั้งก็กลายเป็น
“สัญลักษณ์” และเป็น “ประเพณี” อยู่คู่กับการ
ชิงชัยในสนามเลือกตั้งของสหรัฐอเมริกาตลอดมา
เมื่อสวนดุสิตโพลมีโอกาสไปศึกษาดูงานของ
สำนักโพลระดับกูรูโลกอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติการ
“วัดรอยเท้า” ก็เริ่มต้นขึ้น...

“กัลลัปโพล” (Gallup Poll) สำนัก
โพลชื่อดัง ก่อตั้งขึ้นในปี 1936
(พ.ศ.2479) โดย จอร์จ กัลลัป
(George Gallup) “กูรูโพลระดับ
โลก” ผู้พลิกวงการ “โพล” ของ

สหรัฐอเมริกา และพิสูจน์ให้เห็นคุณค่าของการทำโพลด้วยวิธี
การทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Approach) ด้วยการทำนาย
โพลเลือกตั้ง ว่าประธานาธิบดี แฟรงคลิน ดี. รูสเวลต์
จะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอีก 1 สมัยได้อย่างถูกต้อง
ในปี 1936 (พ.ศ.2479)

จากการทำนายการเลือกตั้งที่แม่นยำ อันเป็น “บันได
ดารา” สู่การเป็นสำนักโพลที่มีชื่อเสียง หลายสิบปีที่กัลลัปโพล
ต้องฝ่าฟันอุปสรรคนานัปการ ลองผิดลองถูก ทำนายผิดพลาด
ก็มิให้เห็นหลายครั้ง จน ณ วันนี้ “กัลลัปโพล” กลายเป็นสำนัก
โพลระดับโลก

เป็นสำนักโพลระดับตำนานที่คนทำโพลใฝ่ฝันเอาเป็น
เยี่ยงอย่าง

เป็นอีกหนึ่งเป้าหมายที่ “สวนดุสิตโพล” ต้องการไป
ให้ถึง

การทำโพลเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิด
การทำโพลที่เป็นต้นแบบให้กับประเทศต่างๆ นั้น มีประวัติ
ความเป็นมาเริ่มต้นเมื่อเกือบ 200 ปีก่อน คือในการเลือกตั้ง
ประธานาธิบดีเมื่อปี 1824 (พ.ศ.2463) หนังสือพิมพ์แฮร์ริสเบิร์ก
เพนซิลเวเนีย (Harrisburg Pennsylvanian) ได้ส่งผู้สื่อข่าวออก
ไปสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง
จากนั้นนำผลสำรวจความคิดเห็นเหล่านั้นมาตีพิมพ์เผยแพร่จนเป็น
กระแส “ฮิต” ให้หนังสือพิมพ์อื่นๆ ทำตามกันในการเลือกตั้ง
ประธานาธิบดีต่อๆ มา

จึงถือได้ว่าสื่อมวลชนเป็น “คนทำคลอด” โพลเลือกตั้ง
ไม่ใช่สถาบันการศึกษา

แต่เพราะการสำรวจของบรรดาหนังสือพิมพ์เหล่านั้น
เป็นการสำรวจด้วยวิธีการ “ง่าย ๆ” คือสอบถามความคิดเห็น
กลุ่มตัวอย่างตามความ “สะดวก” ของผู้สื่อข่าว ไม่ได้มี “หลัก
วิชา” หรือ “แบบแผน” ตามวิธีการทางสถิติ ทำให้การทำนาย
ผลเลือกตั้งมีความคลาดเคลื่อน ขาดความแม่นยำ ผิดพลาด
มหาดศาล ทำให้ต้อง “สังคายนา” การทำโพลกันใหม่

ซีโรผู้บุกเบิกโพลการเมืองรูปแบบใหม่ก็คือ จอร์จ
กัลลัป นั่นเอง

และความสำเร็จในการทำนายผลเลือกตั้งประธานาธิบดี
สหรัฐของกัลลัปโพลเมื่อ พ.ศ.2479 ก็ถือเป็นการเปลี่ยนยุค

“โพลเทียม” (Straw Poll) ที่ไร้ระเบียบแบบแผน มาสู่การทำโพลที่มี “วิธีวิจัยทางสถิติ” ตามนิยามของโพลในปัจจุบัน

จอร์จ กัลลัป ได้นำระบบการวิจัยตลาดมาประยุกต์ใช้ในโพลเลือกตั้งของ “กัลลัปโพล” ซึ่งทำให้ผลการเลือกตั้งมีความถูกต้องแม่นยำ และการทำโพลที่ใช้วิธีวิจัยทางสถิติเช่นนี้ก็กลายเป็นมาตรฐานของการทำโพลเลือกตั้ง จนเป็นแบบอย่างให้กับสำนักโพลทั่วโลกและประเทศไทยในที่สุด

“ผมรู้จักกัลลัปโพลมานาน และได้ศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับกัลลัปโพลมาอย่างต่อเนื่อง รู้ว่ากัลลัปโพลต้องผ่านร้อนผ่านหนาวมามาก กว่าที่จะได้เป็นสถาบันโพลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก และเป็นต้นแบบของสำนักโพลหลายๆ แห่ง รวมถึงสวนดุสิตโพล”

แต่กัลลัปโพลก็ไม่ใช่เป็นเพียง “ต้นแบบ” ของสวนดุสิตโพลเท่านั้น เพราะเจ้าพ่อโพลเมืองไทยคนนี้นี่ยังมีเป้าหมายที่ไกลกว่านั้น

“ผมวาดฝันว่าสักวันหนึ่ง พวกเราจะยิ่งใหญ่ได้เหมือนกัลลัปโพล!”

และเมื่อรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้เกียรติเชิญ ดร.สุขุม และทีมงานสวนดุสิตโพล ไปเป็นหนึ่งในผู้ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้ง ก็ “เข้าทาง” ในทันที

ดร.สุขุม บอกว่า การมีโอกาสไปดูงาน ไปสัมผัสบรรยากาศการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ และดูการทำงานของสำนักโพลระดับโลกอย่างใกล้ชิด เป็นหนึ่งใน “ทางด่วน” ของการพัฒนาแบบก้าวกระโดด เพื่อ “go inter” ของสวนดุสิตโพล

เป็นการเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลที่ทำให้เกิดการพัฒนา
ทั้งกระบวนการทำงาน และกระบวนการคิดของบุคลากร
โดยสวนดุสิตโพลมีโอกาสถึง 4 ครั้งในการร่วม
สังเกตการณ์การเลือกตั้งในสหรัฐ

ครั้งแรกเกิดขึ้นในปี 1996 (พ.ศ.2539) ทีมงานได้ไป
ศึกษาระบบการทำโพลของกัลลัปโพลแบบใกล้ชิด ทำให้ได้
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางระบบในการบริหารงาน และ
ทำโพลของสวนดุสิตโพล

ครั้งที่ 2 เป็นการสังเกตการณ์การเลือกตั้งประธานาธิบดี
ในปี 2000 (พ.ศ.2543) ซึ่งเป็นการแข่งขันกันระหว่าง จอร์จ
ดับเบิลยู. บุช ผู้สมัครของพรรครีพับลิกัน กับ อัล กอร์ จาก
พรรคเดโมแครต

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ ได้แก่
เทคนิคการสอบถามความคิดเห็น “กลุ่มตัวแทน” หรือ Focus
Group ซึ่งเป็นวิธีการสำรวจที่ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกตาม
แนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ

อีกหนึ่งวิทยายุทธที่ได้รับการถ่ายทอด คือการสัมภาษณ์
สัมภาษณ์ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งภายหลังออกจากคูหาเลือกตั้งว่า
“เลือกใคร” หรือที่เรียกว่าเอกซิตโพล (Exit Poll)

ซึ่งสวนดุสิตโพลได้นำมาใช้ในการเลือกตั้งแทบทุกครั้ง
จนกลายเป็น “ประเพณี” ไปแล้ว

การสังเกตการณ์ครั้งที่ 3 เป็นการเลือกตั้งประธานาธิบดี
สหรัฐ ในปี 2004 (พ.ศ.2547) ซึ่งเป็นการขับเคี่ยวกันระหว่าง
จอร์จ ดับเบิลยู. บุช กับ จอห์น แครรี แห่งพรรคเดโมแครต
ครั้งนี้มีบทเรียนที่น่าสนใจคือความผิดพลาดของ

เอกซิตโพลจากบรรดาสำนัโพลในสหรัฐ ที่ระบุว่า จอห์น แครรี เป็นฝ่ายชนะขาด

แต่ผลเลือกตั้งจริงกลับตรงข้าม!

เรียกว่าไปครั้งนี้ต้องค้ความรู้ใหม่ติดไม้ติดมือกลับมา

ครั้งที่ 4 คือการสังเกตการณ์การเลือกตั้งประธานาธิบดี ระหว่าง บารัก โอบามา แห่งพรรคเดโมแครต กับ จอห์น แมคเคน จากพรรคริพับลิกัน ซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นล่าสุดเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2008 (พ.ศ.2551)

เป็นการเลือกตั้งชนิด “มันหยด” แม้แต่สำนักโพลในสหรัฐยัง “เกร็ง” กับการทำโพลเพื่อคาดเดาผู้ชนะการเลือกตั้ง หลังจากที่เคย “พลาด” มาแล้ว

เป็นการเลือกตั้งที่สำนักโพลต่างๆ ยอมรับว่า แค่เปลี่ยนคำถามเพียงคำเดียวในโพล คำตอบก็แตกต่างกันได้

แม้แต่การเรียงลำดับคำถามก็มีผลต่อการตอบแบบสอบถามเช่นกัน

สำหรับสวนดุสิตโพล ครั้งนี้ก็คือ “ภาคสนามระดับอินเตอร์”

การเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลใช้เวลากว่า 1 อาทิตย์ของนักวิจัยสวนดุสิตโพล 19 ชีวิตจากหลากหลายสาขาวิชา กลายเป็นการสังเกตการณ์ที่ได้ความรู้แปลกใหม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการ “วัดรอยเท้า” กลับโพล

นั่นคือ การแกะรอยวิธีการทำโพลแบบอเมริกันแท้จากมหาวิทยาลัยมิชิแกน ซึ่งมีความโดดเด่นด้านรัฐศาสตร์

การเกาะติดสนามเลือกตั้งแบบ ‘เมกา-’เมกา

การรณรงค์หาเสียงที่เข้มข้น ดูเดือด การต่อสู้ขับเคี่ยว

กันแบบเอาเป็นเอาตาย ถึงพริกถึงขิง

การโหมโรงของสื่อโทรทัศน์ทุกสถานีที่นำเสนอข่าว
เลือกตั้งแบบเจาะลึก และวิเคราะห์ข่าวกันแบบข้ามวันข้ามคืน

หรือแม้แต่การเก็บข้อมูล โดยวิธีการสังเกตบริเวณจุด
เลือกตั้งของโรงเรียน Walker Jones Elementary School ณ
กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในวันเลือกตั้งที่ 4 พฤศจิกายน 2551

ดร.สุชุม เล่าให้ฟังถึงบรรยากาศการเลือกตั้งที่สหรัฐด้วย
แววตาเป็นประกาย

“กว่า 1 อาทิตย์ที่เฝ้าสังเกตการณ์การเลือกตั้งในสหรัฐ
เป็นประสบการณ์ที่คุ้มค่าสำหรับพวกเราทั้ง 19 ชีวิต บรรยากาศ
การเลือกตั้งในประเทศที่ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองใน
การแสดงออกทางการเมือง ความภูมิใจในความเป็นพลเมือง
รู้จักการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมือง ต่อต้าน
อำนาจรัฐที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนรู้จักเรียกร้องผลประโยชน์และ
คุณภาพชีวิตที่ดีจากรัฐบาล โดยเคารพในกรอบกฎหมายของ
ประเทศ จนทำให้การเข้าสู่อำนาจของผู้นำไปโดยไร้ข้อกังขา
ข้างเป็นบรรยากาศที่เต็มไปด้วยกลิ่นอายอันอบอุ่นด้วยความ
เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง”

บทสรุปสุดท้ายของการเลือกตั้ง คือชัยชนะอย่างท่วมท้น
ของ บารัค โอบามา ในการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดี
คนที่ 44 ของสหรัฐ

ประธานาธิบดีผิวสีคนแรกในประวัติศาสตร์การเมือง
ลุงแซม

ปรากฏการณ์ทางการเมืองดังกล่าว ถือเป็นภาพสะท้อน
ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนของพัฒนาการที่เติบโตขึ้นของระบอบ

ผมรู้จักกลัปโพลมานาน...รู้ว่ากลัปโพลต้อง
ผ่านร้อนผ่านหนาวมาก กว่าจะเป็นสถาบันโพลที่มี
ชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก และเป็นต้นแบบ
ของสำนักโพลหลายๆ แห่ง รวมถึงสวนดุสิตโพล...
ผมคาดฝันว่าสักวันหนึ่ง พวกเรายังใหญ่ได้
เหมือนกลัปโพล!

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

ประชาธิปไตย และความเท่าเทียมกันของสิทธิมนุษยชนในสังคมอเมริกา

การพัฒนาดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ใช้เวลาสะสมมาอย่างยาวนาน โดยความตื่นตัวทางการเมืองของชาวอเมริกัน เกิดขึ้นจากการปลุกฝังโดยครอบครัว และการให้ความรู้ของระบบการศึกษา ทำให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้งสิทธิและหน้าที่ของการใช้อำนาจอธิปไตยที่อยู่ในมือ จนทำให้ไม่เกิดการขายเสียง

ขณะที่นักการเมืองส่วนใหญ่ เมื่อไม่สามารถใช้ “อำนาจเงิน” หรือ “อำนาจมืด” บีบบังคับให้ประชาชนเลือกตนเข้าสู่อำนาจได้ ก็จำเป็นต้องใช้ผลงานที่ผ่านๆ มา การหาเสียง และนโยบายที่ “ถูกใจ” และ “ถูกต้อง” ในการเอาชนะใจประชาชน ส่วนสื่อมวลชนต่างก็ทำหน้าที่ของตนในการนำเสนอประวัติผู้สมัคร นโยบายพรรค และวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

เมื่อ “เสาหลัก” ที่ค้ำชูระบอบประชาธิปไตยต่างทำหน้าที่ของตนอย่างเข้มแข็ง ก็คงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ระบอบประชาธิปไตยจะเฟื่องฟู

“หลังจากผมนั่งครุ่นคิดเชิงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเลือกตั้งสหรัฐและการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศไทย ทำให้พบความแตกต่าง 3 ประการ”

3 ประการดังกล่าวประกอบด้วย

ประการแรก คือ ประชาชน ซึ่งมีความเข้าใจแก่นแท้ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย “การปกครองจาก

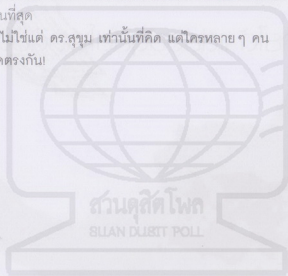
ประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน”

ประการที่ 2 คือ สื่อมวลชน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของการเป็น “กระบอกเสียงของสังคม” ได้อย่างถึงแก่น

และประการสุดท้าย คือ “น้ำใจ” นักการเมือง ที่รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย รู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

ดูเหมือนว่าความแตกต่างข้อสุดท้ายนี้แหละที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่าง “การเลือกตั้งอเมริกา ไม่ใช่เลือกตั้งไทย” ได้ชัดเจนที่สุด

ไม่ใช่แค่ ดร.สุชม เท่านั้นที่คิด แต่ใครหลายๆ คนน่าจะคิดตรงกัน

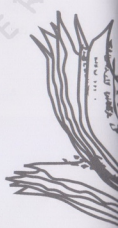

บทที่ 9

“ผมตายได้ แต่สวนดุสิตโพลต้องอยู่!”

17 ปีกับกว่า 4,000 หัวข้อในยุคสมัยโพล
เกสร่อนเมือง ไม่ใช่เครื่องการันตีว่าสวนดุสิต
โพลจะเป็นสำนักโพลเหรียญทองได้ตลอดไป
วันนี้สวนดุสิตโพลต้องฉีกตัวเองจากการ
“รายงานผล” แบบเดิมๆ ไปสู่รูปแบบอื่น
ที่เข้าถึงชีวิตประจำวันของคนได้ง่ายขึ้น

หากเปรียบอายุ 17 ปี เป็นช่วงวัยของคนคนหนึ่ง สวนดุสิตโพลคงจัดอยู่ในวัยหนุ่มสาวที่เต็มเปี่ยมไปด้วยไฟของคนรุ่นใหม่

เป็นคนรุ่นใหม่ที่กำลังคิด กล้าลองทำสิ่งใหม่ตลอดเวลา

เกือบ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา

สวนดุสิตโพลมีผลงานเผยแพร่สู่สาธารณชนรวมแล้วทั้งหมดกว่า 2,000 เรื่อง ซึ่งยังไม่นับรวมโพลที่เป็นมือปืนรับจ้างให้กับองค์กรต่างๆ ทั้งที่ “ลับ”

และ “ไม่ลับ” อีกจำนวนมาก

หากนับกันจริงๆ ผลงานสวนดุสิตโพลคงมีประมาณกว่า 4,000 หัวข้อ!

เป็น 4,000 หัวข้อที่ครอบคลุมเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นสถาบันพระมหากษัตริย์ และศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนต้องทำโพลด้วยความระมัดระวัง

17 ปีที่ผ่านร้อนผ่านหนาว ผ่านบททดสอบความยาก
ลำบาก ผ่านบทเรียนชีวิตการทำโพล และการรับมือกับการ
คุกคามในรูปแบบต่างๆ แม้อายุจะเป็นเพียงสาวรุ่นหนุ่มกระตอง
สวนดุสิตโพลก็เป็นหนุ่มสาวที่ “กร้านประสบการณ์” มาอย่าง
โชกโชก

สวนดุสิตโพลได้รับทั้งคำชื่นชมและเสียงก่นด่าต่อว่าอย่าง
ไม่มีขึ้นติ แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้สวนดุสิตโพลท้อถอยได้ปล้ม
ทะนงตัว หรือย่อท้อ หวั่นไหว กลับเป็นตัวช่วยเสริมสร้างความ
หนักแน่น แข็งแกร่ง ยิ่งทำก็ยิ่งเห็นจุดที่ต้องปรับปรุง และทำให้
มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ยังมีสำนักโพลใหม่ๆ เกิดขึ้น แถมการทำงานใกล้เคียง
กัน สวนดุสิตโพลทำอะไรได้ สำนักโพลอื่นก็ทำได้ สวนดุสิตโพล
ทลายถูกอย่างไร สำนักโพลอื่นก็ทลายถูกเช่นกัน หากมันแต่นิ่งกอด
ความสำเร็จเก่าๆ งานที่ทำอยู่คงไม่มีทางพัฒนา สวนดุสิตโพล
จึงต้องถีบหนีตัวเองไปสู่การทำงานที่เหนือกว่าการทำโพล

โพลจะเหนือกว่าโพลได้ต้อง “เป็น” มากกว่าการรายงาน
ผลแพ้ชนะ หรือชี้ความแตกต่างระหว่างตัวเลข ซึ่งโพลแบบนี้
สำนักไหนก็ทำได้

แต่การรู้จัก “ดิ่ง” ความน่าสนใจในผลโพลมา “เล่น”
ต่างหากที่สวนดุสิตโพลต้องทำให้เหนือกว่าคู่แข่ง!

สวนดุสิตโพลต้องเรียนรู้ว่าประเด็นแบบไหนที่สื่อมวลชน
จะให้ความสนใจจน “ต้องหยิบ” มาเป็น “ข่าว”

พูดง่าย ๆ คือ ต้องใช้สื่อเป็น

ถ้าเกี่ยวกับเรื่องชาวบ้านก็ต้องพุ่งไปที่ **ไทยรัฐ เดลินิวส์**

ข่าวสด คม ชัด ลึก ฯลฯ

เป็นโพลวิชาการ สื่อที่เหมาะสมก็ต้องแนวฮาร์ดคอร์อย่าง
มติชน กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์

สื่อแต่ละสื่อมีบุคลิกอย่างไร “ความต้องการ” ข่าวเป็น
แบบไหน ทีมงานสวนดุสิตโพลต้องจำแนกให้ออก

โพลใดเป็นข่าวพาดหัวขึ้นหน้า 1 พาดหัวใหญ่อย่างไรก็
ต้องเก็บเป็นสถิติไว้ บางครั้งทีมงานถึงกับต้องวิเคราะห์กันเลยว่า
“โพลเรื่องนี้ทำไม บางกอกโพสต์ ลง แต่ เนชั่น ไม่ลง”

ทั้งหมดที่ลงทุนลำบากลำบากก็เพื่อจับทิศทางโพลให้ตรง
กับความต้องการของสื่อแต่ละสำนัก

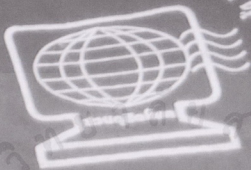
แต่ครั้งจะหวั่นเพียงแค่ “พื้นที่” รายงานเฉพาะผลโพลก็
ไม่ได้อีก เพราะจะคู่แข่งแล้ง ไม่น่าสนใจ ก็ต้องรู้จักหากกลยุทธ์
ให้โพล “แทรก” เข้าไปอยู่ในเนื้อหาข่าวได้อย่างเนียนๆ

เช่น การจากไปของ ไมเคิล แจ็กสัน สวนดุสิตโพลไม่
รีรอเลยที่จะสำรวจความรู้สึกของคนไทยต่อกรณีนี้แล้วส่งไปยัง
สื่อต่างๆ โดยมีการตั้งประเด็นน่าสนใจเช่นว่า เรื่องใดของ
ไมเคิล แจ็กสัน ที่คนไทยอยากรู้และต้องการให้สื่อนำเสนอ
คนไทยอยากพูดอะไรกับ ไมเคิล แจ็กสัน เป็นครั้งสุดท้าย ข่าว
การเสียชีวิตของ ไมเคิล แจ็กสัน สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งใดบ้าง

หรือแม้แต่ “โพลหลินปิง” สวนดุสิตโพลยังชี้ถึงความ
ต้องการในการติดตามการเจริญเติบโตของคนไทยทั่วประเทศ
ซึ่งได้ผล เพราะ “ประเด็น” ของโพลอยู่ในกระแส และ
ยังทำให้ข่าวมี “ลูกเล่น” น่าสนใจมากขึ้น

นอกจากนี้นิสัยคนอ่านโพลเปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้อยากรู้
เพียงใครแพ้ ใครชนะ แพ้ชนะต่างกันเท่าไร แต่คนอ่านเริ่ม
อยาก “รู้เรื่อง” แบบวิเคราะห์เจาะลึก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
SUAN DUSIT RAJABHAT UNIVERSITY

SD.POLL

www.dusitpoll.dusit.ac.th

สวนดุสิตโพล
SIUAN DUSIT POLL

DUSIT UNIVERSITY

การนำผลโผลมาเขียนเป็นบทความในหน้าหนังสือพิมพ์
จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ฉีกแนวออกจากโผลแบบเดิม ๆ

“บางคนเห็นโผลในหน้าหนังสือพิมพ์ก็รู้สึกเบื่อแล้ว แต่
พอปรับเป็นบทความ คนกลับสนใจขึ้นมา และบทความต่างๆ
เหล่านี้บางครั้งก็สื่อสารลงไปถึงระดับรากหญ้าได้เหมือนกัน”

แต่จะสร้างความใหม่ ความทันสมัย ความสด หรือ
สารพัดลูกเล่นขนาดไหน ประชัญในการนำเสนอ “ข้อมูลที่ได
มา” ก็ยังคงเป็นหัวใจของการทำโผลที่มีอาจจะเลยได้

นั่นคืออย่าได้เติมแต่งอคติส่วนตัวหรือวิจารณ์ “ล้ำเส้น”
ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่!

เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่งของ “นักทำโผล
มืออาชีพ”

และนี่คือความภาคภูมิใจเล็กๆ ของทีมงานสวนดุสิตโผล
ที่สามารถนำผลโผลไป “พลิกแพลง” เชิงกลยุทธ์ได้โดยไม่ละทิ้ง
ปรัชญาของการทำโผล

ตีประเด็นให้ออก เล่นกับข่าวให้เป็น ผลโผลก็กลายเป็น
“สลิ้น” ที่ “เข้าถึง” คนได้ง่ายขึ้น

หรือการที่สวนดุสิตโผลเข้าไปมีส่วนร่วมในรางวัลท็อป
อะวอร์ดของนิตยสารทีวี่ฮูล รวมไปถึงการเข้าไปทำรายการ
โทรทัศน์ของ ดร.สุภูมิ ในรายการ “เช้าวันนี้ทาง ททบ.5” ร่วม
กับ ศิริบุรณ์ ณัฐพันธ์ รายการ “ช่วยคิด ช่วยทำ” ทางช่อง 3
ร่วมกับ รศ.สุภูมิ นवलสกุล นักพูดฝีปากกล้า และรายการ
“ก่อนตัดสินใจ” ทางช่อง 11 ที่หยิบยกโผลในประเด็นต่างๆ
มาวิเคราะห์ ความยาวประมาณครึ่งชั่วโมง ก็ทำให้สวนดุสิตโผล
เป็นจุดสนใจและเป็นที่รู้จักไม่น้อย

“บางครั้งเราจำเป็นต้องยืมจมูกคนอื่นหายใจ แต่อย่างน้อย ทำให้สวนดุสิตโพลมีเวทีทำงาน และช่วยเผยแพร่ชื่อของสำนักโพลให้ขยายออกไปในวงกว้างมากขึ้น”

นี่ยังไม่รวมถึงรายการวิทยุทางคลื่น FM 90.5 ทุกเช้าวันจันทร์-ศุกร์ ที่ ดร.สุชุม สามารถนั่ง “รายงาน” ข่าวของสวนดุสิตโพลที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ได้ตลอด

หากมองจากสิ่งที่เป็น อยู่ คือ ในวันนี้ สวนดุสิตโพลช่างก้าวมาไกลเกินกว่าจุดเริ่มต้นจากศูนย์ไปมากโขทีเดียว

อย่างก้าวชั่วระยะ 17 ปีที่ผ่านมา สวนดุสิตโพลได้เรียนรู้หลากหลาย

เรียนรู้ว่าประเด็นอะไรบ้างเป็นข้อจำกัดของการทำโพล

เรียนรู้ว่าคนทำโพลก็เจอคนหลอกโพลได้

เรียนรู้ว่าอารมณ์และพฤติกรรมของผู้ตอบคำถามก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มองข้ามไม่ได้ ความเร่งรีบในวิถีประจำวัน โดยเฉพาะคนในกรุงเทพฯ มีส่วนทำให้ความแม่นยำของคำตอบถูกบิดเบือน จับตอบเพราะเกรงใจ หรือปิดความรู้ค่าญ แตกต่างจากกลุ่มชาวบ้านที่มีเวลาเหลือเฟือ จึงมักชวนคุยเรื่อยเปื่อยกว่าจะได้ข้อมูลแต่ละคำตอบต้องใช้เวลามากกว่าปกติ

เรียนรู้ว่าประเด็นลับๆ ส่วนตัว การตั้งกล่องรับแบบสอบถามในที่เฉพาะก็ไม่ทำให้ได้รับคำตอบ “จริงแท้” กว่า การสำรวจความคิดเห็นในที่สาธารณะ

และบางประเด็น “เซนซิทีฟ” เกินกว่าคนทำโพลจะเข้าใจ

อย่างเช่นช่วงฟุตบอลโลกฟีเวอร์ครั้งหนึ่งมีข่าวพระสงฆ์นั่งดูบอลในทีวี สวนดุสิตโพลจึงทำโพลเรื่องพระสงฆ์กับการพนันบอล

“เรียกว่างานนี้สวนดุสิตโพลถูกค่าไม่มีดีเลย” ดร.สุภูมิว่า
เรื่องนี้จึงเป็นบทเรียนว่าเรื่องจริงบางอย่างสังคมส่วนใหญ่
ยังยอมรับไม่ได้

“ทีมงานหลายคนยังนึกไม่ออกว่าสวนดุสิตโพลผิดอะไร
ตรงไหน เพราะเราแค่ชี้ประเด็นให้สังคมรับรู้ ไม่ได้ต้องการ
ทำให้ศาสนาพุทธมัวหมอง”

กระทั่งวันนี้...ทีมงานสวนดุสิตโพลก็ยังมีคำถามเช่นเดิม
ว่า ทำไมๆๆ ถึงทำไม่ได้

ตลอดระยะเวลา 17 ปีที่สวนดุสิตโพลได้เรียนรู้ผ่านการ
ทำงาน จึงกลายเป็นองค์ความรู้ที่มี ดร.สุภูมิ เป็นผู้ลงหลักปัก
เสาเข็มไว้

อย่างไรก็ตาม รากฐานที่ ดร.สุภูมิ พยายามสร้างให้สวน
ดุสิตโพลทั้งหมดก็ย่อมปฏิเสธไม่ได้เช่นกันว่าภาพลักษณ์ของ
สวนดุสิตโพลคือ ดร.สุภูมิ และ ดร.สุภูมิ ก็คือสวนดุสิตโพล
เช่นนี้แล้วหากในวันที่สวนดุสิตโพลไร้ผู้ก่อตั้งที่ชื่อ
ดร.สุภูมิ เฉลยทรัพย์ อนาคตจะเป็นอย่างไร

“ผมตายได้ แต่สวนดุสิตโพลต้องอยู่!”

ทำอย่างไรสวนดุสิตโพลจะยังคงอยู่ได้โดยปราศจากเขา
นั่นคือโจทย์สำคัญที่ ดร.สุภูมิ ต้องขบคิด เพราะเมื่อสวนดุสิต
โพลจะวางตัวเป็น “สถาบัน” ที่น่าเชื่อถือของสังคม แต่การ
บริหารจัดการยังเป็นเรื่องที่ทีมงานทุกคนเป็นกังวลว่าจะมีใคร
สานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่ากับ ดร.สุภูมิ

เจ้าพ่อโพลให้เวลาอีก 5 ปี

นับจากนี้ไปอีก 5 ปี เจ้าพ่อโพลคนดัง “ต้อง” วางมือ
อย่างเป็นทางการ เนื่องจากปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยได้ต่ออายุ

ราชการให้กับ ดร.สุชุม ไป 5 ปี ช่วงเวลา 5 ปีนี้ ดร.สุชุม จึงต้องค่อยๆ ปลีกตัวเองออกมาเพื่อเปิดโอกาสให้ “คนรุ่นใหม่” ได้เข้ามาสานงานต่อ และจัดเตรียมทุกอย่างให้สวนดุสิตโพลอยู่ในสภาพที่ “วางใจได้” ไปพร้อมๆ กับการสร้างคุณภาพให้โพลเป็นที่น่าเชื่อถือ และพัฒนาสวนดุสิตโพลก้าวไปสู่การเป็นสำนักโพลระดับสากล

แต่กว่าวันนั้นจะมาถึง เจ้าพ่อโพลคนนี้คงต้องเหนื่อยอีกยกใหญ่ทีเดียว

การดำรงอยู่ของสวนดุสิตโพล

รศ.ดร.ศิริโรจน์ พลพันธ์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

“เมื่อประมาณ 17 ปีมาแล้ว พล.สุภูมิ เจดยกรัณย์ (รศ.ดร.สุภูมิ เจดยกรัณย์ ในปัจจุบัน) ได้เสนอโครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่กำลังเป็นความสนใจของประชาชน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อสะท้อนให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้วาทะประชาชนได้อย่างไร โดยจัดทำในลักษณะการใช้ข้อมูลแบบสำรวจเหมือนการทำโพลในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้นักศึกษาหลักสูตรบริหารรัฐกิจศาสตร์และสาขานิเทศศาสตร์เป็นพู่กันข้อมูล การวิเคราะห์พลอาจารย์และนักศึกษาร่วมกันกลั่นกรองความถูกต้องเหมาะสม ก่อนนำเสนอต่อสาธารณชนต่อไป พบเห็นด้วยและสนับสนุน เพราะนอกจากจะเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้ว

ยังจะเป็นการพิทปะสนการณ์ในวิชาชีพให้กับนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง
อีกด้วย จากนั้นผลงานศิลปะจึงได้เกิดขึ้นและมีการพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง ความโดดเด่นของผลงานศิลปะเกิดจากการนำเสนอ
และการจัดเก็บข้อมูลจริง ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ทางวิชาการ
ทำให้ผลงานออกมาเป็นที่ยอมรับของสื่อและสาธารณชน

“การนำเสนอข้อมูลใดๆ ออกไปก็ย่อมจะมีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและ
ไม่เห็นด้วย ความกดดันก็ต้องเกิดขึ้นสำหรับผู้ที่ทำ แต่ทำข้อมูลนั้น
อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง สามารถตรวจสอบได้และถูกต้อง
ตามหลักวิชาการ ความกดดันนั้นก็ลดลง กลายเป็นสิ่งที่ทำให้เรา
ได้รับปรับปรุงพัฒนารูปแบบและวิธีการให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อ
รองรับแรงกดดันนั้นๆ ได้

“คำถามว่า ทำไมถึงต้องสนับสนุน (back up) ให้กับผลงานศิลปะ
ไปเลยล่ะ ก็เพราะว่าผลงานศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของผลงานศิลปะ
เป็นชื่อเสียงของผลงานศิลปะ และเป็นผลงานของผลงานศิลปะ ที่
คนผลงานศิลปะควรภาคภูมิใจ

“การดำรงคงอยู่ของผลงานศิลปะนั้นขึ้นอยู่กับทรานส์นูน
ของคนในองค์กร และความเชื่อมั่นในการนำเสนอข้อมูล คงจะเป็น
ประโยชน์ต่อสังคมบนพื้นฐานของความถูกต้องทางวิชาการ และ
ข้อเท็จจริงที่ได้มา การปราศจากอคติ และความเชื่อศรัทธาในการ
นำเสนอ จะทำให้ผลงานศิลปะยืนยงคู่กับผลงานศิลปะได้ถาวร

“ในฐานะผู้บริหารสูงสุดขององค์กรและเพื่อนร่วมงาน ขอ
อวยพรให้ผลงานศิลปะมีการพัฒนาได้อย่างเข้มแข็งตาม
มาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ ให้มีกำลังใจที่ดีเพื่อปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์กร
และสังคมต่อไป”

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บันได 5 ขั้นสู่การทำโพล

การทำโพลเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้สังคมสามารถ “ประเมิน” หรือ “คาดการณ์” สถานการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งได้

โพลจะแม่นยำ ถูกต้อง หัวใจของการทำโพลจึงอยู่ที่ขั้นตอนและวิธีการทำโพล

โพลที่ดีจะต้องมีความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ ± 5 เปอร์เซ็นต์ และโพลจะถูกต้องแม่นยำก็ต้องกระทำตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1

การกำหนดเป้าหมาย

เป็นขั้นตอนที่จะบอกให้ทราบว่าโพลนั้นทำขึ้นเพื่อ “หาคำตอบ” ในเรื่องอะไร

2

การเตรียมงานและวางแผน

ประกอบด้วย

- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายหรือการเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- การกำหนดพื้นที่สำรวจ
- การกำหนดวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์โดยตรง ส่งไปรษณีย์ โทรศัพท์ อีเมล เป็นต้น
- การสร้างแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์สำหรับใช้เก็บและรวบรวมข้อมูล
- การอบรมพนักงานผู้ทำโพล

- การประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงกิจกรรมที่กำลังมีขึ้น

3

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

เป็นขั้นตอนสำคัญซึ่งต้องใช้ความตั้งใจและพิถีพิถันของเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูล เพราะหากทำอย่าง “มั่วๆ” หรือ “ไม่เคร่งครัด” จะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน กลายเป็นข้อมูล “ยกเมฆ” และ “มั่ว” ไม่น่าเชื่อถือ

ขั้นตอนนี้เมื่อได้ข้อมูลแล้ว จะต้องมีการบันทึกและตรวจสอบข้อมูลอีกชั้นหนึ่ง

4

การประมวลผล

เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผลตามระบบสถิติ แจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ เมื่อได้ผลลัพธ์เป็นตัวเลขออกมาแล้ว ก็นำมาประเมิน วิเคราะห์ ตีความ และให้คุณค่ากับตัวเลขตามคำถามแต่ละข้อ ซึ่งจะเป็นผลที่ช่วย “สะท้อน” ความคิดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเด็นที่ต้องการหาคำตอบ

5

การสรุปผลและรายงานผล

โพลที่ดีควรสรุปและรายงานผลจากข้อมูลที่ได้มา ไม่ควรแต่งเติมหรือวิพากษ์วิจารณ์ ควรให้เป็นการตัดสินใจของผู้ใช้มากกว่า

ศัพท์โพลนํ้ารู้

Benchmark Survey

B

เป็นการทำโพลที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง “ว่าจ้าง” ให้ทำโพล เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการรณรงค์หาเสียง เช่น คะแนนเสียงเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง ความเห็นของประชาชนต่อผลงานของผู้ที่อยู่ในตำแหน่ง ณ ปัจจุบัน ผลโพลลักษณะนี้มักไม่เป็นที่เปิดเผย ยกเว้นกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ว่าจ้างผู้นั้นมีคะแนนนิยมสูง

Trial Heat Survey

T

การทำโพลด้วยการ “จับคู่” ผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วออกชุดคำถาม เช่น จะเลือกใคร หรือจะลงคะแนนเสียงให้ใคร ในบรรดาผู้สมัครเหล่านั้น

Tracking Poll

T

การทำโพล “ติดต่อกันทุกวัน” ตามจำนวนวันที่กำหนด เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงและเพื่อปรับกลยุทธ์หาเสียงได้ทันเวลา เช่น แทนที่จะสำรวจความคิดเห็นของประชาชนรวดเดียว 500 คนในวันเดียว ก็แบ่งเป็นการ

สำรวจวันละ 100 คนเป็นเวลา 5 วันติดต่อกันในช่วงใกล้วันเลือกตั้ง เป็นต้น

Cross-sectional and Panel Surveys

Cross-sectional เป็นการสำรวจใน “เวลาใดเวลาหนึ่ง” หลายๆ ครั้ง ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันไป เป็นวิธีช่วยให้ทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง “อยู่ที่ใด” เมื่อเวลานั้นๆ

ส่วน Panel Surveys เป็นการสอบถามความคิดเห็นของ “บุคคลคนเดียวกัน” ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของการรณรงค์หาเสียง และการตัดสินใจของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

Focus Group

Fการสอบถามความคิดเห็น “กลุ่มตัวแทน” เป็นกลุ่มเล็กๆ เช่น ไม่เกิน 20 คน แบบ “เจาะลึก” โดยหวังข้อมูลแบบละเอียดลึกซึ้ง โดยผู้ที่ถูกเลือกมาเป็นกลุ่มตัวแทนแสดงความคิดเห็น อาจมาจากผู้ที่ฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือดูการโต้เถียงทางการเมืองระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง ฯลฯ

การทำ Focus Group ไม่ใช่การทำโพล แต่เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคำถามสำหรับใช้ทำโพล

Deliberative Opinion Poll

D

เป็นวิธีการที่ใช้ Focus Group มารวมกับการ
สำรวจความคิดเห็นโดยทั่วๆ ไป

ขั้นตอนคือจะมีการให้ข้อมูล ข่าวสาร เปิดโอกาส
ให้ “กลุ่มตัวอย่าง” ได้อภิปรายประเด็นปัญหา ก่อน
จากนั้นจึงค่อยสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
ในประเด็นนั้นๆ

Pre-election Poll

P

คือโพลก่อนวันเลือกตั้ง ใช้สำรวจความนิยมของ
ประชาชนที่มีต่อพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
หรือผู้ที่ “คาดว่าจะ” จะลงสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะ
ประกาศกำหนดการเลือกตั้งแล้วหรือไม่ก็ตาม

Entrance Poll

E

การสุ่มสำรวจความนิยมของประชาชนที่มีต่อ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองก่อนเข้าคูหา
เลือกตั้ง

การทำโพลลักษณะนี้ รู้จักกันโดยทั่วไปว่า
“โพลเลือกตั้ง”

Exit Poll

E

การสุ่มสัมภาษณ์ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งภายหลังออก
จากคูหาเลือกตั้ง ว่า “เลือกใคร”

Straw Poll/Call-in Poll

S

เป็นการสำรวจความคิดเห็นผ่านการโทรศัพท์และ
ส่ง SMS เข้าไปในรายการโทรศัพท์ หรือตอบแบบ
สำรวจในหน้าหนังสือพิมพ์ การทำโพลลักษณะนี้
จึงมีปัญหาในเรื่อง “ความเป็นตัวแทน” ของกลุ่ม
ประชากร

Push Poll

P

คือโพลปลุกระดม เป็นการใช้กระบวนการของ
การทำโพลเพื่อหาเสียง ป้ายสีใส่ร้ายคู่แข่งหรือฝ่าย
ตรงข้าม เช่น โทรศัพท์ เคาะประตูตามบ้าน อ้างว่า
มาจากสำนักโพลเพื่อสำรวจความเห็นต่อกรณีหัวหน้า
พรรคการเมืองหนึ่งเคยหนีทหาร แล้วถามความคิด
เห็นว่าจะเลือกเขาไปเป็นผู้แทนหรือไม่

Pseudo Poll

P หมายถึงโพลวง ซึ่งเป็นการปล่อยข่าวของนักการเมืองและพรรคการเมืองเพื่อทำลายคู่แข่ง เช่น การเปิดตัวเลข ปล่อยข่าวว่าผู้สมัครคนนั้นคนนี้ชนะคู่แข่งอย่างขาดลอย ทั้งๆ ที่ไม่มีการทำโพล ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นแต่อย่างใด

In-house Poll

I โพลของหน่วยงานหรือองค์กรที่คนขององค์กรนั้นๆ ทำวิจัยสำรวจเอง ไม่มีการว่าจ้างบุคคลภายนอก และผู้ตอบแบบสอบถามก็คือลูกจ้างองค์กร พนักงาน ลูกค่านักศึกษา หรือประชาชนทั่วไป

Projection of Winners

P การคาดหมายว่าผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะชนะการเลือกตั้ง

Vote Tabulation

V การประมวลหรือรวบรวมคะแนนผลการเลือกตั้ง

Vote Analysis

การวิเคราะห์คะแนนที่ผู้ชนะหรือผู้แพ้การเลือกตั้ง
ได้รับในการเลือกตั้งนั้นๆ

Unethical Poll

การจงใจทำโพลโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง เช่น ตั้งคำถาม
ที่มีตัวเลือกชี้นำ ตั้งใจใช้วิธีสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมเพื่อ
ให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่รักษอบรรคการเมืองใดเป็นพิเศษ
หรือปั่นตัวเลขจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจเกินความจริง
 ฯลฯ

ส่วนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

ที่มา :

- 1.โพลเลือกตั้งกับการเมืองไทย (ในมติดกฎหมาย) โดย ณรงค์ สรุโฆสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.“โพลกับการเลือกตั้ง” (วิทยาสาร ปีที่ 6 ฉบับที่ 36) โดย รศ.ปรีชา ล่ำมั่ง
ผู้ประสานงานหน่วยวิจัยสถิติและการสำรวจด้วยตัวอย่าง ภาควิชาสถิติ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

30 เกร็ดเก็บตกสวนดุสิตโพล

1 นอกเหนือจาก *ปิกเปล่า* ซึ่งเป็นการนำคาแรกเตอร์ของ ดร.สุภูมิ เฉลยทรัพย์ มาเป็น “ดร.หัสติน” ตัวเอกของเรื่องแล้ว ชูวงศ์ ฉายะจินดา ยังได้นำเรื่องราวของ ดร.สุภูมิ และภรรยา-ผศ.ยุวดี เฉลยทรัพย์ มาดัดแปลงจินตนาการอีกครั้งกับบท รศ.ดร.สุกิตติ ทรัพย์ศิริ และ ผศ.ยุวดี ทรัพย์ศิริ จากเรื่อง “อยากเป็นครู...จัดให้เลย” ในรวมเรื่องสั้นชุด *กรวดต่างสี*

2 ชีวิตประจำวันของ “เจ้าพ่อโพล” ตั้งตั้งแต่ตี 3 กว่าๆ เตรียมออกรายการโทรทัศน์ วิทย์ ติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันเหตุการณ์ทุกวัน เรียกว่าต้อง “อัปเดต” สุดๆ คลุกคลีกับงานต่างๆ ที่เอื้อกับสวนดุสิตโพล ตลอดวัน และทุกวัน กว่าจะได้เข้านอนก็ปาเข้าไปเกือบเที่ยงคืน เจ้าตัวบอกว่า แม้จะมีเวลานอนวันละไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ก็นอนหลับสบาย เมื่อรู้ว่ตื่นมาก็คือความสำเร็จของ “สวนดุสิตโพล”

3 และเพราะ “พฤติกรรม” ของ ดร.สุภูมิ แต่ละวันเป็นแบบนี้ จึงกลายเป็นการ “ถ่ายทอด” (เชิงบังคับ) มาถึงทีมงานทุกคนของสวนดุสิตโพลโดยปริยาย

การทำงานแบบหามรุ่งหามค่ำ “ไม่ใช่แค่อุทิศร่างกาย”
ให้กับสวนดุสิตโพลของบรรดาทีมงานเท่านั้น แต่ความคิดที่ต้อง
มีการระดมพลกันแทบทุกวี่ทุกวัน จึงดูหนักหนาไม่แพ้ ดร.สุภูมิ
และทำให้ลืมคำว่าเสาร์-อาทิตย์ไปเลย

4

ปีที่สวนดุสิตโพลมีผลโพลออกมามากที่สุดคือ ปี 2552
นับได้ถึง 364 เรื่อง...(นี่เฉพาะผลโพลที่มีการเผยแพร่
ยังไม่นับรวมงานที่สวนดุสิตโพลเป็นมือปิ่นรับจ้าง และ
โพล “ลับ” อีกเกือบร้อยเรื่อง)

5

สวนดุสิตโพลอาจถูกลบรายชื่อจากวงการโพลไปนาน
แล้ว หากไม่ได้แบกอิทธิฤทธิ์อย่างอธิการคนเดิมคือ
รศ.ลำพอง บุญช่วย จนถึงอธิการบดีคนปัจจุบัน
รศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน ซึ่งไม่ได้สนับสนุนแค่กำลังใจเท่านั้น
แต่ยังยืนเคียงคู่พร้อมรับแรงเสียดทาน บางครั้งออกหน้าด้วยซ้ำ
ไป (อย่าว่าแต่แค่สนับสนุนเลย)...มากกว่านั้น ทั้งสองท่านจึงดู
คล้ายกับว่าเป็น “เพื่อนร่วมงาน” มากกว่าเป็น “เจ้านาย”

6

“สื่อมวลชน” ไม่ใช่เป็นเพียง “สื่อกลาง” ในการ
รายงานข่าว “โพล” เท่านั้น แต่เสียงร้องขอโพล
ประเด็นต่างๆ การต่อยอดโพลในคอลัมน์ต่างๆ
การวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนการติติง เสนอแนะ สิ่งเหล่านี้เอง

ทำให้ “สวนดุสิตโพล” เข้มแข็ง และเป็น “แรงส่ง” ที่ทำให้เดิน
ได้แบบไม่หลงทาง

7 ภาพแห่งยุคสมัยความเป็นสากล...จากยุค “IT” ที่ข้อมูล
ข่าวสารคือพลัง จนถึงยุค “KM” (Knowledge
Management) การจัดการความรู้และข้อมูลที่ทุกสำนัก
โพลพยายาม “เข้าถึง” ปลายทางคือประชาชนให้มากที่สุด แต่
สวนดุสิตโพลรู้จักใช้กระแสแห่งยุคสมัยนี้เป็น “แรงส่งเต็มๆ”
ให้กับความสำเร็จของสวนดุสิตโพลตั้งแต่ก่อตั้งแล้ว!

8 “Brand” และ “Image” ของ “สวนดุสิต” สถาบัน
เก่าแก่กว่า 75 ปี จาก โรงเรียนการเรือน...วิทยาลัย
ครูสวนดุสิต...สถาบันราชภัฏ จนถึงมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ ทำให้สวนดุสิตโพล มี “ฐาน” แฟนคลับอยู่แล้ว ไม่ได้
เริ่มต้นจากศูนย์เสียทีเดียว

9 คนอ่านโพล/คนดูโพล/คนติดตามโพล/คนว่าโพล/
คนชมโพล...บุคคลเหล่านี้คือ “ตัวจริง” ที่ทำให้
สวนดุสิตโพลเป็น “โพลของทุกคน” ไม่ใช่โพลของ
ดร.สุชุม หรือแค่โพลของ “สวนดุสิต”

10

รายการโทรทัศน์ที่ทำให้คนรู้จักสวนดุสิตโพลทั่วประเทศคือรายการ “ใครผิดใครถูก” ของ ไตรภพลิมปัทธ

11

บทเรียนสำคัญที่สุดในการทำโพลคือการนิยามหลอกโพล ซึ่งเป็นตัวอย่างที่สวนดุสิตโพลจะให้คนทำโพลรุ่นลูก รุ่นหลานได้เรียนรู้การตั้งคำถามอย่างไรให้กลุ่มตัวอย่างยอมตอบแบบเปิดใจ

12

การเผยแพร่ผลการสำรวจของโพลนั้น ปัจจุบันสวนดุสิตโพลและเอแบคโพลส์ เป็นสองสำนักที่เห็นร่วมกันว่าจะไม่มีการเผยแพร่โพลในช่วง 7 วันก่อนการเลือกตั้ง

13

สถาบันที่สวนดุสิตโพลจะไม่มีการทำสำรวจ คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ และสถาบันศาสนา โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศรัทธา เช่น การจัดอันดับพระเกจิอาจารย์ชื่อดัง เป็นต้น

14

โพลที่สวนดุสิตโพลอยากทำมากที่สุดแต่ยังไม่ได้ทำคือ เรื่องการละเมิดทางเพศ เนื่องจากข้อจำกัดของสังคมไทยมองเรื่องแบบนี้เป็นเรื่องส่วนตัว จึงทำให้ยังเป็น

เรื่องราวที่เป็นความลับส่วนบุคคลกันไป แม้ว่าสวนดุสิตโพล
จะเคยพยายามทำแบบสอบถามเกี่ยวกับกรณีล่องละเมิดทางเพศ
ไว้ในห้องน้ำชาย-หญิง โดยหวังว่าการอยู่ในสถานที่ส่วนตัวยังคงจะ
ได้รับคำตอบที่แท้จริง แต่กลับได้รับคำตอบที่ไม่แตกต่างจาก
การสำรวจทั่วไปเท่าใดนัก

15

ตลาดโพลเมืองไทยซึ่งมีมูลค่าประมาณ 50 ล้านบาท
ต่อปี สวนดุสิตโพลมีส่วนแบ่งมากที่สุดคือ 40
เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือเอแบคโพลล์ 30 เปอร์เซ็นต์
และหอการค้าโพลล์ 20 เปอร์เซ็นต์

16

หน่วยงานที่ใช้บริการสวนดุสิตโพลมากที่สุด
คือหน่วยงานจากภาครัฐประมาณ 200 หน่วยงาน
และมีอัตราส่วนในภาคเอกชนประมาณ 15-20
รายต่อเดือน

17

การรับงานแต่ละครั้งสวนดุสิตโพลคิดค่าบริการภาค
รัฐ 25,000-30,000 บาท ส่วนภาคเอกชนจะมีตั้งแต่
50,000-300,000 บาท

18

สำหรับการทำ “โฟกัสกรุ๊ป” ซึ่งเป็นการสอบถามความคิดเห็นเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการต่อตัวสินค้าและบริการ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายประมาณ 12-15 คน ส่วนดุสิตโพลจะคิดค่าบริการ 25,000-30,000 บาท เป็นค่าจ้างบุคคลเป้าหมายคนละ 1,000 บาท โดยใช้เวลา 3-4 ชั่วโมงต่อครั้ง

19

กลุ่มธุรกิจที่สวนดุสิตโพลรับงานในภาคธุรกิจเป็นครั้งแรกคือค่ายรถยนต์มิตซูบิชิจากญี่ปุ่น ที่ต้องการเปิดตัวรถกระบะรุ่นใหม่ (สตราต้า) โดยมีการตั้งโจทย์เกี่ยวกับรถกระบะในฝันของคนไทย

20

จากค่ายรถยนต์ สวนดุสิตโพลก็ก้าวสู่การให้บริการในส่วนของสถาบันการเงิน ทั้งสรรพสินค้า (เช่น เทสโก้-โลตัส) ธุรกิจมือถือ สินค้าคอนซูเมอร์โปรดักต์ รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟฟ้าใต้ดิน อสมท ฯลฯ

21

จุดเด่นของสวนดุสิตโพล นอกจากการมีเครือข่ายราชภัฏทั่วประเทศ 40 แห่งแล้ว ยังได้ร่วมมือกับพนักงานปรีชนีย์ทั่วประเทศในการส่งและเก็บตัวอย่างแบบสอบถาม โดยจะเก็บตัวอย่างขั้นต่ำ 1,000-3,000 ตัวอย่าง

ทั้งๆ ที่ตามหลักสากลทำแค่ 400 ตัวอย่างก็เพียงพอกับ
ความคลาดเคลื่อน +/- 5 เปอร์เซ็นต์แล้ว แต่สวนดุสิตโพลรู้ว่า
บริบทของสังคมไทยมีความแตกต่างและหลากหลายมากกว่า
ประเทศเจ้าของทฤษฎีการวิจัย!)

22

ผลโพลครั้งแรกที่สวนดุสิตโพลทำแล้วต้องเจอ “งาน
เช้า” นั่นคือในสมัยที่ยัง “เรียนรู้ไม่ทันสื่อ” สวนดุสิต
โพลได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของ
รัฐบาลจนได้มีการจัดอันดับ “10 รัฐมนตรียอดเยี่ยม” แต่
สื่อมวลชนกลับเอาประเด็นไปเล่นพาดหัวข่าว “สวนดุสิตโพลชี้
เนวินเป็นรัฐมนตรียอดเยี่ยม” “เนวิน รัฐมนตรียอดเยี่ยม” ดร.สุม
เลย์เจอ ชัย ชิดชอบ ซึ่งเป็นบิดาของคุณเนวินโทร.มาต่อว่า
“เป็นอาจารย์ทำไมทำอย่างนี้ แน่จริงลาออกมาสมัคร สส.แข่ง
กันดีกว่า”

23

ประเด็นที่ทำให้คนทำโพลตกเป็นข่าวดังในหน้า 1
หนังสือพิมพ์ (31 มกราคม 2545) คือตอนที่สวนดุสิต
โพลทำโพลหัวข้อ “กีฬาที่ประชาชนอยากให้ ‘นายกฯ
ทักษิณ’ แข่งกับ ‘อดีตนายกฯ ชวน’” ซึ่งปรากฏผลว่าอันดับ 1
คือ ขกมวย เลยทำให้นายกฯ ทักษิณ ขณะนั้น ถึงกับหลุดคำว่า
“ปัญญาอ่อน” และ “น้ำเน่า” ที่ทำโพลให้นายกฯ และอดีต
นายกฯ ชกกัน กลางงานประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยทั่ว
ประเทศ

งานนี้ ดร.สุชุม ต้องขึ้นทำเนียบยื่นจดหมายชี้แจงถึงการ
ทำโพลครั้งนั้นว่าทำไปเพื่อ “ล้อการเมือง” ในขบวนพาเหรดการ
แข่งขัน “สวนดุสิตเกมส์” เท่านั้น

24

การจัดอันดับสื่อมวลชนยอดเยี่ยมแล้วระบุว่าสวนดุสิต
โพลเป็นผู้สำรวจ เป็นสิ่งที่สวนดุสิตโพลไม่ต้องการทำ
มากที่สุด เพราะจะมีคำถามตามมาว่าแล้วใครอยู่
รังท้าย ซึ่งทำให้เกิดความลำบากใจที่จะเปิดเผย

25

การทำโพลในอนาคตจะเปลี่ยนจากการสำรวจ
“เชิงปริมาณ” เช่น ทายว่าผลจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้
คะแนนนิยมของคนนั้นมากกว่าคนนี้ มาเป็นการทำ
โพล “เชิงคุณภาพ” ในลักษณะ “โฟกัสกรุ๊ป” ซึ่งเป็นการสำรวจ
เจาะประเด็นๆ เป็นกลุ่มย่อยมากขึ้น

26

สิ่งที่ยากมากที่สุดในการทำงานของสวนดุสิตโพล
คือการคิดประเด็นในการทำโพลแต่ละหัวข้อ ซึ่งต้อง
อาศัยการลงภาคสนามพบปะผู้คนให้มากจึงจะเกิด
“ไอเดีย” ตามมา

27

เพราะความโด่งดังของสวนดุสิตโพล ทำให้มีนักศึกษาหลายคนอยากสมัครเรียนเข้ามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพราะอยากทำสวนดุสิตโพล

28

จากที่แทบไม่มีใครรู้จัก “สวนดุสิต” ทุกวันนี้ถึงแม้ใครไม่เคยเดินเข้าไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แต่แน่นอนทุกคนรู้จักสวนดุสิตโพล!

29

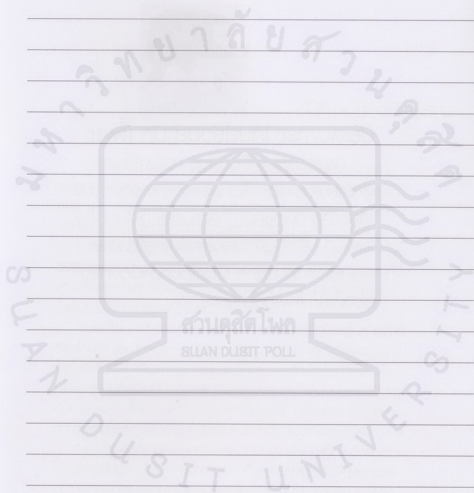
การสำรวจที่ทำให้สวนดุสิตโพลมีความภาคภูมิใจมากที่สุดคือ “ที่สุดแห่งปี” ซึ่งเป็นโพลที่ทุกสื่อทุกคน ทุกกลุ่ม เฝ้ารอคอยเมื่อถึงเวลาสิ้นปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ “สุขที่สุด” “เศร้าที่สุด” และ อะไร? ใคร? ที่เป็น “สุดยอด” ของแต่ละปี

SUAN DSIST POLL

30

คนอ่านโพล คนดูโพล คนฟังโพล คนใช้โพล อย่างคุณล่ะ...อยากได้ “โพล” เรื่องไหนที่จะถูกใจคุณมากที่สุด

MEMO

ประสบการณ์ศิษย์ร่วมสำนัก (โพล)

กว่าพลโพลจะเป็นที่รับรู้ กว่าพลโพล:
ถูกราชงานข่าวตามสื่อ พระเอกนางเอกตัวจริง
เสียงจริง ที่ต้องลงภาคสนามคลุกวงในกับคน
ในพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลจนเทใจโหลโซมกาย
ย่อมมีเรื่องเล่าสนุกๆ เป็นเบื้องหน้าเบื้องหลัง
ของการทำโพลอยู่มากมาย

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

เบนิกา ชัยสุขสุวรรณ

“เรื่องต้นตอที่จุดของการทำงานสวนดุสิตโพลจะเกิดขึ้นทุกเทศกาลเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เลือกตั้งซ่อม หรือเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. เพราะเวลาลงพื้นที่ ทั้งการโทรศัพท์ การทำเดสก์ท็อป ส่วนเสียงต่อการถูกถามไม่น้อย และด้วยความตื่นตันทื่นเรื่องๆ จนถึงวันนับคะแนนเจ้าหน้าที่สวนดุสิตโพลทุกคนจะจับจ้องอยู่หน้าจอโทรทัศน์อย่างใจจดใจจ่อ รอลุ้นผลว่าจะตรงกับผลสำรวจหรือไม่ แบบฮาๆ เพียงใด ถ้าเป็นทุกคนก็ยิ้มแก้มปริ แต่ถ้าพลาดคาดเคลื่อนเกิน 5 เปอร์เซ็นต์ ทุกคนก็จะรู้สึกเสียใจและลุ้นว่าจะโดน อ.สุชน ตาหรือป้า (หัวเราะ)”

“การได้มีโอกาสทำงานที่สวนดุสิตโพล แบ่งงานน้อยและหนัก แต่ก็ได้ทำอะไรมากมาย มีประสบการณ์ดีๆ มากมาย แต่หนักก็เครียดได้เหมือนกัน เวลาลงพื้นที่แล้วเห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษา รายได้ที่แตกต่างกันระหว่างคนกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ทั้งถนนหนทางที่ยากเย็นแค่ไหน คนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา ไม่มีรายได้ หรือมีก็ไม่พอกับความแตกต่างเหล่านี้เป็นส่วนเป็นรูปธรรมของคำว่า ‘ช่องว่างทางสังคม’”

“แต่ที่เครียดที่สุดเกิดขึ้นจากการพูดคุยกับคนในพื้นที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล เช่นต่อว่าโพลสำรวจทำเกินว่าคนส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครตัวเก็งจากสองพรรคการเมืองในระดับใกล้เคียงกันนั้น จะเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ในคืนก่อนหรือคืนก่อนวันเลือกตั้ง เพราะจะมีการซื้อเสียงแบบ ‘หนวดหน้าตัก’ ได้ยินอย่างนี้เราก็คือเครียด”

กิตติพงษ์ อิ่มประคองศิลป์

“เรื่องราวที่ฉันเดินที่สุดคงเป็นเรื่องลงพื้นที่ต่างจังหวัดครั้งแรก นับย้อนไปเมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว (พ.ศ.2542) ผมกำลังเรียนโปรแกรมบรรณารักษ์ ปี 3 พอจะผ่านประสบการณ์การลงพื้นที่ภาคสนามไปกรุงเทพฯ บ้าง อ.อุบล เลยไว้ว่างใจที่จะให้ลงภาคสนามที่ จ.นครพนม สั่งว่า ‘วันนี้ 4 คนนี่ไปนครพนมนะ’

“คำสั่งนี้มาเกือบ 4 โมงเย็น เป็นสมัยนี้ก็เรียกว่า ‘งานเข้า’ แต่สมัยนั้นต้องเรียกว่า ‘ช่วยเหลือ’” เมื่อเวลาสหกรณ์รถจักรยานยนต์รับจ้างต่างคนต้องรีบเก็บเสื้อผ้าเพื่อมารวมตัวกันที่มหาวิทยาลัยในคืนสุดท้ายก่อนจบปี 2. ใช้เวลาไม่ถึง 2 ชั่วโมง การไปทำงานครั้งนั้นทุกๆ เลอะสกปรก แต่ก็ผ่านไปได้แบบเรียนร้อยบ้างไม่เรียนร้อยบ้าง (หัวเราะ)

“อีกครึ่งหนึ่งต้องลงไปเก็บข้อมูลทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ ใช้เวลา 2-3 อาทิตย์ มีเจ้าหน้าที่ 6 คน รถตู้ 1 คัน เรียกว่าค่าโบนอนนั้น เหตุเกิดระหว่างเดินทางข้ามจังหวัด วันนั้นเพลียกันทุกคน ครึ่งกลางคืนเริ่มต้นเป็นระยะ: รวมทั้งพักผ่อนด้วย ใกล้เคียงกับรถจักรยานยนต์รับจ้างขนาดใหญ่ กำลังกลับรถ แต่แปลกใจว่ารถตู้ของเราทำไมไปลดความเร็วเลย ะ? ใจที่ไปดูพักคนขึ้นก็รู้ว่ามีไฟแดงท่า เสร็จแล้วเรียกกันสุดเสียงทั้งรถ พักขาถึงได้สติเหยียบเบรกทัน มีทว่าไฟโบนอนวัดช่วงอยู่ใต้รถพ่วงซะแล้ว (หัวเราะ)

“ชีวิตเกือบตายอีกครั้งตอนปี 2550 ไปเก็บข้อมูลภาคสนามที่ จ.ยะลา ซึ่งเป็นช่วงจะมีงานเทศกาลทำนาคาว่ามรฯ และศาลหลักเมือง เลยมีการปิดเส้นทางโดยรอบเพื่ออำนวยความสะดวก มีการนัดตรวจตราเป็นระยะ มีการวางเซ็นท์ นำกระสอบทรายมาวางเป็นบังเกอร์ มีการถือปืนเอ็ม 16 ประจำการ พวกเราต้องเดินทางผ่านบริเวณเซ็นท์นี้จนชิน วันหนึ่งที่บ้านโทรศัพท์ถามว่าอยู่ไหน เราจึงรีบหิ้วรถกลับบ้านอยู่พอดีเลยบอกไปว่ากำลังจะกลับกรุงเทพฯ แล้ว ทางบ้านโศกโศก เพราะวันนั้นเกิดระเบิดที่ยะลา พอเรามาถึงกรุงเทพฯ เปิดดูข่าวแล้วปรากฏว่าระเบิดลงตรงเซ็นท์ทำการที่พบต้องผ่านประจำพอดีเลย แต่ยังไม่ระเบิดประปรายในงานเทศกาลด้วย ในใจก็คิดว่าฉันก็ไม่อยู่หรอก”

“อย่างไรก็ตาม กับการทำงานที่ล่อลวงจิตใจ เรามีความเคารพ อ.อุทุม มาก สิ่งที่อาจารย์พินิจกับผมและเพื่อนๆ ทุกชั้นปีก็คือการสืบค้นข้อมูลและการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม อาจารย์ยังมอบโอกาสให้ได้เข้ามาทำงานที่ล่อลวงจิตใจ อาจารย์ยังเป็นพี่ผู้ประคบประหงมอย่างสูงสำหรับผมทีเดียว”

ทรงพล กิจเสถียรพงษ์

“ทำงานที่สวนดุสิตโพล พบเจอทั้งเรื่องเศร้า เรื่องทวาดเสียว ไม่
จนถึงเรื่องฮาๆ โดยเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นที่สุดครั้งหนึ่งออกไปเก็บข้อมูล
ภาคสนาม ตอนนั้นเราโดยสารรถลงจากภูชี้ฟ้า อยู่ๆ รถดับกะทันหันทำให้
ควบคุมพวงมาลัยไม่ได้ ยิ่งบริเวณทางลงตรงนั้นเป็นทางโค้ง ช่างหน้าเป็น
เหวลึก วันนั้นก็ปั่นพ่นขึ้นเนิน ทวาดเสียวมากๆ แต่โชคดีคนขับมีสติ จึงเบรก
มือเอาไว้ทัน เลยรอดชีวิตกลับมาเล่าสู่กันฟัง

“ส่วนเรื่องที่ว่าเศร้านั้น เกิดจากที่เราทำพลาดแล้วแล้วพอเผยแพร่
ออกไปประชาชนบางกลุ่มไม่พอใจ ต่อว่าเหมือนเราเบกข้อมูลขึ้นมา ไม่เก็บ
มาสำรวจเขาเลย ทั้งๆ ที่เราทำงานกันเหนื่อยจริงๆ เลยทำให้เรารู้สึกเศร้าและ
หดหู่ใจกับพลตอบรับที่ได้กลับมา”

สุภาวดี บาลี

“หนูเริ่มต้นทำงานที่แรกที่สวนดุสิตไฟลเมื่อ 3-4 ปีก่อน การทำงานตรงนี้ทำให้เราได้ไปทั่วที่ไม่เคยไป ได้เจอคนหลากหลายทั้งดีและไม่ดี ซึ่งทำให้เราเข้มแข็งขึ้น การทำงานแต่ละชิ้นมีความยากง่ายแตกต่างกันไป บางงานเราได้รับงานก็รู้สึกยากเหลือเกินจนเรารู้สึกเศร้าแล้วท้อใจเหมือนกัน ยิ่งถ้าไปมีใครเข้าใจหรือถูกตำหนิก็เหมือนทำให้เราหมดไฟในการทำงานไปเลย ในอดีต อ.สุยม เปิดโอกาสให้เราได้พูดคุย และสอนว่าควรทำกับงานอย่างไร ทางออกของอาจารย์เลยทำให้เรามีความรู้สึบดีๆ กลับมา

“ทำงานที่นี้มีเรื่องตื่นเต้นเยอะ อย่างครั้งหนึ่งมีการเลือกตั้งซ่อม สส.เขต จังหวัดหนึ่งของภาคกลาง เรียกว่าเป็นงานชิ้นแรกๆ คงไม่ผิดนัก หนูลงพื้นที่สอนตามบ้านเรือนจากประชาชนตามปกติ ก็มีคนกลุ่มหนึ่งของผู้บริหารเมืองพรรคหนึ่งที่เป็นผู้สมัครในขณะนั้น โทร.มาถามเราว่าทำงานให้ใคร ทำเพื่ออะไร พรรคไหน ใครจ้างมา ตอนนั้นหนูกลัวมาก แต่ด้วยความที่เรารู้สึกใจเลยตอบไปตามความจริง แทนที่จะบอ อ.สุยม ไปด้วยเพื่อจะได้งานจากอาจารย์โดยตรง (หัวเราะ) หรือบางทีไปทำงานเครียดๆ พู้ออแบบสอบถามก็ทำให้เราเข้าใจเหมือนกัน คือรูปร่างเราอ้วน เวลาไปทำงาน พู้ออแบบสอบถามก็เห็นแล้วจะบอกว่าอ้วนจัง ยิ่งถ้าเห็นพวกเราไปกันหลายคน เขาก็จะพู้ออว่าอ้วนกันทั้งกลุ่มเลยนะ สวนดุสิตไฟลเดีย หนูอยากบอกไปเหลือเกินว่าอ้วนกันทั้งตึกเลยนะ ไม่ใช่แค่กลุ่มนี้ (หัวเราะ) เพราะหนูทำงาน 4 ปี นึกหนักขึ้น 30 กิโล พอเมตาใจ จนทุกวันนี้ไม่อยากให้เข้าบ้านอู้ออแล้ว”

สำนักพิมพ์
SUJAN DUSIT PUBLISHING

ส่วนดุสิตโพล
SULAN DUSITT POLL

UNIVERSITÄT

หนังสือเล่มนี้เกิดจากความรักของ
กลุ่มคนทำหนังสือ ซึ่งสร้างสรรค์หนังสือ
เล่มนี้ด้วยความเอาใจใส่ พิถีพิถัน และ
ปรารถนาให้หนังสือทุกเล่มที่ผลิต เป็นส่วน
หนึ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และปลูกไฟ
แห่งจินตนาการของผู้อ่านตามปณิธานของ
สำนักพิมพ์

ด้วยการคำนึงถึงคุณภาพการผลิต
และเพื่อให้หนังสือถึงมือผู้อ่านอย่าง
สมบูรณ์แบบ สวยงาม หากพบหนังสือเล่ม
ใดบกพร่อง เช่น เรียงหน้าสลับกัน หน้า
กระดาษขาดหาย การจัดพิมพ์หรือเนื้อหาเล่มไม่
เรียบร้อย โปรดส่งกลับมายังสำนักพิมพ์
เรายินดีเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้ท่าน
ขอขอบคุณในความเอาใจใส่

สุวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

SOLIDMEDIA

บริษัท โซลิด มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด 1768 อาคารไทยซัมมิท ทาวเวอร์ (ชั้น 7) ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงห้วยขวาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2654-7541-2, 0-2654-7544-50 โทรสาร 0-2654-7577

หนังสือเล่มนี้เกิดจากความรักของ
กลุ่มคนทำหนังสือ ซึ่งสร้างสรรค์หนังสือ
เล่มนี้ด้วยความเอาใจใส่ พิถีพิถัน และ
ปรารถนาให้หนังสือทุกเล่มที่ผลิต เป็นส่วน
หนึ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และปลูกไฟ
แห่งจินตนาการของผู้อ่านตามปณิธานของ
สำนักพิมพ์

ด้วยการคำนึงถึงคุณภาพการผลิต
และเพื่อให้หนังสือถึงมือผู้อ่านอย่าง
สมบูรณ์แบบ สวยงาม หากพบหนังสือเล่ม
ใดบกพร่อง เช่น เรียงหน้าสลับกัน หน้า
กระดาขาดหาย การจัดพิมพ์หรือเข้าเล่มไม่
เรียบร้อย โปรดส่งกลับมายังสำนักพิมพ์
เรายินดีเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้กับท่าน
ขอขอบคุณในความเอาใจใส่

สุวนดุสิต โพล
SUAN DUSIT POLL

SOLIDMEDIA

บริษัท โซลิต มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด 1768 อาคารไทยซัมมิท ทาวเวอร์ (ชั้น 7) ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงห้วยขวาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2654-7541-2, 0-2654-7544-50 โทรสาร 0-2654-7577

Who?

www.whoweeklymagazine.com

**SOLID
BOOKS**

ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์...โพล

17 ปีกับผลงานกว่า 4,000 ประเด็น ของคนทำโพล
ระดับออร์แกนิต้องคำ สวนดุสิตโพลได้รับทั้งเสียงชื่นชมและ
เสียงก่นด่าอย่างไม่ยั้งดี กว่าสะพานบาศิสูงนั้ตัวตนจนก้าวขึ้นสู่
ตำแหน่งสำนักโพลอันดับ 1 ของประเทศ พร้อมกับฉายา “เจ้าพ่อโพล
ของ รศ.ดร.สุนัน เวลยทรัพย์”

“รัฐบาลจะใช้โพลวิเคราะห์การบริหาร
ประเทศอย่างไรหรือไม่ ผมคงตอบแทนกัน
ไม่ได้ แต่สำหรับผมคิดว่าโพลก็เป็นตัว
สะท้อนตัวหนึ่ง ซึ่งเราต้องพยายามทำความเข้าใจว่า
โพลเป็นอย่างไรเพราะอะไร และอะไร
ที่จะต้องแก้ไขต่อไป”

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี

“ทว่าเป็นอย่างยิ่งว่ามีส่วนดุสิตโพล
เป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่งในการสร้าง
ความสามัคคีในชาติ ผ่านการสะท้อนความจริง
ที่เป็นวิทยาศาสตร์ ไม่ลำเอียง ตรงไปตรงมา”

สมหมาย อิศรางกูร ณ อยุธยา
อดีตนายกรัฐมนตรี

หมวดสังคมศาสตร์ / รัฐศาสตร์

ISBN 978-974-235-710-8

9 789742 357108

180.-

หนังสือคุณภาพในเครือไอทีดี มีเดีย

ใครผิด
ใครถูก

TOP
AWARDS

4ต่อ4
ขึ้นเคย์